

„Cel de-al IX-lea Congres al Partidului
Comunist Român va rămâne înscris
cu litere de aur în istoria României”
NICOLAE CEAUȘESCU

29

ANUL XXIX (1310)

17 IULIE 1980

Iacșara

Săptăminal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Ctitorul noii
noastre istorii
la tribuna
Congresului
al IX-lea
al
Partidului
Comunist
Român

Semănătorul

Din spațiul și din vremea-n care a răsărit pe lume dorul,
De-acolo unde daco-geții nu cunoșteau păreri de rău
Și din lăstarele latine s-a ridicat semănătorul
Să inflorească brazda țării, redeșteptind poporul său.

El n-a venit din altă parte, nici n-are rude-n altă parte
Și rădăcina lui se simte în vatra fiecărui sat,
A pus să inflorească științe, gândiri, democrație, arte,
El, patriot ireductibil și comunist iluminat.

Prin vremi de silnică turcire, la rău ne-au îndemnat atîția
Să nu ne mai cunoaștem neamul, să-i fim bastarzi-subchiriași,
Din griu ei ne furau făina, și-abia de ne lăsau tărîța,
Să fim anexă de imperii, nici cu strămoși, nici cu urmași.

Dezmoșteniți de tricolorul, sub care ne-au căzut bătrînii,
Să nu uităm, acum, cînd iarăși putem în lege să-l iubim,
Să-i mulțumim celui care, reprezentînd pe toți românii,
Din cîntec interzis în țară, el a făcut al țării imn.

Dușmanii ne urzeau o soartă de tristă evasicolonie,
Subdezvoltată ne-a fost țara, furată pînă în adînc,
Cît aur ne-au luat atîția, nici numărul nu se mai știe,
Castrășii munți ai țării noastre, de dor de minereu, mai plîng.

Pădurile ne-au fost tăiate cu o plăcere nemiloasă,
Natura patriei române de boli cumplite-a suferit,
Soseau porunci să n-avem țară, părinți, strămoși, copii și casă,
Vechili străini să guverneze peste poporul dezunit.

Unui oraș i-au dat alt nume, din sunete mai influente,
Latinitatea noastră însăși părea un lucru subversiv,
Ne-au fost falsificate mituri, ne arestaseră legende,
Ca să părem popor în pripă, flotant, naiv și relativ.

Poeți ai patriei române tăceau adînc, vînzînd cireșe,
Și peste Blaga și Arghezi s-au cocoțat farseori-guzgani,
Au frînt din socluri monumente și din drapele și-au tras feșe,
C-un gest grăbit voind să ștergă istoria de mii de ani.

Ce mecanism nu ruginește, de nu-l păstrezi în ritm de muncă?
Și cum să aibă el putere, cînd e steril și e rigid?
Iată de ce a fost nevoie de-o reconstrucție adîncă,
De primenire-n toată țara și de-nnoire în partid.

Ca lupta de idei, de-a pururi, să nu ajungă la osîndă,
Și ca să facem case-n țară, nu pușcării pentru idei,
Întreaga patrie română, de dreptul ei suprem flămîndă,
Garant al libertății sale l-a ridicat pe fiul ei.

Din patrie, trimis de dînsa, de-acolo unde este dorul,
De la obirșii către care doar gîndul licăre cărări,
La cirna sfîntă a nădejzii fu așezat semănătorul
De-al cărui nume e legată renașterea acestei țări.

Partidul a ales într-însul deplina-ntoarcere acasă,
Semănătorul regășirii istoriei de către noi,
I-s ochii plini de năzuință și de lumină omenoasă,
Eroi au fost, ne-arată dînsul, și încă vor mai fi eroi.

Semănătorul simte vremea, cînd este bună sau e proastă
Și-nțemeiază libertatea pentru întregul său popor,
Recolta de gîndire crește, căci el gîndire-a pus în brazdă...
Uitarea, paguba, eroarea — pe el, ca niște răni, îl dor.

E vremea să vedeți recolta, semănătorule-părinte,
Uitați-vă cu bucurie la ce-ați făcut în acești ani,
Cît năzuința nu-ndrăznise, cît mintea noastră nu cuprinde,
Deși avem de lucru încă, noi nu ne mai simțim orfani.

Nu importăm din alte patrii o poleită Românie,
Ea crește dreaptă și cinstită, ca națiune și ca stat,
Din brazda unde semănați gîndire, fapte, bucurie
Vi se înclină ca omagiu tot ce atunci ați semănat.

Cîntăm în cinstea dumneavoastră, din nou, „Deșteaptă-te, Române!”
Și vă primim cu tricolorul și cu un cîntec de om bun,
Portretul dumneavoastră șade lingă portretele bătrîne,
Lingă gorunii de la Tebea, v-ați nemurit într-un gorun.

Din Pantheonul de la Alba, ne vine zvonul de Unire,
E-nfiiorarea unității pe care-ați dat-o țării iar,
Și clopotul curat al Putnei aduce națiunii știre
Că Ștefan Vodă v-a fost dascăl de lupte, geniu și hotar.

Semănătorule, noi lupte și grele întrebări vă cheamă,
Un veac cum poate n-a fost altul și-a pus finalul pe pămînt,
Atîta dragoste v-arată bătrîna noastră țară-mamă,
De lacrimi, ochii și obrajii aproape inundați îi sînt.

E liniște la noi acasă, e greu, dar drumul e de bine,
Semănătorule, e vremea să v-arătăm ce-ați semănat,
Ați deșteptat întreaga țară și-n ea ați vindecat destine,
Ca patriot ireductibil și comunist iluminat.

Știînd că am făcut destule, dar și ce multe-avem a face,
La cirna luptelor valorii, grăbit și tînăr vă vedem,
Simțim că pentru dumneavoastră în suflet nu există pace
Cît n-ați adus pe fiocare la rangul binelui suprem.

Vă fie mingîiată fruntea de steagurile tricolore
Ce iar plutesc pe țara noastră și știu că sinteți omul lor,
Să fie ore inspirate dramaticele noastre ore,
În care cursa competenței ni-i calea către viitor.

Vă mulțumim de libertate, de dragoste și de-ndrăzneală,
Vă mulțumim e-ați scris Unire din nou pe vechiul nostru steag
Și-ați dezrobotit gîndirea noastră de dogme și de toropeală,
Vă mulțumim că, iar, de țară, ne este azi atît de drag.

Cu multă milă îngrijite, sînt mari recoltele în brazdă,
Și brazda, ce se trage astăzi, miroase sfînt a viitor,
Semănătorule, e ora cînd toată România noastră,
Ca o recoltă re-nviată, privește spre semănător.

Legendele întoarse-acasă, azi, vă colindă la fereastră
Și libertatea de gîndire vă mulțumește prin cuvînt,
Întreg curajul demnității se regăsește-n dumneavoastră
Cei ce-au venit atunci pe lume, adolescenți ai țării sînt.

Nemulțumit sinteți întiul de felul cum lucrăm pămîntul,
Vă îngrijiți, ca gospodarul, să fie vite-n grajd, și cai,
Cu focul roșu ardeți răul, că-l poartă faptele sau gîndul,
Comozii, leneșii, vrăjmașii, nemernicii să strige: Vai!

O țară-ntreagă vă-nsoțește cu grija, dragostea și dorul,
Așa trăirăm pînă astăzi și miine vom trăi la fel,
Știînd că-n lume nu rezistă taifunurilor tricolorul
De nu muncește România cu toți copiii ei, sub el.

Trăiască-n pace, libertatea, unirea, munca, omenia,
Peceți pe care niciodată din vis nimic nu ni le-a șters,
O țară se ridică-n lume, renaște Daco-Romania,
Semănătorule, ce brazdă ați înflorit în Univers!

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a avut săptămîna trecută convorbiri cu personalități politice de peste hotare, aflate în vizită în țara noastră.

În cadrul întrevederii cu tovarășul Clodomiro Almeyda, secretar general al Partidului Socialist din Chile, oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un salut prietenesc împreună cu urări de noi succese în activitatea pe care o desfășoară în fruntea Partidului Comunist Român și a Republicii Socialiste România din partea partidelor Unității populare și a Partidului Socialist din Chile; el a adresat secretarului general al partidului nostru, comuniștilor români și întregului popor român cele mai calde mulțumiri pentru sprijinul politic și moral acordat socialistilor chilieni, celorlalte forțe progresiste și democratice din Chile care luptă pentru restabilirea drepturilor și libertăților democratice, pentru o dezvoltare liberă și independentă a națiunii chiliene. Oaspetele a exprimat grațitudinea pentru sprijinul larg de care se bucură în România un mare număr de refugiați chilieni.

La rîndul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis partidelor Unității populare, Partidului Socialist din Chile, un cald salut și urări de noi succese în lupta pe care o desfășoară pentru cauza dezvoltării democratice a țării și a reafirmat solidaritatea militantă a Partidului Comunist Român și a poporului român cu forțele revoluționare, democratice, cu toate forțele progresiste din Chile care luptă împotriva reacțiunii și imperialismului, pentru libertăți democratice, independență, pace și progres social.

Relevîndu-se profunde transformări revoluționare și sociale care au loc în America Centrală și de Sud, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Clodomiro Almeyda au evidențiat necesitatea intensificării colaborării, a întăririi unității de acțiune și solidaritate dintre toate forțele progresiste, revoluționare și democratice, atât pe plan național, cit și internațional, în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neofascismului, pentru transformări democratice, pentru libertate și independență națională, pentru respectarea drepturilor fundamentale ale popoarelor de a-și hotărî singure destinul. Conducătorii celor două partide au exprimat solidaritatea Partidului Comunist Român și a Partidului Socialist din Chile cu lupta forțelor re-

voluționare și democratice din Nicaragua, Salvador și din alte țări ale Americii Latine pentru transformări democratice, pentru adevărată independență și suveranitate națională, pentru dreptul popoarelor din aceste țări de a fi stăpîni pe resursele proprii.

La întvederea cu Zia Nurievici Nuriev, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., oaspetele sovietic a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cordial salut și cele mai bune urări din partea tovarășului Leonid Ilici Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., precum și urări de succes poporului român. Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită tovarășului Leonid Brejnev salutul său și cele mai bune urări, iar popoarelor sovietice prosperitate și bunăstare.

În cursul întrevederii, care s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, tovarășească, a fost evidențiată dezvoltarea fructuoasă a relațiilor de prietenie și colaborare pe multiple planuri dintre România și Uniunea Sovietică, care se adîncesc continuu în spiritul convorbirilor și înțelegerilor româno-sovietice la cel mai înalt nivel. Au fost examinate unele aspecte ale lărgirii și diversificării colaborării economice dintre cele două țări, apreciindu-se că există condiții favorabile pentru intensificarea cooperării româno-sovietice în domeniul agriculturii, în interesul statelor și popoarelor noastre vecine și prietene.

Fiind primit de conducătorul partidului și statului nostru, Nayef Hawatmeh, secretar general al Comitetului Central al Frontului Democrat pentru Eliberarea Palestinei, a exprimat întreaga grațitudine și profunda satisfacție pentru posibilitatea oferită de a vizita România, de a lua cunoștință de unele aspecte ale experienței Partidului Comunist Român, a organizațiilor de masă, de a cunoaște unele din realizările remarcabile obținute de poporul român pe ealea dezvoltării economice și sociale a patriei. În același timp, oaspetele a adresat cele mai vii mulțumiri pentru poziția principală, constantă a României, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de sprijinire activă și permanentă a luptei drepte a poporului palestinian pentru cucerirea drepturilor sale inalienabile. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat, la rîndul său, deosebita satisfacție pentru vizita făcută în țara noastră de delegația Frontului Democrat pentru Eliberarea Palestinei, convingerea că aceasta va des-

chide noi posibilități pentru întărirea colaborării tot mai largi dintre P.C.R. și F.D.E.P. În legătură cu modalitățile și căile de realizare a unei păci drepte și durabile în Orientul Mijlociu, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat că România se pronunță cu hotărîre pentru soluționarea globală, pe cale politică, a conflictului, care să ducă la retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, la rezolvarea problemei poporului palestinian pe baza dreptului său la autodeterminare, inclusiv la constituirea unui stat palestinian independent, la respectarea independenței și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă.

A fost subliniată, de ambele părți, importanța și necesitatea realizării unei soluții globale a situației din Orientul Mijlociu, soluție care să aibă în centrul atenției problema palestiniană, care să asigure pacea în regiune. În acest sens, s-a relevat că sînt necesare noi inițiative, negocieri și convorbiri, subliniindu-se importanța convocării unei conferințe internaționale la care să participe toate părțile interesate, inclusiv Organizația pentru Eliberarea Palestinei — ca reprezentant unic al poporului palestinian — alte state, Organizația Națiunilor Unite, care pot aduce o contribuție pozitivă la procesul reglementării pe cale politică a situației din Orientul Mijlociu și în special a problemei palestinene.

În timpul întrevederii cu Flaminio Piccoli, secretar național al Partidului Democrat-Creștin din Italia, au fost subliniate bunele relații existente între Frontul Democrat și Unității Socialiste și Partidul Democrat-Creștin din Italia, exprimîndu-se dorința de a extinde și adînci aceste raporturi, în spiritul stimei, respectului reciproc și deplinei egalități, în folosul dezvoltării prieteniei și colaborării tradiționale dintre cele două țări și popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale. În acest context a fost evocată evoluția ascendentă a relațiilor româno-italiene și a fost reafirmată de ambele părți hotărîrea de a contribui la adîncirea și intensificarea legăturilor de prietenie și colaborare rodnică dintre România și Italia în domeniile politic, economic, tehnico-stiințific, cultural, în alte sfere de activitate.

Întrevederile au prilejuit și abordarea unor probleme actuale ale vieții internaționale. S-a subliniat faptul că în condițiile actuale se impun tot mai mult mobilizarea

popoarelor, a întregii opinii publice, intensificarea colaborării între partidele comuniste, socialiste, social-democrate, democrat-creștine, a tuturor forțelor progresiste pentru orientarea eforturilor tuturor statelor în scopul opririi cursului spre înrăutățirea climatului mondial, al reluării politicii de destindere și colaborare bazate, în relațiile interstatuale, pe respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, pe recunoașterea dreptului fiecărui popor la o dezvoltare liberă, de sine stătătoare.

O atenție deosebită s-a acordat situației din Europa — unde are loc o sporire a efectivelor militare și a armamentelor, se acumulează continuu mijloace de distrugere în masă, inclusiv armament nuclear —, subliniindu-se că întărirea securității și colaborării pe continentul nostru impune pregătirea temeinică a reuniunii de la Madrid, astfel încît această reuniune să dea un nou impuls transpunerii în viață ca un tot unitar a Actului final de la Helsinki, întăririi colaborării dintre statele europene și, mai ales, să ducă la măsurile concrete, eficiente de dezangajare militară și dezarmare.

Pornindu-se de la însemnătatea pe care o prezintă, pentru stabilitatea și pacea mondială, problema reducerii marilor decalaje care persistă și chiar se adîncesc între țările în curs de dezvoltare și cele industrializate, s-a subliniat necesitatea unirii eforturilor tuturor statelor pentru lichidarea cit mai grabnică a gravului fenomen al subdezvoltării, pentru instaurarea în lume a unei noi ordini economice internaționale, bazate pe egalitate și echitate, care să stimuleze progresul tuturor statelor, și în primul rînd al celor rămase în urmă, să asigure stabilitatea politică și economică în lume. A fost evidențiată, de asemenea, importanța întăririi colaborării dintre toate forțele democratice și progresiste în lupta pentru drepturile fundamentale ale oamenilor muncii, pentru înfăptuirea idealurilor de progres social, prosperitate și pace ale tuturor popoarelor.

Întrevederile menționate au scos încă o dată în evidență prestigiul deosebit de care se bucură tovarășul Nicolae Ceaușescu pe plan internațional, rolul său de promotor neobosit și consecvent al ideilor păcii, colaborării și înțelegerii între toate popoarele lumii.

ION CODRU ■

Prestigioasă recunoaștere internațională

De curînd, la Editura Sugar din Milano a fost tipărită lucrarea tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu „Cercetări în domeniul sintezei și caracterizării compușilor macromoleculari”, volum editat inițial în limba română și înmănușind o parte reprezentativă din lucrările de cercetare științifică și inginerie tehnologică consacrate producerii și analizei cu mijloace moderne de investigare a unei largi varietăți de polimeri și elastomeri, realizate de tovarășa Elena Ceaușescu în cadrul valorosului colectiv al Institutului Central de Chimie. Lucrarea, apărută în condiții grafice deosebite, este precedată de o prezentare biografică a personalității și activității științifice și politice a tovarășei academiciene Elena Ceaușescu, ale cărei cercetări științifice și tehnologice au stat, după cum se știe, la baza realizării unor importante întreprinderi productive din sectorul industriei chimice românești. Așa cum se arată și în acest volum, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu este autoarea unui însemnat număr de lucrări științifice publicate și de brevete de invenții, fiind distinsă cu titluri academice și înalte ordine și medalii conferite în România și în străinătate, în cele mai diferite colțuri ale lumii, ca o recunoaștere a meritelor sale științifice. „Studiile sale de mare profunzime și diversitate — arată profesorul Antonio Carelli, președintele Academiei naționale dei Lincei, care semnează cuvîntul de început al cărții — larg cunoscute și aplicate în industrie, referitoare la procese ale polimerizării stereospecifice a izoprenului, la realizarea de noi metode pentru purificarea entităților fundamentale ale macromoleculilor, și anume a monomerilor, a solvenților utilizați pentru obținerea compușilor macromoleculari prin reacții de polimerizare și policondensare și la sinteza unor substanțe cu caracteristici specifice (plastifianți), au consacrat-o ca specialistă de mare autoritate în acest domeniu”.

Prezentarea oficială a lucrării tovarășei

academician doctor inginer Elena Ceaușescu a avut loc la Roma, sub egida Academiei naționale dei Lincei, Consiliului Național al Cercetării și Societății Naționale Italiene de Chimie. În sala de festivități a monumentalului palat Corsini, sediul Academiei dei Lincei care se numără printre cele mai vechi și mai prestigioase foruri științifice din lume, a fost organizată o expoziție cu lucrările tovarășei acad. dr. ing. Elena Ceaușescu în

limba română și în traduceri apărute în italiană, engleză, germană și greacă. În deschiderea manifestării, acad. prof. dr. Giuseppe Montalenti a apreciat lucrarea editată de Editura Sugar ca pe un „eveniment în viața științifică italiană” iar acad. prof. dr. Guido Sartori a arătat la rîndul său: „Cred că lucrarea acad. dr. ing. Elena Ceaușescu, care pornește de la determinarea caracteristicilor fundamentale ale materiilor prime pentru a ajunge

la faza tehnologică, ilustrează în modul cel mai evident titlul său de inginer, care vine din latină și înseamnă forță creatoare. Elena Ceaușescu se dovedește a fi un chimist industrial complet, care, pornind de la noțiunile de bază, ajunge la realizarea operii finale”. În continuare, din partea Consiliului Național al Cercetării, prof. univ. dr. Vittorio Crescenzi, specialist în domeniul chimiei macromoleculare, a spus: „Lucrarea științifică a acad. dr. ing. Elena Ceaușescu este un strălucit exemplu de finalizare a cercetărilor, în special în domeniul macromolecular, ca o demonstrare a modului în care cercetările cu caracter fundamental trebuie să fie un suport indispensabil pentru cercetarea aplicativă și dezvoltarea tehnologică”. De asemenea, prof. univ. dr. Francesco Rallo a scos în evidență faptul că lucrarea „contribuie atât la formarea unei gândiri științifice logice pentru cititori, cit și la formarea justei imagini despre rolul chimiei și chimistului în societate”. „Aceasta — a arătat vorbitorul — nu numai pentru că sînt ilustrate clar și exhaustiv metodele științifice folosite în cercetare, dar deosebi pentru că polarizează atenția cititorului asupra a ceea ce astăzi este într-adevăr scopul esențial al chimiei: dezvoltarea materialelor și proceselor noi pentru o viață calitativ nouă”.

Primită astfel cu viu interes și elogi de lumea științifică din Italia, recenta ediție în limba italiană a lucrării „Cercetări în domeniul sintezei și caracterizării compușilor macromoleculari” confirmă totodată o viziune amplă și umanistă a rolului chimiei în rîndul științelor și industriei contemporane, a vocației științelor în rezolvarea problemelor fundamentale ale omenirii, cum sînt aprovizionarea cu energie, cu materii prime, îmbunătățirea calității vieții și a mediului ambiant, a problemelor păcii și colaborării între popoare.

E. DUMITRU ■

REDESCOPERIREA ROMÂNIEI

Nu știm dacă multe generații se pot mândri cu greutatea unor asemenea fapte istorice cum au fost cele ale ultimului deceniu și jumătate. Nu știm dacă putem găsi, în secolele ce compun cartea neamului, un alt exemplu de mai înaltă, mai exactă și mai fericită adevărată la ceea ce se poate numi sensul istoriei, locul și rostul unei generații în curgerea timpilor, raportul acesteia cu o societate a cărei expresie legiuită este, decit exemplul generației Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, exemplul generației Nicolae Ceaușescu.

Este exemplul unei generații care, prin întâmplările pe care le-a trăit, prin ideile de care și-a legat și reglat destinul, prin înfăptuirile constructive pe care le-a așezat în fila de astăzi a cărții neamului, așezându-le de fapt în eternitate, exprima, mai pregnant ca oricând, consonanța istorică a României și a românilor cu necesitatea prin revoluție, emancipând principiul revoluției, al noului, ca realitate supremă și necesară a vieții noastre. Este exemplul unei generații care, în acești ani-corolar ai edificării socialiste a României a realizat, pentru prima oară, deplina conjuncție a unor străvechi și năvalnice aspirații populare, purtate în lungul secolelor, cu o programă de luptă precis definită, realizată an de an, zi de zi, în toate punctele ei de fundamentală însemnată pentru destinele națiunii, într-o impresionantă comuniune de gând și faptă, de conștiință și muncă, unificate în bilanțul general ce poartă numele unui popor.

Dens în evenimente, adevărat concentrat de istorie, acest deceniu și jumătate care s-a scurs de la Congresul al IX-lea, această culme de muncă și viață — cea mai înaltă din panorama civilizației românești — care coincide cu investirea în suprema funcție de conducere în partid a tovarășului Nicolae Ceaușescu, va rămâne, peste secole și milenii, ca un moment de răscruce, deschizător de noi orizonturi, decidându-i poporului de la Dunăre și Carpați un curs existențial de o nouă forță, echivalind cu o adevărată renaștere, un loc nou pe harta geografică și spirituală a lumii, echivalind cu o inedită legitimare a noastră ca națiune.

Dar să ne amintim... La 19 iulie 1965, când Congresul al IX-lea al partidului își începea lucrările, ne aflam, după două decenii de la Eliberare, într-un moment de aprigă construcție, pus pisc peste o istorie ale cărei file se scriseseră desori cu cerneală roșie, cu cerneală scursă din singele generațiilor, cu niște unelte care provocaseră și lumină, dar și suferință, și tragedie, iar bucurii abia mai târziu. Ne aflam într-un moment în care națiunea și țara, pornite pe drumul noului, dar aflate sub presiunea unor evenimente și forțe care adesea îngreunau, uneori deturnau actul noului, al creației, așteptau ca niște principii, ca niște idei și idealuri scumpe să coboare din sloganele insufleteitoare, dar inoperante practic, în viața vie, să capete cu pregnanță și adevăr intruparea faptelor. Atunci și-a deschis lucrările Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Atunci am ascultat, cu sentimentul că ascultăm însuși partidul, însuși socialismul, însuși adevărul epocii și al patriei, cuvântul tovarășului Nicolae Ceaușescu.

În măsura în care rămâne, ștampilind cu greutatea sa fapta vieții, orice document e neperisabil, în primă și ultimă instanță, ca document uman, ca document al adevărului omului. Cei ce au exercițiul verbului știu ce greu se supune cuvântul pină să capete plasticitate și vibrație, pină să capete însușirea de-a fi crezut. Aceasta se întâmplă atunci — numai atunci! — când, dincolo de o caligrafie politică sau retorică, documentul e, cum spuneam, cel al omului, cel al adevărului existenței sale. Cuvântul rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna Congresului al IX-lea al partidului s-a înscris în conștiința noastră ca un astfel de document.

Un magistral-document-program, de excepțională însemnată în viața partidului, a întregului nostru popor, un document în care ne recunoaștem, și azi, prin tot și prin toate, ne recunoaștem cu munca, cu luptele, cu victoriile, cu ideile și cu interesele noastre, cu speranțele și cu vrechile, cu sacrificiile și cu eroismul, cu greutățile pe care le-am biruit, cu erorile pe care le-am lichidat, cu asalturile ce încă ne mai așteaptă. Ne recunoaștem în cuvintele rostite atunci de omul din fruntea partidului și a țării pentru că ele, acele cuvinte, erau ale noastre, rostite de noi, punind deasupra cricilor elemente de conjunctură temeiniciale de ideal ce, în acest deceniu și jumătate, ne-au luminat și ne-au construit destinul, adică propășirea economico-socială, progresul și civilizația socialistă, independența, libertatea, democrația, unitatea, dreptatea, omnia, demnitatea, înțelegerea, pacea. Ne recunoaștem în acele cuvinte pentru că ele au declanșat acea cotitură, cu atât de mari consecințe în munca și viața noastră, de abordare a destinului național, a problemelor dezvoltării patriei, într-un spirit nou, profund creator și dinamic, străin închistării și dogmelor, un spirit de largă, de totală deschidere spre realitățile vii, spre cerințele lor, un spirit ce a pătruns ca val de lumină, de aer proaspăt, în toate celulele societății, irigind cu noi energii acel centru secret care este **ființa constructor** a unui popor în timp. Ne recunoaștem în acele cuvinte pentru că spiritul afirmat de ele s-a reafirmat și amplificat la

congresele următoare — al X-lea, al XI-lea și al XII-lea —, la conferințele naționale ale partidului, decidind o continuă escaladare de trepte, o continuă deschidere de orizonturi ale progresului. Ne recunoaștem în acele cuvinte pentru că ele, acele cuvinte, n-au fost simple cuvinte, ci rod dens și material al cunoașterii vieții, a vetrei noastre, a ființei ei, izvorind din incandescența lor miez și întorcându-se — cu un spor de semnificații — la el, ca să-l facă mai luminos, mai viu, mai plin.

N-am fost scutiți, în această etapă, de încercări, de dificultăți, de nedorite ocoluri

România în care, spun statisticile acestui deceniu și jumătate, s-au dat în funcțiune, ca tot atâtea temelii ale progresului, ale forței și bunăstării, nu mai puțin de 7000 de noi capacități de producție, impunând ritmul românesc al economiei, afirmat cu tot mai multă pregnanță în domenii și ramuri de vîrf, printre cele mai vii din cite bat pe planetă. Am edificat, în acești 15 ani de istorie nouă, nu numai mari uzine, mari combine, mari incinte ale agriculturii — cele mai mari și cele mai moderne din cite împodobesc harta socialismului — ci și un întreg nou univers de viață, care înseamnă școli, uni-

uneori mai pregnant ca orice. Este vorba despre altfel de bunuri, de mari, de fără pereche bunuri pe care le-am cucerit în acest răstimp, este vorba de avantajele unui timp deschis, prielnic omului, prielnic hărniciei și cinstei, prielnic afirmării liber a valorilor, prielnic democrației reale, prielnic participării active, directe a maselor celor mai largi la cirna țării. Este vorba de acel spirit nou, statornic, cit de Congresul al IX-lea, ce se afirmă tot mai profund în viața noastră, în relațiile sociale, prin intronarea legalității, a eticii și a echității socialiste, a disciplinei muncitorești cu iradiere egală pentru toți membrii societății, indiferent de funcții, prin promovarea criticii și autocriticii, prin neascunderea adevărului, oricât de crud ar fi acesta, prin dezvăluirea deschisă și sancționarea promptă și fermă a lipsurilor și a erorilor. Este vorba de acel element de structură al întregului nostru edificiu politic, economic și social, de acel factor de permanență și factor motor al înaintării noastre pe toate planurile, care e unitatea de interes, de simțire, de ideal a tuturor membrilor societății — români, maghiari, germani, de alte naționalități — în jurul partidului, al neobositului cirmaci și strateg al împlinirilor noastre.

Toate aceste istorice cuceriri, întreg acest strălucit bilanț ce pare nu lucrarea unei singure generații ci ampla lucrare a unor secole, se asociază de numele celui pe care, în unison de voință cu partidul și țara, delegații la Congresul al IX-lea l-au ales drept cirmaci al forței politice ce ne diriguiește destinele, incredințându-i, întregi, speranțele, interesele, vrechile și nevoile unui popor. Se asociază de numele secretarului general al partidului, președintelui republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiul cel mai iubit al acestui neam și cel mai necesar acestui neam, în acest ceas istoric al devenirii sale. Noi am avut, în istoria noastră, mulți și străluciți luptători pentru idei și idealuri nobile, lupta lor a fost și a rămas un exemplu de identificare cu o realitate inconfundabilă, țara, opera lor a fost și a rămas misionară. Misionarismul revoluționarului și patriotului care ne conduce astăzi, lupta lui pentru slujirea poporului și a unui crez — cel al socialismului și comunismului, cel al omului liber și demn în țară liberă, demnă, înfloritoare — au fost, din primele clipe, de o forță, de o intransigență, de o ardore, de o intensitate a pasiunii și de o luciditate a dăruirii neatînse de nici unul dintre înaintași, figura sa detașându-se, în galeria marilor figuri ale neamului, unică și impresionantă ca și un pisc. El ne-a dăruit, ca nimeni altul, în acești tumultuoși și patetici ani de mari izbni și de mari confruntări cu cruciale probleme ale noului nostru destin în lume, fierbinte sa dragoste de neam și țară, excepționala sa putere de muncă, forța gândirii sale științifice, clarvăzătoare, el ne-a adus o viziune nouă, revoluționară, profund comunistă, profund patriotică, asupra libertății și demnității, a progresului și independenței, asupra muncii și existenței, făcându-ne, zi de zi, fervenți ai concepției pe care o promovează în strîns și fertil dialog cu poporul întreg. Sub conducerea lui am devenit ceea ce sintem, sub conducerea lui am ajuns să privim lumea din jur nu de jos, nu umil, ci de la altitudinea frunții noastre, azi nimbata de aura unui planetar prestigiu, sub conducerea lui — și grație aceleiași viziuni revoluționare, științifice asupra fenomenelor lumii contemporane — se petrece mrele dialog pe care azi îl purtăm cu umanitatea, implicarea noastră majoră și responsabilă în însuși miezul de foc al problemelor ce-o agită. Nu hazardul, ci legile istoriei, legitățile ei, nu o intenție deliberată în a ne ilustra, ci ideile și idealurile ce dau sens existenței noastre — ideile păcii, ale dreptății, ale securității și colaborării, ale democrației și independenței, propulsate energie de președintele României pe eșichierul politic internațional — ne-au implicat, într-adevăr, în acești ani, ca pe marcantă prezență în viața lumii.

Trăim, în acest iulie aniversar, această mindrie, această dublă mindrie, cea a construcției noastre și cea a aportului nostru la construcția unei lumi mai bune, angajați fiind, cu toată ființa, în efortul spre noi cuceriri, spre noi mindrii. Directivele Congresului al XII-lea al partidului, elaborate cu contribuția și sub veghea secretarului general, ne așază, din nou, într-un moment de vîrf, de apoteoză istorică, dar și de mari, de inedită cerințe ale istoriei. Marile sarcini și comandamente ale viitorului, vizind valorificarea tot mai înaltă a tuturor posibilităților de progres, vizind depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare și atingerea parametrelor socio-economice ai țărilor dezvoltate, impun, mai mult ca oricând, intensificarea demersului constructiv național, impun o mai rapidă și mai strînsă racordare a muncii noastre la exigențele noului, impun, cu acea fericită și magistral-cuprinzătoare formulă a secretarului general, trecerea, în toate domeniile, la o nouă calitate.

Evocînd, în acest iulie aniversar, marile cuceriri ale unui deceniu și jumătate, de fapt ale unui răstimp cu dimensiune de eră, subliniindu-le strălucirile care dau expresie unei ineluctabile legi a progresului — cea a muncii și a creației libere — pășim spre viitor mai încredințori ca oricînd în noi, în steaua acestei țări.

ILIE PURCARU ■

Marea întâlnire

Rățiunea istoriei, ca operă a forțelor de bine, cunoscute și necunoscute, numite sau în veci fără nume, provizorii sau permanente, a făcut să ne întâlnim;

Nu zi de zi, nici la anume intervale de luni, nu în mod voit, nici de nevoie; nu din imperiosul mecanismelor administrative, organizatorice, nu din rigorile stilului de muncă;

Eu cercetez și laud întâlnirile ce se bagă de seamă de departe, cele de la zece, cincisprezece, douăzeci de ani distanță dintre fapt și urmarea istorică a faptului.

Eu cred în rățiunea Marilor Întâlniri ca stil și metodă de lucru a Istoriei: cum ea nu pune tot timpul față în față pe fiii ei și-ai patriei, dar îi aduce mereu la aceeași lucrare comună, adesea ei neștiind unii de alții; cum înfăptuiesc zi de zi și fiecare din partea vieții lui și dintr-o altă dimensiune și de la alt nivel de șelă a istoriei, o singură operă;

Pot să nu se cunoască Ei cu El; poate unul să nu fie auzit de către celălalt —

Numai lucrarea să nu suferă, opera comună să nu lincezească;

Simt cînd și cînd ochiul rece și fără părtinire al Istoriei asupra mea: odată cu uitătura ei, gîndul anume — asupra locului nostru în conștiința generațiilor viitoare;

Cu voia sau fără voia noastră, dar sigur din rațiunile Istoriei, fac parte dintr-o puternică generație poetică, acea generație care a atins maturitatea și își desăvirșește opera ca parte dreaptă a lui Nicolae Ceaușescu și ca stil de lucru public și ca spirit național și revoluționar și ca dirigenție, curaj și energie — întru totul după chipul și asemănarea și din răsunsetul modelator al conducătorului nostru.

În cronică literelor române va dăinui ca fapt pururi istoric și exemplar, de mult pusă la cale de către sorții buni ai poporului nostru, Întîlnirea în timp și spațiu a unei mari generații de poeți cu un mare și meritat bărbat al Istoriei, Nicolae Ceaușescu;

Deopotrivă și fără înfumurare, pot zice despre acest fapt cum s-a petrecut; că și el l-a meritat; și ne merită pe ciți sintem, dar mai cu seamă cum sintem;

Zice documentul istoric: în paginile unde se tipăresc Cuvîntările Lui, citesc oamenii și poemele noastre. Îi răspunde rațiunea istoriei: da, miinile aceluiași muncitori au cules și cuvîntările Lui pentru patrie și poemele noastre pentru țară: ale sale pentru noi, ale noastre pentru el — și-ale tuturor pentru noi toți, despre noi toți.

Are să se mai zică: aceștia puternici și mari în poezie sint ai lui Ceaușescu; au venit cu el la puterea creatoare, l-au însoțit tot drumul Lui și-ai Patriei lor; de-aici încolo timpul nu le mai stă în cale, întrucît aparțin timpului însuși, cu toții;

În ceea ce privește mai apoi epoca, acesteia i se va da un nume: al lui Ceaușescu, drept măsura noastră; și-al nostru, al celor ce sintem cu El, ca însăși măsura lui Ceaușescu.

ION GHEORGHE ■

în drumul spre țintă, de confruntarea cu întrebări și probleme grave, unele provocate de calamități naturale, unele de propriile noastre reticențe sau slăbiciuni în abordarea frontală a noului, în sincronizarea eforturilor, în evaluarea exactă a posibilităților și resurselor, altele generate de evoluția situației economice mondiale, măcinată de crize și de recesiuni ce s-au răsfrînt, fatal, și asupra noastră. Dar, în pofida acestor dificultăți, am ajuns, iată, în acest an '80, al 15-lea de la Congresul al IX-lea, să trăim într-o Românie de 53 de ori mai puternică industrial decit în '38, într-o

versități, spitale, palate ale științei, culturii și artelor, un univers care înseamnă casa și agora, orașul și satul, noile și modernele locuințe în care s-au mutat peste două treimi din populația României. Sint cifre, sint dimensiuni ale noului pe care puține țări ale lumii, în acest convulsat sfîrșit de secol, le pot propune, dar astfel de cifre, oricît de sugestive ar fi, oricîtă impresionantă realitate ar concentra în sinteza lor, nu pot totuși vorbi despre multe, nu pot vorbi despre fapte care, la fel ca epocalele noastre victorii în planul economiei, al bunăstării materiale și al culturii, ne definesc pregnant,

EPOCA INAUGURATĂ DE CONGRESUL

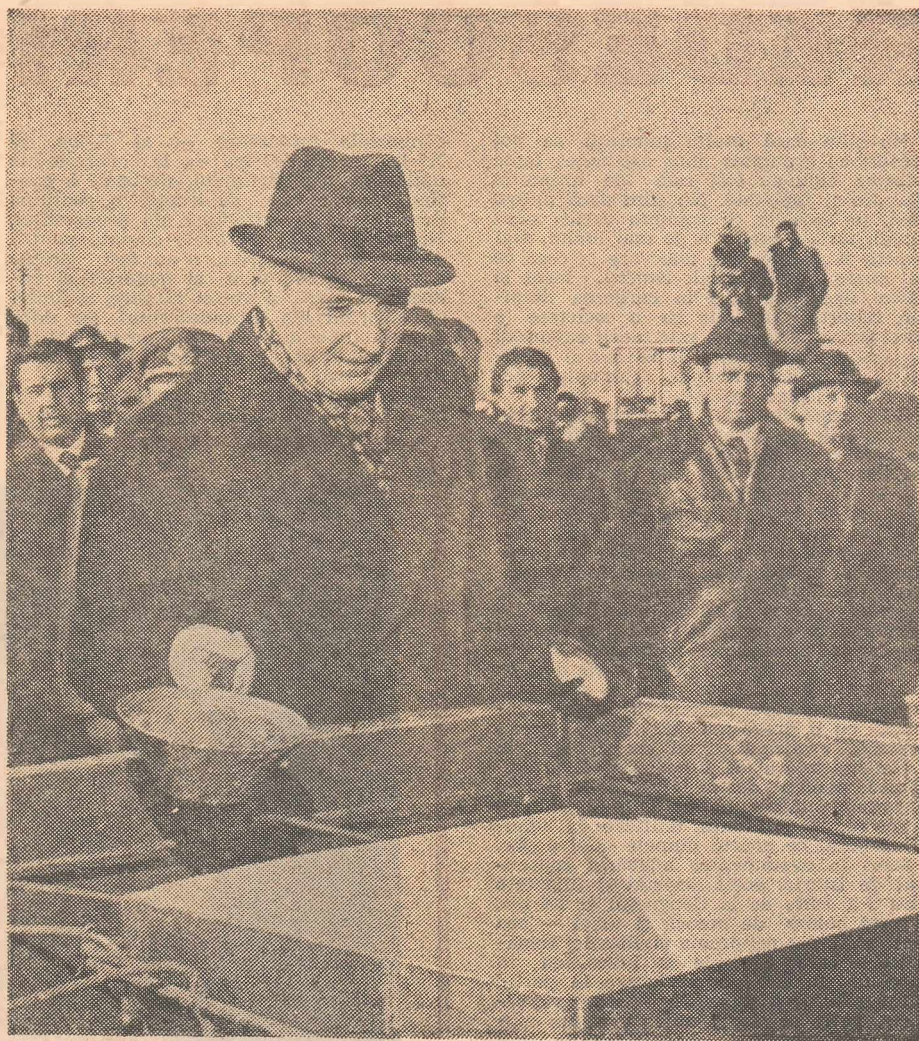
AL IX-LEA AL P.C.R.

TIMPUL

CELOR MAI STRĂLUCITE

CTITORII

DIN ISTORIA ROMÂNIEI

Oltenia lui Mihai Viteazul și a lui Tudor din Vladimiri;

Oltenia lui Macedonski, Brâncuși și Argezi;

Oltenia lui Nicolae Titulescu, Gogu Constantinescu și Henri Coandă;

Oltenia lui Țițeica și Stoilov;

Oltenia noastră, a tuturor oltenilor și a țării, acest pământ mustind de istorie, de legendă și baladă, cuprins între Carpații meridionali, Dunăre, Cerna și Olt, integrat armonios în trupul și conștiința țării, este o entitate distinctă, alcătuită — oare, s-o mai spunem?! — din alte cinci binecunoscute entități administrativ-teritoriale: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vilcea. Un pământ care nu ni-i străin, ci foarte aproape inimii, pământ pe care-l iubim la fel ca pe-al întregii țări.

Ne aflăm deci într-una din iraditionalele provincii care, pînă nu prea demult, era dintre cele mai înapoiate economice (vă mai amintiți doar de olteanul hoinar, cu cobilita, cu căruța cu coviltir...) cu foarte puține excepții, prea adesea ocolită — cum zice cronicarul — de drumurile industriei și ale civilizației veacului; sintem într-una din zonele acestui strămosesc pământ care, în anii luminoși ai socialismului și cu deosebire în cei 15 scurși de la Congresul al IX-lea al P.C.R., a propulsat în panoplia remarcabilelor succese ale țării incontestabilele valori ale noului transformator materializate, înainte de toate, în monumentalitatea unor mari edificii industriale, printre cele mai mari din România contemporană. Grație politicii înțelepte, clarvăzătoare a partidului, a secretarului său general, de repartizare rațională a forțelor de producție, și cele cinci județe ale Olteniei au devenit literalmente de nerecunoscut. În răstimpul celor 15 ani, industria construcțiilor de mașini, reprezentată mai înainte doar prin câteva întreprinderi, a luat un nemăritat avânt. Extracția cărbunelui, mineritul și energetică în general au atins cote dintre cele mai ridicate. Industria chimică, cea a materialelor de construcție, agricultura și industria ușoară, asjiderea. Orașele și satele și-au schimbat radical înfățișarea. Lumina electrică, drumurile asfaltate și televiziunea devenind realități dintre cele mai obișnuite, la fel cum au devenit și cinematograful, și cartea, și arta pentru niște oameni care, nu cu prea mult timp înainte, cu greu aveau acces la ele, deirinsi fiind mai degrabă cu coarnele plugului, cu sărăcia și necazurile. Trecind astăzi prin Craiova — cetatea care depășește deja un sfert de milion de locuitori — ca și prin suratele ei mai mici, Drobeta-Turnu Severin, Slatina, Tg. Jiu, Rimnicu Vilcea, mai vechi sau mai noi municipii, prin Calafat, Corabia, Drăgășani, Tg. Cărbunest, Drăgănești-Olt, Segarcea, Filiași, Motru, Bălești ori Vinju Mare, unele dintre ele doar de cîteva ani declarate orașe, ai senzația că pășești printr-o altă lume. O lume a prosperității și înfloririi necontenite, o lume a muncii și continuei aspirații spre mai bine, pe drumul larg deschis de Congresul al IX-lea al partidului, de cel de-al XII-lea Congres.

Dar cel mai bun argument rămîn tot cifrele și faptele. Lor să le dăm, deci cuvîntul, spre a vorbi singure despre puterea fără margini a oamenilor muncii

călăuziți de partidul încercat al comunistilor.

Doljul industrial realizează, la sfîrșitul anului 1979, 99,1 la sută din producția națională de transformatoare de forță de 0,25 kVA și peste, mai mult de 58 la sută din producția de locomotive diesel și electrice pentru linii magistrale, 22,1 la sută din producția de îngrășăminte chimice, 19,5 la sută din producția de motoare electrice de 0,25 kW și peste. Geografia economică a județului include azi obiective industriale de prestigiu republican, precum binecunoscutele „Electroputere”, Combinatul chimic, întreprinderile de tractoare, de avioane, de utilaj greu, de

a susține în continuare ampla sa dezvoltare.

Mehedințiul nu rămîne nici el mai prejos în ce privește renașterea sa economică-socială. În ultimii cinci ani el a crescut cît în 18 ani anteriori. Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I — cea mai mare stea hidroenergetică a țării — i se va adăuga doar peste cîteva ani încă unul, nu mai puțin grandios, Porțile de Fier II. Alături de combinatul de industrializare a lemnului, de marile întreprinderi producătoare de vagoane și nave, de celuloză și cartoane, de anvelope de cauciuc vor apărea noi și noi capacități productive la Drobeta-Turnu Se-

ducției globale industriale în județul Olt va depăși 35 miliarde de lei. Pentru prima dată (pur și simplu de nevisat în trecut!) Slatina va deveni un oraș-port, iar la Corabia se va construi un șantier naval.

În sfîrșit, Vilcea. Această străveche vatră românească, purtătoare a unor bogate tradiții populare, a cunoscut ritmuri de dezvoltare superioare chiar mediei pe țară. Cei 15 ani trecuți sînt și aici considerați, nu la figurat ci la propriu, ani de lumină, avîntul economic accelerat al județului conducînd, între altele, la consolidarea unor ramuri industriale de vîrf, cum sînt chimia, construcția de mașini și energetică. Marele combinat chimic de la poarta de sud a municipiului e doar o mărturie, în anii de referință el devenind un adevărat colos. Apele Lotrului și Oltului au fost ingenuncheate de inteligența și munca oamenilor și ele dau țării, prin salba celor 10 hidrocentrale intrate deja în funcțiune, miliarde kWh. Aceasta înseamnă cea mai importantă etapă dintr-un program ambițios cuprinzînd în final 15 hidrocentrale a căror putere instalată, numai pe teritoriul județului Vilcea, va fi de 1 420 MW, cu o producție totală de peste trei miliarde kWh/an. Să nu uităm apoi de împlinirile din industria turismului vilcean, stațiunile de aici devenind concurente, din aproape toate punctele de vedere, cu cele mai renumite stațiuni balneoclimaterice ale țării.

Dar Oltenia ultimilor 15 ani înseamnă nu numai industrie, ci și agricultură. Marile sisteme de irigații din județele Dolj, Olt și Mehedinți, care au transformat nisipurile oltene în adevărate grădini, mulțimea complexelor zootehnice, vitipomicole și legumicole, ca și gradul de mecanizare din ce în ce mai ridicat, producțiile tot mai sporite de cereale și animaliere dobîndite de unitățile socialiste vorbesc de la sine că tradiționala îndeletnicire n-a fost uitată, ci dimpotrivă ridicată pe un plan superior de organizare și dotare.

Iar tuturor acestora trebuie să le adăugăm avîntul fără precedent pe care l-au luat, în această epocă de lumină, denumită pe drept epoca Ceaușescu, învățămîntul și arta, știința și cultura. În 1981, în august, se împlinesc exact cincisprezece ani de cînd, la Craiova, ființează cea de-a cincea universitate a țării, împlinindu-se astfel unul din visurile revoluționarilor pașoptiști; ulterior, în mai toate reședințele de județ au fost înființate facultăți de subingineri, adevărate focare de învățămînt politehnic, s-a dezvoltat și modernizat rețeaua tuturor unităților școlare și preșcolare. Totul prin munca oamenilor. Totul pentru bunăstarea și fericirea lor.

Și astfel s-au împlănit, mai mult decît am fi putut visa, previziunile cuvîntate rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la istoricul miting de la Craiova, în 26 iulie 1946: „Noi, comuniștii, dorim ca din Oltenia lui Tudor Vladimirescu, rătăcită și înapoiată pînă acum datorită jafului moșieresc, să facem o Oltenie bogată, cu industrie și agricultură puternică, dorim ca din cetatea banului și a opresiunii, cum era în trecut, să facem o cetate a muncii și culturii”.

MIHAI STANESCU ■

Oltenia, această mîndră grădină din marea grădină a țării

autoturisme de mic litraj, noile platforme din Calafat, Plenita, Băilești, Filiași, Segarcea și numeroase alte unități mai de curînd implantate cu înțelepciune într-un profil teritorial marcat de înnoire și efervescență creatoare. Dacă în 1978, valoarea producției globale industriale depășea 22 miliarde lei iar la sfîrșitul acestui an va înregistra o creștere de 72,7 la sută față de 1975, în viitorul cincinal Doljul industrial va depăși cu mult pragul celor 30 de miliarde.

Județul Gorj, la rîndu-i, a avut un trecut pitoresc-etnografic grefat pe fundalul unei sărăcii dintre cele mai cronice. Oamenii de ispravă niciodată nu i-au lipsit, cum nu i-au lipsit nici tradițiile revoluționare, de luptă și muncă. Practic vorbind, din punct de vedere industrial el s-a încheat mai cu temei abia în anii de după Congresul al IX-lea și cu deosebire în ultimii ani, realizînd la ora de față o producție industrială de peste 10 miliarde lei. Acum, aici, se extrage peste 65 la sută din producția de cărbune a țării, se înalță și deja produc în parte cele mai mari centrale termoelectrice de la Rovinari și Turceni, un mare combinat de materiale de construcție, un altul de industrializare a lemnului, precum și alte puternice unități ale industriei noastre republicane create în ultimii 10-15 ani. Cele peste 34 miliarde de lei investiții acordate în cincinalul pe care îl vom încheia peste cîteva luni se materializează prin punerea în funcțiune a noi fonduri fixe, reprezentînd zece și zece de capacități de producție industrială și zootehnică. Cincinalul viitor rezervă acestui județ o investiție de încă 32 de miliarde lei, spre

verin, Orșova, Strehăia și Vinju Mare. Se cuvine remarcat că din cele 21 miliarde lei investiții alocate județului în perioada 1961-1978, mai mult de 19 miliarde s-au materializat în anii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului. Planul-directiv de dezvoltare în continuare a Mehedințiului inaugurează, pe temeiul Directivelor Congresului al XII-lea, perspectivele unui viitor care dobîndește dimensiuni de eră, urmînd ca, la sfîrșitul cincinalului 1981-1985, volumul producției industriale să depășească 20 de miliarde.

În perioada celor 15 ani de după Congresul al IX-lea al partidului, dar mai cu seamă în anii de după reforma administrativ-teritorială, și Oltul — acest al 4-lea județ oltean, luat în ordine alfabetică — trăiește un adevărat miracol. Marele combinat al aluminiului românesc de la Slatina dă azi pecetea industrială a întregului județ și, împreună cu celelalte puternice unități înălțate în ultimii ani în Caracal, Baș, Scornicești, Corabia, Drăgănești-Olt, va atinge, chiar la sfîrșitul acestui an, o producție globală de peste 22 miliarde de lei. Multe unități productive se află în plină construcție, urmînd a fi puse curînd în funcțiune, la întreaga capacitate, întreprinderile de piese turnate din aluminiu și pistoane auto Slatina, de piese și subsansamble auto Scornicești; la Radomirești se va realiza o unitate de confecții metalice, va fi dublată capacitatea întreprinderii de anvelope Caracal, iar pe Oltul inferior vor fi racordate la circuitul energetic național cinci hidrocentrale. În 1985 valoarea pro-

O instituție fundamentală a democrației noastre socialiste,
Un factor decisiv în elaborarea și înlăptuirea politicii partidului,
O trăsătură definitorie a stilului de muncă și viață
al conducătorului nostru de azi

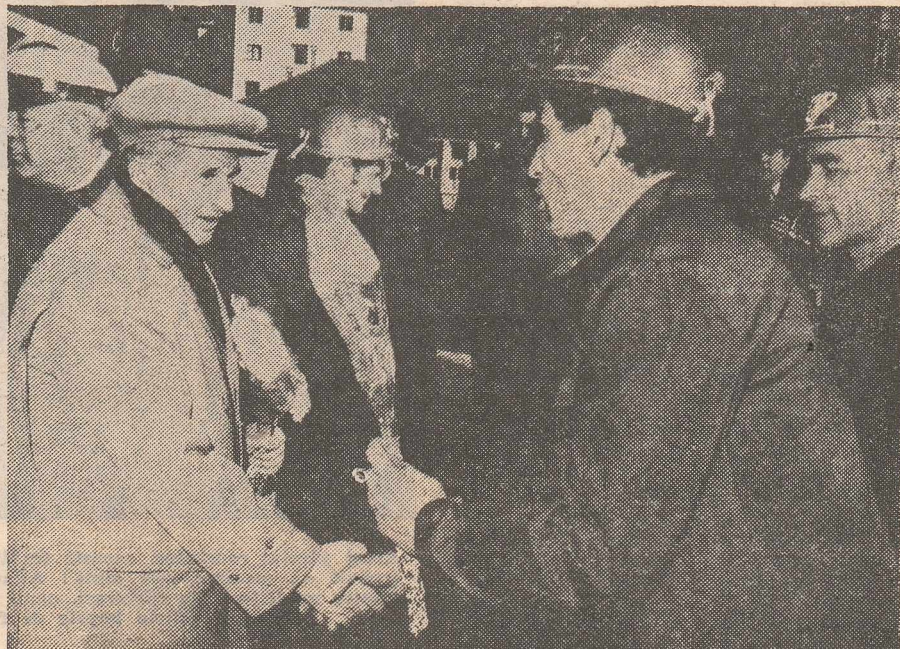
PERMANENTUL DIALOG CU MASELE, CU POPORUL

Există un metabolism nu numai biologic, ci și social și politic. El asigură viața și sănătatea organismului social. Spre deosebire de metabolismul biologic, care acționează în mod automat, fiind supus legilor „oarbe” ale naturii, metabolismul social și politic — care rezidă în schimbul de idei, în asimilarea noului și eliminarea vechiului pe plan mental și comportamental — este unul conștient, reglat de legi specifice sociologice și psihosociologice.

În procesul creșterii și dezvoltării sănătoase, viguroase a organismului nostru social, născut de revoluția socialistă, un rol de însemnătate cu adevărat istorică l-a avut Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, raportul prezentat în ziua deschiderii sale — 19 iulie 1965 — de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Recitit textul acestui raport de o sută de pagini și veți avea în față partitura simfonică a devenirii societății noastre, a fiecăruia dintre noi în ultimii cincisprezece ani, veți redescoperi fundamentele teoretice, politice, ideologice și științifice ale celei mai fertile epoci din istoria nouă a patriei, cum au fost inspirat numiți acești ani. La izvoarele acestei epoci se află, fără îndoială, eliberarea gândirii politice din strinsoarea dogmatismului, restituirii funcției novatoare, creatoare a teoriei, privită nu ca o dogmă, ca o colecție de citate sacrosancte, ci ca o călăuză în acțiunea practic-transformatoare, ca instrument științific de descifrare și pătrundere în esența realității concret-istorice, a specificului național și a contextului internațional aflat în mișcare dialectică. „O cerință principală pentru adâncirea permanentă a cunoașterii științifice, pentru dezvoltarea gândirii teoretice din țara noastră — postula în 1965 tovarășul Nicolae Ceaușescu — este desfășurarea unor largi dezbateri, schimburi și confruntări de opinii, pe temelia concepției despre lume a proletariatului, ostilă închistării și rigidității în gândire și care ne învață că toate fenomenele vieții sociale trebuie privite ca un proces în continuă transformare și dezvoltare... presa trebuie să practice sistematic în paginile ei largi schimburi de opinii în problemele activității de partid, ale construcției de stat, economice, cultural-educative, ca și în alte probleme de interes obștești”.

Congresul al IX-lea a deschis un spațiu larg democratismului socialist, care se bazează pe dialog și dezbateri în multiple sensuri: dezbateri publice a liniilor și proiectelor de dezvoltare economico-socială, dialogul între conducerea politică și mase în scopul stabilirii celor mai potrivite căi de realizare a obiectivelor naționale, dialogul gândirii teoretice și ideologice lucide cu realitățile vieții în neconștientă transformare, în scopul stimulării și regenerării energiilor creatoare, inventive ale tuturor categoriilor de oameni ai muncii, garanția progresului tuturor sectoarelor de activitate socială.

Climatul favorabil dialogului, dezbaterii critice și participării constructive — lată elementul spiritual, politico-moral și psihosocial definitoriu pe care l-a instaurat și dezvoltat partidul nostru de la Congresul al IX-lea încoace, și căruia îi datorăm reinvierea și revigorarea tuturor celulelor organismului nostru social, rezultatele palpabile, de amploare și de la sine grăitoare ale construcției economice, sociale

și umane socialiste, înscrise cu fermitate pe magistrala dezvoltării multilaterale.

Fiecare dintre noi, privind cu ochiul liber în jurul său și la sine, poate face bilanțul uriașelor înlăpturi din întreaga țară, din fiecare localitate și așezare umană, din fiecare familie, sub impulsul politicii noi de dezvoltare puternică a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării și pe baza revoluției științifico-tehnologice moderne, de înflorire a industriei moderne și revigorare a agriculturii socialiste, de sporire vertiginoasă a fondului locativ, în genere a nivelului de trai, de amplă dezvoltare a învățământului, culturii, sănătății publice, de grija umanistă față de familie și tinăra generație. Toate acestea în contextul unei noi politici externe, caracteristice unui stat socialist independent, suveran, deplin stăpîn pe atribuțiile de opțiune și decizie, subiect

egal în drepturi cu toate națiunile, în virtutea contribuției masive la rezolvarea problemelor internaționale, au asigurat României și, președintelui ei un prestigiu și o autoritate uriașe. Obiectivul major al democratizării relațiilor internaționale, urmărit cu perseverență de statul nostru, exprimat în mod semnificativ procesul democratizării raporturilor sociale pe plan intern, unitatea dialectică indisolubilă dintre politica internă și cea externă, animată de spiritul celei mai înalte responsabilități față de viitorul comunității noastre naționale.

În toate înlăptuirile poporul nostru din ultimul deceniu și jumătate este întruchipat spiritul novator, gândirea originală, suplă și îndrăzneată a tovarășului Nicolae Ceaușescu, neîmpăcarea sa cu orice tendință de închistare, stagnare, autotulmărire, energia sa revoluționară a cărei combustie este patriotismul fierbinte,

devotamentul nemărginit și luminat față de cauza socialismului și comunismului în țara noastră, în lumea contemporană.

Din inițiativa și cu participarea nemilcolită a secretarului general al partidului nu numai că au fost elaborate și statuato principiile democratismului și umanismului socialist, ale legalității noi, dar s-a și creat edificiul instituțional al democrației socialiste, al autoconducerii muncitorești, bazat pe practica conducerii colective la toate nivelurile, al imbinării democrației reprezentative cu democrația directă, al participării maselor la elaborarea, înlăptuirea și controlul deciziilor de importanță națională și locală. Democrației politice i s-a asigurat un solid fundament material: autogestiunea, noul mecanism economico-financiar, a cărui deplină realizare condiționează întregul nostru progres economico-social.

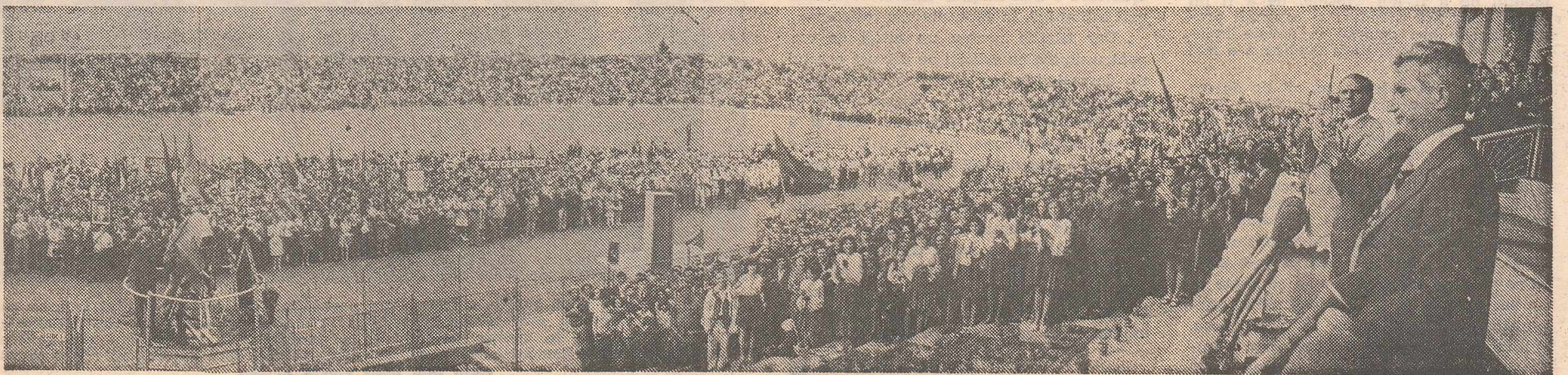
Dialogul lucrativ cu masele a fost și el instituționalizat, permanentizat, înscris la loc de frunte în stilul de muncă al organelor de conducere superioară și al celor locale. S-au creat multiple și variate canale de comunicare și interacțiune între cetățeni și cei cărora li s-a încredințat, cu mandat, răspunderea conducerii sociale. O ultimă și elocventă dovadă a procesului de adâncire, de dezvoltare a democrației socialiste în forme instituționalizate a constituit-o crearea organizațiilor proprii ale F.D.U.S., instituirea unui nou for public semnificativ intitulat: „Tribuna democrației”.

Fiind cu adevărat revoluționar, partidul nostru, secretarul său general au manifestat și manifestă o înaltă exigență față de rezultatele activității, minuiesc cu statornicie arma încercată a criticii și autocriticii, pun accentul pe eficiența și calitatea tuturor activităților sociale, pe funcționalitatea instituțiilor și formelor democratice de participare a maselor la conducerea socială. Cuvintele de ordine sînt: competență, calitate, disciplină, inițiativă, combativitate față de lipsuri, îndeplinirea necondiționată a obligațiilor, respectarea neabătută a legilor.

Nimic din ceea ce s-a realizat în țara noastră, în anii revoluției și construcției socialiste, îndeosebi în ultimul deceniu și jumătate, nu ne-a fost făcut cadou, ci a fost cucerit, construit, plătit cu efort, sacrificii. Nici de aici înainte, nimic nu va veni de la sine. Dar trebuie conștiința că totul depinde de noi, de priceperea și hărnicia noastră, de spiritul gospodăresc și de economie, de perseverență, de modestia și buna noastră credință, că dispunem de toate condițiile materiale, politice și morale de a înlăptui neabătut obiectivele și sarcinile stabilite de partid. El bine, tocmai această concepție revoluționară e de natură să ne unească forțele intelectuale și fizice, să ne sporească energia și să ne călească voința de a ne înscrie deplin în dimensiunile societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Împlinirea a cincisprezece ani de la Congresul al IX-lea marchează un moment de sărbătoare. Dar nu de contemplare, ci de angajare lucidă și fermă într-o operă social-umană de vaste proporții, ce se desfășoară sub conducerea partidului, a secretarului său general, sub semnul realizării unei noi calități a societății, a vieții, a omului.

Prof. dr. PETRU PANZARU ■

INSCRIȚIILE PE COLUMNA

Un altfel de om...

Gândind la cei 15 ani de socialism modern, cult, uman, avind ca obiectiv dezvoltarea societății pe cele mai diverse planuri, odată cu bucuria pentru peisajele extraordinar transformate în rural sau urban, marea noastră satisfacție trebuie să-o constituie, cred, uriașul proces de transformare revoluționară a omului.

El, măsura tuturor lucrurilor, a tuturor epocilor, deci și a socialismului, trebuie să se afle în centrul analizei, la bilanțul acestui deceniu și jumătate...

Nu vreau și nu pot să fiu un naiv idilic, de aceea nu voi afirma că ființa umană s-a schimbat fundamental din 1965 încolo. Nu era practic posibilă o asemenea minune, pe care nici măcar cea mai idealistă dintre legende — cea biblică — nu a cutezat să și-o asume. Ce a adus, totuși, nou Congresul al IX-lea într-un domeniu atât de sensibil, în care orice perfecționare a ființei umane merită să rămână înscrisă în istorie?

Fiind sinceri cu noi înșine cred că 1965 a impus în planul uman o bătălie pe două fronturi revoluționare. Unul dintre acestea reprezenta o continuare a teatrului de luptă deschisă nu numai de Eliberare, dar chiar de înființarea partidului și — mai înainte — de apariția mișcării muncitorești și socialiste. Era lupta pentru pătrunderea ideilor despre lumea nouă, deci și despre omul nou, serios intensificată după 23 August 1944. Continuând-o, Congresul al IX-lea a adăugat un front nou, de o extraordinară originalitate în cadrul mișcării comuniste mondiale, un front de acțiune împotriva a tot ceea ce — determinat de influențele străine ori independent de acestea — au însemnat denaturările sau greșelile aplicării concrete a ideilor socialiste. Un front cu nimic mai puțin greu și important, căci dacă nu era și nu este, în genere, ușor să te delimitezi de modul burghez de viață, de ceea ce era străin naturii socialismului, părea și era cu atât mai complicat să învingi tare create în numele socialismului însuși.

Trebuie să mărturisim că au fost și destui care n-au prea avut de la început conștiința marii răscuri la care ne aflăm în acel an, 1965, deși din martie la conducerea partidului se afla un bărbat tânăr cu excepțională capacitate de profeție în abordarea problemelor vieții și construcției socialiste. Tovarăși mai în vîrstă, aflați pe atunci foarte aproape de prima linie a conducerii partidului, îmi spuneau că au existat momente cînd profeția acestei gândiri surprindea atât de mult pe unii dintre activiștii mai vechi încît considerau necesar să fileze cuvîntările secretarului general în momentul publicării lor, din preocuparea de a le face conforme cu (credeau ei) politica partidului. Politica veche pe care o cunoscuseră și o practicaseră. A existat chiar un moment în care cineva, un activist din rîndul celor antrenați de obicei la redactarea unor materiale, în perioada pregătirii Congresului al IX-lea, considerase că proiectul Raportului conceput de tovarășul Nicolae Ceaușescu trebuia „adus pe linie”. De necrezut. Era însă momentul în care se confruntau vechi mentalități cu gîndirea vie, novatoare pe care o aducea în activitatea partidului tânărul bărbat aflat în fruntea sa și care avea să realizeze, potrivit noulor principii, o unitate și mai puternică a întregului activ de partid, a întregului partid.

Primul atac angajat în lupta pentru un alt tip de om a fost, deci, contra repetării stupide de precepte împrumutate și transpuse mecanic pe terenul vieții noastre, ceea ce a însemnat deschiderea spre celebra formulă a marii demnități — ca indivizi și ca popor: „Să gîndim cu capetele noastre!”. Importanța acestei chemări a fost covârșitoare. Ea a deschis multora ochii spre realitatea, să-i spunem reală, a vieții populului, dîndu-le posibilitatea să măsoare exact și binele și mai puțin binele, să vadă și progresul și stagnarea. Ea ne-a readus, totodată, sentimentul de a fi noi înșine, de a fi un popor ce-și are trăsături și aspirații proprii, iar de aici drumul la nevoia independentenței și suveranității depline n-a mai cerut decît un pas.

Se naște, într-adevăr, un alt tip de om socialist cu trăsături net distincte decît cele ce se conturaseră pînă atunci la noi, dezosificat și dedogmatizat, cu gîndirea liberă, cutezătoare, — și nu vom putea mulțumi, cred, niciodată îndeajuns tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru saltul istoric la care ne-a condus de la primii săi pași în fruntea partidului.

M-am întrebat și ne-am întrebat, desigur, mulți cum a fost posibil ca, dintr-o dată, să se producă acest salt, cum se poate ca un om să întorcă atât de profund un mecanism social care, pînă în clipa aceea, era cu totul altfel. Ei bine, date necunoscute încă suficient pe scară largă arată

că n-am avut de-a face cu o schimbare și o revoluționare „pe loc” a unui om care angaja o societate. În toți anii de la eliberare pînă în 1965, tovarășul Ceaușescu a fost, de fapt, prin poziția sa aproape la fel cum l-am cunoscut atît de bine cu toții de la Congresul al IX-lea. Problema rolului partidului, a calității membrului de partid, a legăturii cu poporul, a contactului cadrelor de partid cu viața, atitudinea față de clasa muncitoare, țăranime, intelectualitate, sublinierea rolului istoric și atitea alte mari idei se găsesc înscrise în mare parte, cu aceeași limpezime de cristal ca și astăzi în stenogramele atîtor dezbateri de după 1944, în care se confruntau opinii despre situații concrete sau despre evoluția, în ansamblu, a societății.

Dar ideile acestea nu se găsesc doar în stenograme ci și în exemplul concret al vieții de fiecare zi a celui ce avea să devină secretarul general al partidului nostru. Căci a doua mare bătălie pentru un alt fel de om deschisă de Congresul al IX-lea, alături de recuștigarea multilaterală a demnității, mi se pare că s-ar putea numi lupta contra dedublării. Nedespovărați suficient de vechile tare ale modului de viață burghez, unii crezuseră că pot coexista în noua societate — ba, uneori, asumîndu-și chiar roluri conducătoare mimînd în colectivitate gesturi socialiste. Erau „aproape de popor” și se „dăruiau poporului” de la tribună; erau „revoluționari” împăcîndu-se cu stări de lucruri total apatice, susțineau principiul egalității și colectivității pîrînd modești în fața lumii dar văzîndu-și intens de treburile și avantajele lor personale; vorbeau contra birocrăției dar multiplicau la nesfîrșit aprobările și hîrțile; susțineau rolul muncitorimii dar amplificau exploziv aparatul funcționăresc; laudau progresele țării, dar umblau cu limba scoasă după produse de import; propăvăduiau marelui rol al științei și culturii dar se exprimau agramat și învățau puțin...

Noul tip de om, proiectat de Congresul al IX-lea, perfecționat succesiv la Congresul al X-lea, al XI-lea, al XII-lea, cerea punerea în acord, mai întîi în interiorul comportamentului al fiecărui activist al partidului, al fiecărui comunist, a vorbeli cu faptele. Căci revoluția morală trebuia să fie reală. Și să cuprîndă într-adevăr masele.

S-a reușit într-un tot pe acest drum? Ceea ce se poate spune este că s-au făcut progrese mari.

Este un fapt pe care-l constatăm cu mîndrie că — privind comparativ cu ceea ce se petrecea cu 20—30 de ani în urmă — nivelul aparatului nostru de partid, care joacă un formidabil rol modelator este astăzi la cote incomparabil superioare, mai ales la capetele pregătire, mobilitate, contact cu viața, dinamism și angajare în soluționarea problemelor reale. Un străin care ar putea participa la o plenară a Comitetului Central sau la o consfătuire pe o anumită temă la nivel național ar rămîne surprins de înaltul grad de știință, profesionalitate și cunoaștere la care se discută, exemplul și motorul neobosit constituindu-l însuși secretarul general al partidului. Tabloul înnoit al țării este realmente imaginea tabloului oamenilor, cu extraordinare deschideri în plus față de ceea ce era înainte de 1965.

Desigur, am fi însă la fel de naivi idilici dacă am spune că s-a reușit să se depășească tot ceea ce era de transformat la Congresul al IX-lea. Nici nu era posibil, omeneste vorbind. Mai avem oameni care muncesc puțin, pretinzînd mult. Mai avem destui împătîmiți pe linia huzurului propriu în dauna societății. Mai avem și papagali roștitori de vorbe mari, dar care pun puțin umărul la treabă. Mai sînt și destui necinstiți, ca și indivizi ce-și caută suportul existenței în afara calității lor și eforturilor proprii. Birocrația s-a dispărut de tot, iar principiul valorificării generoase, creatoare a capacităților tuturor oamenilor mai întîmpină, în fapt, diverse rezistențe...

...Dar bătălia pentru un altfel de om, pentru un om cu calități pe măsura acestui tip de socialism, pe care l-aș numi socialismul modern — cult — uman, avînd ca obiectiv dezvoltarea societății, deci și a personalității umane, pe cele mai diverse planuri, a fost definitiv angajată. El, omul acestui tip de socialism, cu adevărat demn, cu adevărat revoluționar, nu mai poate fi oprit din procesul generalizării. În continuare, bătălia nu va fi ușoară, cum nu a fost nici în cei 15 ani pe care îi aniversăm, dar deschiderea făcută de Congresul al IX-lea este pentru largi perspective umane și în vaste planuri istorice...

EUGEN FLORESCU ■

Noroc bun mînerului de onoare al țării! Un salut cald, străbătut de aleasă dragoste pentru cel dintîi muncitor al patriei, un salut străbătut de profundă recunoștință pentru condițiile de muncă și de viață puse la dispoziția oamenilor cărbunului

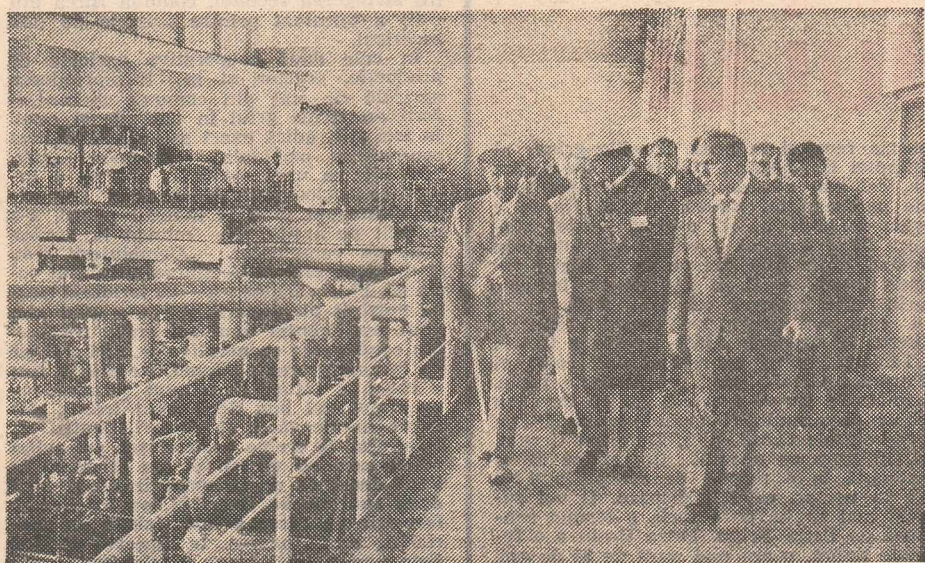
Acest pămînt românesc, aceași teafără vatră a vredniciei noastre țăranimii, poate și trebuie să prezinte mai mult! Aflat permanent printre oamenii egoarelor, ea și printre muncitorii sau cărturarii, omul din fruntea țării pregătește neobosit, împreună cu ei, recoltele bogate de fapte ale prezentului și ale viitorului

În cei 15 ani de nouă istorie, o treime din populația României s-a mutat în case noi. Amplasarea noilor și modernelor ansambluri arhitectonice, confortul, funcționalitatea și estetica lor sînt în atenția permanentă a partidului, a secretarului său general. Totul, în așezările României socialiste, va trebui să stăjească omului, să ridice poezia celui mai înalt elogiu al său

UNEI EPOCI EROICE

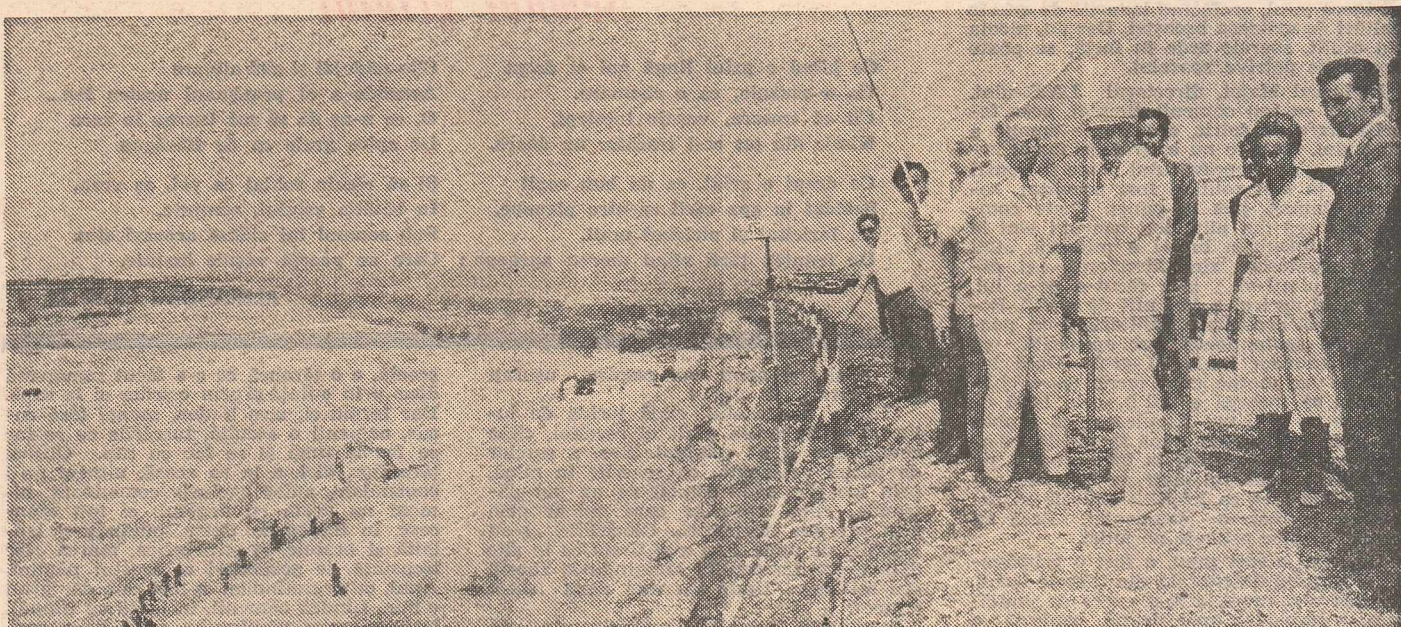

Printre energeticienii din Rovinari, cea mai mare termocentrală din România, inaugurată în epoca Ceaușescu, veghind ca fluxul solar al energiei și al luminii, decisiv pentru forța patriei, să-și atingă, prompt și eficient, toate țintele, deschise ca tot altele ferestre spre viitor

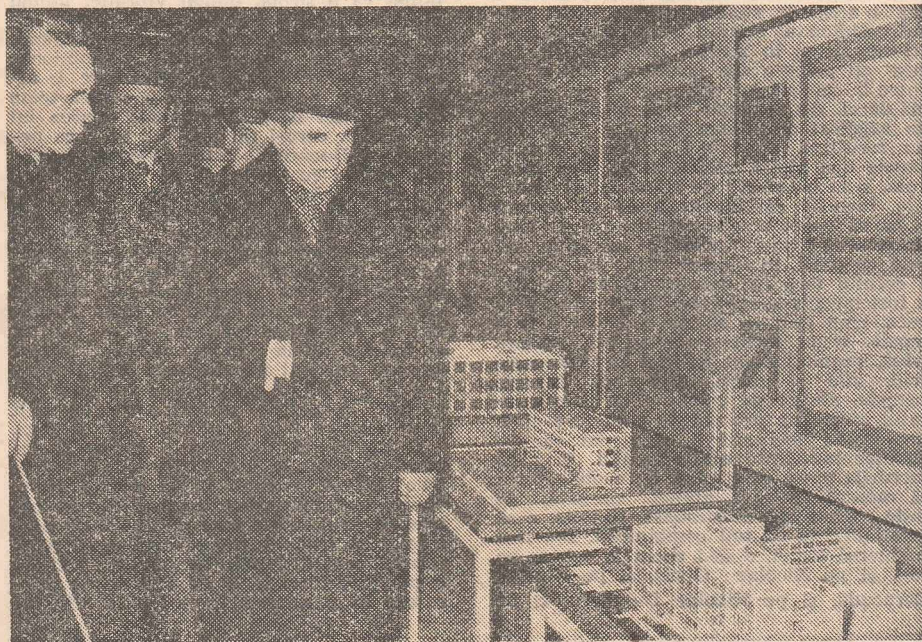

Români, maghiari, germani, reprezentanți ai altor naționalități, uniți în marele bloc de granit al națiunii noastre socialiste: o horă a prieteniei, a înfrățirii, vastă cât țara, simbol al comuniunii de gând și faptă, de muncă și bucurie, simbol al indestructibilei unități a poporului în jurul cîrmaciului destinului nostru

Decizîndu-și Dunării drumul cel mai scurt către Marea cea mare, printr-o magistrală de apă de impresionante proporții — veritabil fluviu creat de om — partidul, conducerea sa adaugă geografiei patriei podoabe și elemente noi, dar la fel de mărețe și de durabile ca și cele pe care natura le-a sculptat prin veacuri și prin milenii.

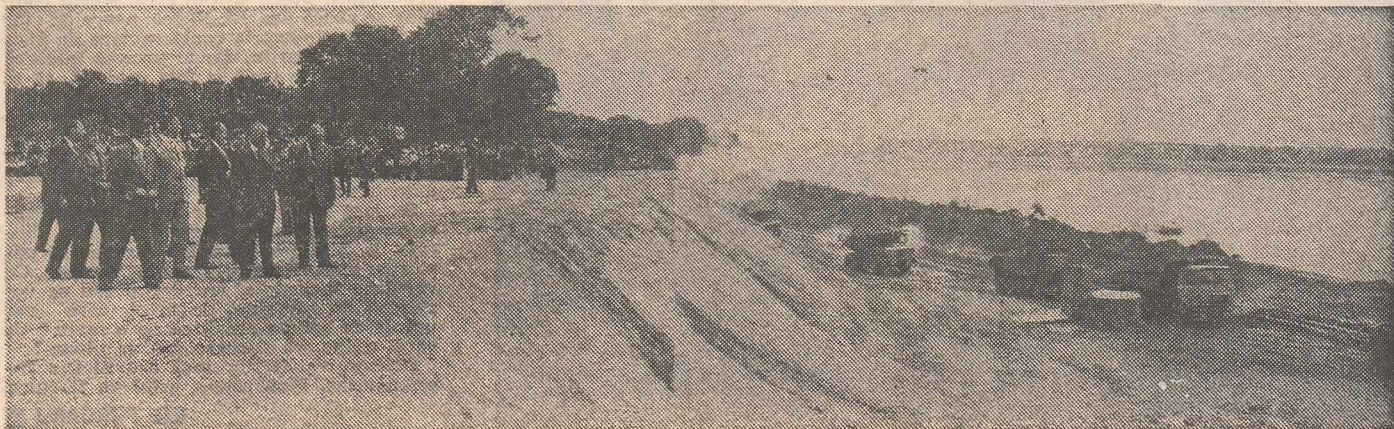

La întreprinderea „Autobuzul” București, puternică unitate a industriei noastre socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu examinează modernele vehicule care ne vor purta — au și început să ne poarte! — cu viteza socializmului

Primul arhitect, primul constructor al țării, secretarul general al partidului, președintele României, dă, prin întreaga sa activitate, mobilizatorul exemplu al concepției novatoare și al faptei care-o exprimă, al gândirii înaripate și al neșovăiciei în transpunerea ei în practică

Porțile de Fier II: o redutabilă cetate a energiei, un monument al tehnicii veacului, operă a prieteniei româno-iugoslave, a cărei piatră de temelie — înfiptă temerar în apele bătrînului Danubiu — s-a pus în epoca Ceaușescu, epoca celor mai strălucite cîitorii ale patriei.

ZILE FĂRĂ NOPTI ÎN BĂTĂLIA GRIULUI

Un cîrd de rațe sălbatice zboară buimac deasupra Dunării. Vin din susul apei, govăie, se răsucesc pe loc, o iau iar în sus... Puncte albe și negre, escadrițele de aripi plutesc amețite, ca niște greoaie nave fără busolă, prin valurile de foc, pe sub crîngurile de străluciri ale cerului care arde ca un vulcan. Plutesc cu ciocurile căsate, inebunite de soare, de arșiță, de sete. Inginerul Eugen Matei le urmărește atent, întrebîndu-se dacă se vor pierde pînă la urmă în zarea apelor sau vor plonja către tufișurile de pe tîrm, încremenind pe tipsile frunzelor în forme de hieroglife egiptene. Vrea să știe, cu alte cuvinte, dacă se-anunță mai departe soare sau zvon de ploaie. Toți cei cu care se află pe cîmp, adică cei 53 de combinieri și alți lucrători ai I.A.S. Zimnicele, ar vrea să știe același lucru. Azi-noapte păsările n-au dormit deloc, au tot străpuns clarul de liniște al acestui tîrm al Burnasului cu vijituri năprasnice de rachete. Încingînd în ostroave și bălți o forțotă ca de cosmodrom lunar. Toți s-au temut c-o să vină ploaia, și încă una cu furtună, mișcată de înalte electricități, care să spele, sus, sticla cerului pînă la moleculă, iar jos să inece totul, prefăcînd lanurile de grâu în culturi de mătasea broaștei. Dar nu, ploaia l-a ocolit, soarele arde în forță, se poate secera pe potriva soarelui.

Inginerul Matei, directorul I.A.S.-ului, trăiește, ca toți oamenii cîmpiei, acea febrilă stare de spirit, acea mare emoție a culesului, de care nu e străin, și fiorul neprevăzutului. Neprevăzutul poate fi numai ploaia, în rest totul a fost prevăzut, socotit, cîntărit, pus la punct. Toate combinele merg din plin, toți oamenii sînt la posturi, imaginea luptei e militară, „toți își fac datoria”, zice directorul, „și pămîntul, uități-vă, și-a făcut-o pe-a lui, deși anul agricol a fost atît de greu”. Rețin această constatare, militară și ea, poate puțin sentențioasă, dar acoperită cu aurul lanurilor înalte și grele. Dacă lucrurile vor merge cum merg (și e obligatoriu să meargă astfel!), cele 1200 de hectare cu grâu vor fi culese pînă sîmbătă, 12 iulie. Ceea ce, după socotelile interlocutorului meu, atent la tot ce mișcă nu doar pe tarlăua lui ci și pe cele ale vecinilor, va face ca I.A.S. Zimnicele să raporteze încheierea campaniei, dacă nu prima, printre primele pe județ.

Da, anul a fost greu, a fost o primăvară rece, greu descețată din brațele iernii, au fost ploi lungi, a fost exces de umiditate, a explodat apoi, brusc, canicula, o parte din grâu s-a sistăvit, a trecut apoi prin atacul tăciunelui, calendarul astral a luat-o anapoda, steaua recoltei, în frîmîntul cotidian al cerului, și-a tot mutat de ici-colo locul în zodiac. Dar oamenii totuși au prins-o din urmă, au silit-o să intre în celălalt calendar, cel firesc, cel decis de ei. Au semănat în perioada optimă, au asigurat densitatea înaltă a plantelor, au fertilizat, au erbicidat, n-au luat în seamă nici ploile, nici bălțirile, nici canicula, s-au bătut 365 de zile (inclusiv nopțile, inclusiv sărbătorile...) ca să crească și ca să apere aceste zeci de mii de tone de grâu ce foșnesc în lanuri compacte, cit vezi cu ochii, în lumina castă, liniștitoare a cerului fără fir de nor. Ultima măsură a fost începerea recoltării într-o fază precoce, cînd unii se sperie că grîul e încă moale. N-au făcut-o riscînd, ci, dimpotrivă, veghînd atent, pînă cu umidometrul, zile și nopți, la capul fiecărei parcele, sîrînd pe combine de cum aparatul indica un procent de scădere a apei, nepierzînd deci nici o clipă din sorocul clipelor numărate ale culesului. Și dacă lucrurile merg cum merg (și e obligatoriu să meargă astfel!), atunci sîmbătă, 12 iulie... Cred, zic, că sîmbătă, 12 iulie, o să faceți un chef cu toți combinerii. Da, zice Inginerul Matei, o să-i chem la o bere pe toți, și pe Nicolae Oprîș, și pe Nicolae Caracudă, și pe Nicolae Dulgheru, și pe

Nicolae Grozea, dar n-o să-i chem sîmbătă, ci luni către seară. Fiindcă tocmai în aceste zile, de ultim efort și de rivniță încununare a muncilor anului, el, inginerul Matei, va lipsi, va fi plecat la Constanța. Îi vine un vapor cu oi din Australia, o rasă nobilă, o veritabilă colecție de exemplare de performanță, pe care vor s-o obișnuiască pe malul Dunării. Și trebuie, căci așa sună ordinele de sus, ca el, directorul, și nu altul, să fie acolo, să asiste la debarcarea oilor, să le facă recepția, adică să le treacă prin strunga unui examen riguros, să întocmească formele convenite, să organizeze și să vegheze expedierea turmei-colecție spre saivanele Zimnicelelor. Mă rog, ordinul ăsta nu nu e deloc absurd, fiind vorba de o treabă delicată, ce trebuie să angajeze o răspundere maximă. Dar ce păcat că n-o să fie aici în clipa cînd o să plece din lan ultimul camion cu grâu, ca un mirific vapor cu aur, salutat de pămîntul eliberat de povară și salutat de oamenii care, după

soarta recoltei în acest consiliu-grînar al Cîmpiei Burnasului. Dar insistența aceea, cel mai adesea, nu se ciocnește fizic de persoana lui Nedea, fiindcă Nedea e greu de găsit, nu stă o clipă locului, statura lui mărunțică e veșnic pierdută prin lanuri, dîmnezeu știe pe unde, deși o regulă totuși ar fi, și anume că lanurile prin care mișună cel mai mult ar fi și cele mai excentrice biroului său de lucru. Îl descopăr într-o tarla a C.A.P. „Teleormanul”, aparținînd de consiliul Purani. Griul, aici, e înalt și e peric, combinele care-l foarfecă au ce face, au chiar prea mult. Nedea e împreună cu președintele C.A.P.-ului, Dumitru Cernat, și, în timp ce ultimul îmi spune că se așteaptă la o recoltă de cel puțin 4000 kg la hectar, celălalt dispăre. Îl voi regăsi mai tîrziu, pe o tarla a fermei conduse de Petra Bratu. Petra Bratu e o femeie tînără, n-are mai mult de 35 de ani, și, ca și șefii celorlalte două ferme de cîmp ale C.A.P. Purani, n-are prea multă

Semnul grîului

Ce blind e griul lîngă noi și drept
Ca o cazanie, ca o chemare.
Cit el tresare, veșnic înțelept,
Nimie din tot ce-i trecător nu doare.

Ce drept e griul, ca un bun copil
Scăldat în apa zării ca-ntr-o pleoapă,
El, fericitul și nicicînd umil,
De fruntea țării stînd mereu aproape;

Cite nădejdi și cită alinare
Ascunde-n el preabunul nostru lan...
O, ce n-aș da să mă îngrop în zare
De spice grele ca de Bărăgan

Și să rămîn soldat ca voi, aș vrea,
În bătălia griului, cuminte,
Sub semnul lui zidind aceeași stea
Care ne poartă veșnic înainte.

ALEXANDRU BRAD ■

365 de zile și nopți, vor respira, ușurați și eliberați, o clipă!

Cîmpia Burnasului, clipă toridă de iulie, clipă de ultim asalt al recoltei, clipa combinelor și a combinerilor, a sutelor de țărani ce înoată, cu secerile în mină, prin locurile unde combinele nu pot pătrunde, clipa secerilor care suieră prin grâu precum ciocirliile... Ciocirliile s-au reîntors de mult, desi mai tîrziu ca în alte dați, capriciile cerului aminîndu-le zborul din miazăzi... Unde am mai auzit acest cîntec?

În cîmpia Puranilor, nu departe de Alexandria, un om mărunțel, subțirel, lăminat ca o sirmă, numai vibrație, numai nerv, pîndește, ca și inginerul Matei, clipa de virf și de răsplată a anului. El, spre deosebire de directorul de la Zimnicele, n-o să rateze această clipă, nimic și nimeni n-ar putea să i-o fure, nici toate ordinele din lume, nici măcar marea lui slăbiciune, care-i un nepoțel. Și care nepoțel, la București, îl tot așteaptă, tot întreabă ce-i cu tataia, de ce de-atîtea luni e nevăzut. Așa întreaba nepoțelul și astă toamnă, cînd, la fel, bunicul cel subțirel dispăruse de multă vreme. „O să vină, i s-a spus atunci copilului, cînd o să isprăvească porumbul”. „Tataie, ai isprăvit porumbul?”, l-a întrebat cel mic cînd, în sfîrșit, bunicul s-a arătat la față. „Ascultă! — s-a încruntat bunicul — ce, mă, și tu ești de la județ, de mă întrebă dac-am isprăvit porumbul?” După care l-a dat jos de pe genunchi și s-a întors în cîmpia Puranilor, unde, după porumb, îl așteptau o mie și una de alte treburi.

Eroul Muncii Socialiste Marin Nedea este președintele C.A.P. Purani și directorul S.M.A. Purani. E, în același timp, vicepreședintele unui consiliu agroindustrial a cărui moșie este de 22.000 de hectare. Sînt în țară județe care n-au atîta pămînt arabil! Nimic mai firesc deci ca organele de partid și de stat să se intereseze în permanență, cu insistență, de

școală, e o țărancă ce s-a făcut remarcată doar prin știința și prin osîrdia ei la sapă. Dar ferma ei, zice Nedea, merge fără cusur, oamenii o ascultă, lucrările ce se fac se fac la timp și se fac cu cap. Obstea țărănilor, aici, e la ea acasă, nimeni nu-i comandant, adică exclusiv comandant, nimeni nu arată cu degetul, ci toți muncesc, în frunte cu Petra, punîndu-și laolaltă și brațele, și străvechea, marea lor incusînță de gospodari ai acestui pămînt. Anul, ca pretutindeni, a fost rău, dar griul e bun, fiindcă oamenii, în luptă cu timpul, l-au stimulat pămîntului zelul de a produce, dîndu-i în chip generos munca lor, ca să primească de la el în același chip. Dar tocmai această realitate aspră, strîngentă, presantă, după care nu poți să iei fără ca mai întîi să dai, obligă la o infînită grija, la o chibzuită politică a eforturilor și investițiilor, la un răspuns înțelept la somațiile — cui și cit? El, cei ai locului, nu-i dau, de pildă, porumbului, după răsărire, prea multă apă, nu-l răsfață cu apa, fiindcă acesta devine leneș, comod, nu-și mai înfige rădăcinile teafăr, nu-și mai crește cu încordare viața, drept pentru care devine o victimă sigură a primei secete. O astfel de exigență o arată și oamenii, mai ales celor tineri, principiile selecției naturale fiind aceleași și pentru ei, ca și pentru plante. Soțul Petrei e tractorist, lucrează chiar aici, în ferma ei, dar obligațiile cu care e încărcat (încărcat de propria lui nevastă!) sînt, de cele mai multe ori mai mari și mai aspre ca ale altora. Fiindcă veni vorba de tractoriști, adaugă Nedea, să nu uităm să spunem apăsător că dacă n-ar fi ei și că dacă ei n-ar munci așa cum muncesc, țara asta n-ar prea mai ști cum e gustul pîinii. El, mecanizatorul agriculturii, sînt ca minerii, ei sînt minerii de la suprafață, niște mineri cu șansa soarelui, dar cu o trudă la fel de acerbă ca și a celor de sub pămînt. Și unii și alții bătîndu-se cu pămîntul cam în același chip, fie că-l scurmă galerii spre adînc, fie că-l sapă tuneluri spre cer. C.A.P.-ul Purani are mecanizatori de elită, oameni ca Guță Bratu sau ca Mitrea Marin, pe care combinele îi ascultă atît de bine, ca răspuns la grija cu care aceștia le înconjoară, încît înaintea campaniei, ele sînt ca și noi. Nu mai trebuie reparate, sînt doar scuturate de praf și încălcate de cei numiți. Mulți se plîng că aceste combine se strică des. El, Nedea, n-are de gînd să absolve industria constructoare de niște vini care-i aparțin, dar ar vrea să întoarcă medalia, să se vadă și fața cealaltă, să se vadă că nu e posibil ca după fiecare combină să se trască, obligatoriu, o remorcă cu piese de schimb. Soluția cea mai eficientă pentru bunul mers al combinelor e să-ți crești combinerii care știu să muncească.

Se lasă amurgul, dar aerul încă dogorește, sînt peste 30 de grade și, ca și dincofa, la Zimnicele, pe sub cer zboară păsări cu ciocurile deschise, arse de sete. Ce vor face la noapte, vor dormi sau se vor zvircoli în virtejuri de aripi, care vor umple de spume cerul, ca pe o mare? Ce va fi miine, va fi soare sau va ploua?

Oricum va fi, nu mai are nici o însemnătatea. Pînă miine, grîul va fi cules.

ILIE PURCARU ■

Secerișul — o cauză a întregii comune

În această dură și fierbinte bătălie pentru stringerea recoltei, comuna Birca din Dolj a terminat printre primele pe țară secerișul.

În cele două cooperative agricole de producție, precum și în întreprinderea agricolă de stat din comună, mecanizatorii au strîns grîul în opt zile și orzul în trei zile, adică exact așa cum a indicat conducerea partidului, creîndu-se astfel posibilitatea unei egalonări corecte a lucrărilor agricole următoare. S-a muncit de dimineață pînă în adîncul nopții, s-a muncit pe arșiță, s-a muncit la lumina farurilor combinelor. „Combinierii s-au întrecut pe ei înșiși — spunea primarul comunei, Florin Bădeancă — au terminat treaba potrivit planificării, dar n-a avut nici un sentimentul unui act eroic. Nici cei din conducerea cooperativei, nici noi, cei de la conducerea comunei. Recolta a fost o cauză a tuturor, am avut și noroc cu un timp mai bun decît anul trecut, dar noroc ne-am făcut și singuri, pentru că, terminînd la vreme cu secerișul, am evitat ploile care au urmat. Și am terminat la timp deoarece ne-am organizat mai bine decît anul trecut. De pildă, pentru fiecare formație de prese a fost stabilit un specialist, un inginer, la fiecare unitate. Este o noutate și, lesne de observat, a dat roade”.

Nimeni nu vorbește de eroism, deși, o știm cu toții, sub zecile de grade de la ora prînzului abia se poate respira. Mecanizatorii din Birca au fost ajutați, ca și în alți ani, de combinerii din județele Covasna și Harghita, așa cum se întimplă în această perioadă în mai toate județele din sud, minunat semn de solidaritate pentru pregătirea pîinii țării.

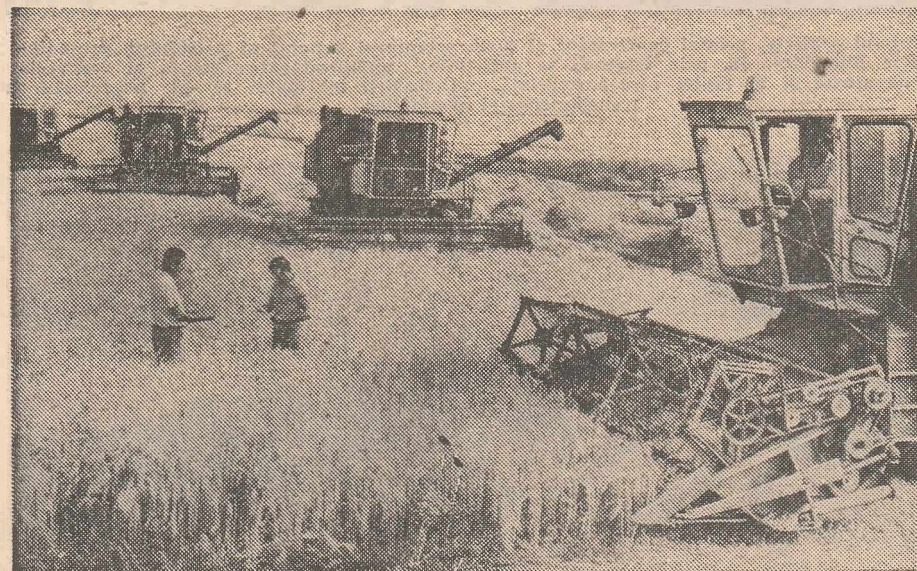
Și cum aspra luptă cu timpul este, de fapt, un lucru concret să dăm și rezultatele celor două C.A.P.-uri, precum și ale I.A.S.-ului, fermele 11 și 12 Birca: grîu, în medie 4100 kg la hectar la C.A.P. și 5100 kg la hectar la I.A.S., iar la orz 3300 kg la hectar. În țăranel cu secerișul, s-au balotat paie, s-au transportat, s-a pregătit terenul pentru culturile viitoare și s-a semănat porumbul culturii duble, legume. Pînă la data apariției revistei noastre porumbul a fost semănat pe 800 de hectare.

A fost o campanie grea? „Nici grea, nici ușoară. A fost o campanie bună”. O spune combinerul Gheorghe Cercei, o spun și Nelu Măceșanu și Sergiu Gogoșă, „colegi de branșă și camarazi de campanie”. „Mai anii trecuți ne omorîră ploile, acum canicula, dar asta e bucuria grîului: căldura”.

A fost o campanie bună? „Putea fi mai bună, ne-a mai lovit o grindină, afirmă primarul comunei. Dar a fost bună pentru că ne-am organizat mai bine, pentru că am învățat și din acest lucru cîte ceva. Anul trecut secerișul a durat cu patru zile mai mult. Patru zile pot însemna foarte mult, mult mai mult decît ar crede un neprecieput, poți compromite jumătate din recoltă dacă te lenevești. În schimb, ne-am fi dorit ca recolta să fie mai bogată, astfel că pentru la anul ne-am propus 5000 kg grâu la hectar”.

Deocamdată, la Birca — spuneau inginerii Bebe Stafie și Constantin Oprescu, oameni care au avut puține nopți ca lumina, adică întregi, în timpul secerișului — nu s-a terminat anul și bătălia pentru viitoarele recolte este la fel de aspră și fierbinte, mai ales că vara asta te topește în lan.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Climat de maximă efervescență pentru creația tehnică românească

Românul, spunea marele bard de la Mirești, s-a născut poet. La Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, mai pe scurt O.S.I.M., metafora de mai sus ar putea suferi o mică modificare în sensul că românul s-a dovedit a fi, în aceeași măsură, de-a lungul timpului, și inventator, un inventator înăscut. Spre exemplificare, iată câteva din datele ce le găsim aici: În 1965, Oficiul a acordat 264 brevete de invenții românești. De-a lungul anului 1970 numărul brevetelor s-a dublat. Mai exact spus, s-au acordat 563 de brevete, pentru ca pe parcursul anului 1975 să se înregistreze o cifră record de 1 253 de brevete. Și iată-ne ajunși la jumătatea acestui an în care se încheie cincinalul revoluției tehnico-științifice din țara noastră. De la începutul anului și până în clipa de față au fost acordate 1 700 de brevete și putem aprecia că până la sfârșitul anului se va depăși cifra de 2 000. Să adăugăm acestor cifre și amănuntul că 35 la sută din brevete sînt dintr-un domeniu care a cunoscut un uriaș avînt în ansamblul economiei românești, acest domeniu fiind industria chimiei. Alte două domenii care la un loc împart alte 35 de procente sînt cele ale construcției de mașini și ale electronicii. Dincolo de aceste cifre care au schimbat în proporție de peste 70 la sută tehnologiile din majoritatea ramurilor industriale, se află traducerea în fapt a prețioaselor indicații și sarcini pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a pus în repetate rânduri în fața cercetării științifice și gîndirii tehnice originale românești, stimulîndu-le cu deosebite aprecieri, așa cum a făcut-o cu prilejul primei Conferințe naționale a cercetării științifice și a cercetării, cînd a spus: „Poporul român a dovedit din plin că posedă deosebite virtuți creatoare, temeritate în gîndire, spirit inventiv, novator, pasiune pentru cunoaștere, capacitate de a da viață marilor descoperiri ale științei”. Din acest punct de vedere, cei 15 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea, cei mai fertili ani ai creației tehnice românești, pot fi considerați, fără doar și poate, ca adevărați ani de lumină. Dacă am fi puși în situația de

a ierarhiza, valoric vorbind, cele câteva mii de invenții realizate în acești ani, ne-am simți oarecum neputincioși. De ce? Pentru că fiecare invenție, mică sau mare, se repercutează în felul ei, în marile procese care este producția. Fiecare invenție este, prin însăși natura ei, purtătoare de progres tehnic. Singurul criteriu prin care se poate aprecia o invenție este cel al eficienței economice.

Să trecem în revistă câteva din spectaculoasele invenții ale ultimilor 15 ani. Am putea proceda foarte simplu, adică am putea apela la Catalogul expozitelor de la primul Salon al invențiilor, salon care a fost deschis anul trecut, în noiembrie, în holul Teatrului Național. Sînt consemnate în acest catalog câteva sute din cele câteva mii de invenții aplicate de-a lungul celor 15 ani de la Congresul al IX-lea. Dar, chiar dacă am face o riguroasă selecție din acest catalog, ne-ar trebui un spațiu tipografic imens, drept pentru care, iată, ne vom referi mai întîi asupra noului soi de orz Miraj, creație a doctorului inginer Lazăr Drăghici și a inginerului Alexandru Bulea, soi care în primul an al aplicării sale a înregistrat o eficiență economică de 11 milioane lei, pentru ca în cel de-al treilea an eficiența economică să realizeze un salt de alte 276 milioane lei. A doua invenție asupra căreia ne-am oprit se numește „Agregat de epurare a gazelor”, creație a inginerilor Mircea Florin Ștefănescu și Paul Cornel Imbrescu din cadrul Întreprinderii de aluminiu din Slatina. Prin acest agregat și prin tehnologia pe care au propus-o s-a înlocuit, mai întîi și-ntîi, o instalație ce urma să fie adusă din import la un preț de peste 50 milioane lei valută. În al doilea rînd instalația care mai este cunoscută și sub numele de „Scrubere — Slatina” realizează, în comparație cu instalația similară ce urma să fie adusă din străinătate, o economie de energie electrică de 14 615 630 Kwh pe an.

Ne-am oprit, în dialogul nostru, și asupra unei invenții cu un nume oarecum mai ciudat: „Convertizor static de frecvență la circuit intermediar de tensiune

continuă constantă”. Respectiva invenție aparține unui colectiv al Institutului de cercetări și proiectări energetice, colectiv din care fac parte dr. ing. Dan Micu, inginer Romulus Zăroni și inginer Ion Crăcea. Montat în anul 1978 pe 25 de locomotive LDH de 2 400 cai putere, convertizorul, o importantă creație a electronicii de putere, a redus un import valutar în valoare de 30 350 480 lei. Montîndu-se în continuare pe alte 250 de locomotive se va realiza o reducere a importului în valoare de alte 332 milioane lei. Mai mult decît atît, dată fiind excelența comportare în exploatare, convertizorul va echipa alte 500 de locomotive destinate exportului. În fine, despre valoarea tehnică a acestei invenții vorbește de la sine și faptul că ea a fost brevetată în 9 țări, între acestea înscrîndu-se U.R.S.S., S.U.A., Anglia, R.D.G.

Ne-am oprit însă și asupra a două invenții mai puțin spectaculoase, ca să zicem așa, dar de o deosebită eficiență economică. Prima dintre ele, un dispozitiv pentru apretat țesături suport abraziv, o creație a trei ingineri de la întreprinderea textilă „Oltul” din Sfîntu Gheorghe, județul Covasna, Laszlo Zsolt, Gaspar Șandor și Paul Predescu, care au apelat la ajutorul inginerului Mihai Popa din cadrul Institutului de cercetări textile din București. Colaborarea lor s-a materializat în invenția mai sus-amintită, invenție care, în esență, a introdus o nouă tehnologie de fabricare a pînzei numită, destul de impropriu, glaspapier. De menționat că toată industria mecanică își procura acest produs numai și numai din import. Aplicată acum 5 ani, invenția a înregistrat o eficiență economică de numai 711 256 lei, pentru ca pe parcursul anilor să ajungă la un total de 86 983 202 lei. Mai mult decît atît, invenția, expusă în cadrul Salonului internațional de invenții de la Geneva, a cucerit diploma și medalia de argint. Cea de-a doua invenție care, de asemenea, nu se arată la prima vedere a fi prea grozavă, este un biostimulator pentru nu-

triția animalelor tinere, un complex iono-proteic preparat de un grup de cercetători de la Institutul de cercetări pentru pielărie și încălțăminte. Aplicat experimental la 5 ferme zootehnice, produsul a înregistrat o eficiență economică de 20 milioane de lei, preconizîndu-se un beneficiu de 10 lei la fiecare leu investit.

Și lista ar putea continua, dar, constrînși de spațiul tipografic limitat, ne mulțumim cu doar aceste câteva exemple din cele câteva mii de invenții care ne-au stat la dispoziție prin amabilitatea specialiștilor de la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, câteva exemple care, alături de alte cuceriri ale științei și gîndirii tehnice românești din ultimii ani, sînt rodul climatului de maximă efervescență creatoare a acestor ani ce poartă cu mîndrie semnul gîndirii politice și economice a primului bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acești 15 ani ce s-au scurs de la Congresul al IX-lea, știința și gîndirea tehnică românească și-au cucerit în cadrul societății locul și rolul pe care le meritau, de factori decisivi ai progresului tehnic, arme eficiente ale producției materiale. Dar iubind adevărul, se cuvine să menționăm că în drumul lor spre marea producție, spre instaurarea progresului tehnic pe care îl conțin, unele invenții, brevetate ca atare chiar de către specialiștii Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, mai întîrzie prin sertarele unor instituții și întreprinderi. Este imperios necesar, cu alte cuvinte, să depunem eforturi sporite, să facem totul pentru a valorifica pe deplin uriașul rezervor de soluții și idei tehnice pe care știința și cercetarea românească ni le pun la dispoziție în scopul creșterii productivității muncii și a eficienței economice. Da, cei 15 ani de la Congresul al IX-lea sînt ani de maximă efervescență creatoare în toate domeniile inclusiv în cel al creației tehnice și trebuie să ne pătrundem de o totală responsabilitate pentru a culege roadele acestui climat întru totul prielnic afirmării recunoscutului geniu tehnic al poporului nostru.

N. VICTOR ■

Problema numărului unui a energiei geotermale este cea a consumatorilor. Această absență a beneficiarului sau a cererii nu poate fi percepută la adevărată ei gravitate decît după o analiză, fie ea și sumară, a ofertei. Ce ne oferă, deci, energia geotermală și în ce domenii poate fi folosită această energie?

Limitîndu-ne, pentru început, doar la întrebările de mai sus, aflăm dintr-un temeinic raport întocmit de Întreprinderea de foraje și lucrări geologice speciale, mai pe scurt I.F.L.G.S. — București, că: „Pentru a scoate în evidență cantitatea enormă de căldură înmagazinată în apele geotermale depistate în Cimpia de Vest a țării, putem preciza că volumul acestor ape se cifrează la 135 miliarde metri cubi. Teoretic vorbind, marea cantitate de apă caldă oferă, la o temperatură de referință de 15 grade, un potențial energetic de 7 419 miliarde Gcal, potențial care corespunde unui echivalent de 1 055 milioane tone combustibil convențional”. Cifrele sînt, fără doar și poate, fascinante. Disponem în Cimpia de Vest a țării de un fantastic și fabulos calorifer subteran. Dar, din planul teoretic, al calculelor, să revenim la cel real, al posibilităților. Să cităm, deci, din același raport: „Este recunoscut însă că nu toată căldura înglobată în apele geotermale poate fi captată și extrasă. O parte din această căldură rămîne definitiv în zăcămint sub formă de energie termică reziduală. Dar, prin aplicarea factorului de recuperare, se obține componenta utilă a resursei de bază, componentă care exprimă energia termică accesibilă și recuperabilă dintr-un zăcămint. Aplicînd corecția impusă de această componentă, ajungem la concluzia că potențialul hidrogeotermal exploatabil în Cimpia de Vest, exprimat în unități termice, se reduce la 1 873 Gcal. Exprimat în echivalent energetic, potențialul reprezintă 268 milioane tone combustibil convențional”. Pînă în clipa de față ne-am referit la potențialul întregului zăcămint din Cimpia de Vest. Avînd în vedere faptul că în procesele industriale de valorificare a căldurii apelor geotermale limita inferioară de utilizare economică este de 40 de grade, să vedem ce ne spun calculele finale: „Energia termică recuperabilă și utilă din structurile geologice aflate în Cimpia de Vest a țării este de 1 008 milioane de Gcal, iar echivalentul în combustibil convențional al acestui potențial este de 145 milioane tone. La această evaluare s-a luat în considerare numai căldura înmagazinată în apa din mediul poros, respectiv rezerva statică sau geologică ce reprezintă după unele estimări doar 10 la sută din căldura totală primară, restul de 90 la sută fiind înglobată în scheletul mineral”.

Acestea fiind cifrele și estimările, ni se oferă, deci, șansa de a reduce balanța energetică a țării, prin exploatarea totală, a resurselor de energie geotermală, cu 145 milioane tone de combustibil convențional. Față de această cifră să reamintim că sarcina cercetătorilor și a specialiștilor, care luptă pe frontul valorificării tuturor noilor surse de energie, este de a pune la dispoziția activităților economico-sociale ale țării, spre sfîrșitul anului 1985,

milioane tone combustibil convențional, cifra actuală este, totuși, mult prea mică. Am putea spune, metaforic vorbind, că ne aflăm în preajma unei uriașe fîntîni și, totuși, abia că ne umezim buzele crăpate de sete. Știm, vor fi destui specialiști care vor afirma că ne aflăm, totuși, la început de drum, că dacă în unele țări, superdezvoltate din punct de vedere tehnologic, s-au obținut rezultate îmbucurătoare, în țara noastră, o țară în curs de dezvoltare,

Bătălia pentru noile surse de energie

Energia geotermală

E ca și cum am sta cu buzele arse lîngă o fîntînă

un echivalent de numai 2,5—3 milioane tone combustibil convențional. Energia geotermală, ea singură, limitîndu-ne numai la Cimpia de Vest, ar putea mări considerabil această cifră.

Deocamdată, prin utilizarea forajelor executate în diferite scopuri, cercetare geologică sau exploatare, au apărut în zona de vest a țării câteva unități economice care, pentru necesarul de căldură, au apelat la apele geotermale. Aceste obiective cuprind 8 hectare de sere, 1 560 de apartamente, câteva ferme zootehnice și un bazin piscicol și alți citiva consumatori de mai mică importanță. Acești consumatori totalizează, pînă la ora actuală, o valorificare a energiei geotermale de aproximativ 150 mii Gcal, ceea ce echivalează cu o economie de combustibil convențional cifră de 27 mii tone. Să recunoaștem că, față de uriașa ofertă, 145

rezultatele nu pot fi tot atît de rapide. O astfel de scuză, ca să-i zicem și așa, nu o putem combate decît cu un argument: România este, în materie de foraje, egală cu oricare altă țară a lumii. Dar, în timp ce, în alte țări, a fost pusă la punct tehnologia de foraj pentru captarea apelor geotermale, o tehnologie specială, desigur, la noi încă se bate pasul cam pe loc. Milităm, cu alte cuvinte, pentru urgentarea cercetărilor privind stabilirea tehnologiilor speciale de captare a apelor geotermale și milităm, totodată, pentru dezvoltarea, în paralel cu cercetarea, a unei industrii care să producă utilajele și instalațiile specifice acestei activități. Ne propunem, în acest scop, o dezbateră la fața locului, adică la acele unități economice care, la ora actuală, au reușit să-și satisfacă necesitățile de căldură prin captarea energiei geotermale. Dar, pînă la acest al

doilea reportaj al dosarului „Energia geotermală”, să trecem în revistă domeniile în care energia geotermală poate înlocui cu succes și eficiență economică consumul de combustibili primari.

Precizînd că ne vom referi cu precădere la utilizările neelectrice ale energiei geotermale, utilizări impuse de însăși temperatura medie a apelor noastre, temperatură care, pe alocuri, atinge 160—180 de grade, dar ponderea o dețin apele cu temperaturi cuprinse între 40—80 de grade, temperaturi insuficiente pentru producerea directă a energiei electrice, cu aceste precizări, deci, iată, apele geotermale pot fi folosite la evaporarea soluțiilor puternic concentrate, la producerea frigului prin absorbție de amoniac, la fermentarea pastei de celuloză, la uscarea diatomitelor, a făinii de pește, a lemnului, a produselor agricole și la fabricarea aluminei prin procesul Bayer. Toate aceste domenii pot beneficia de o apă cu temperaturi cuprinse între 140—180 de grade. Dar, cum spunem, marea majoritate a zăcămintelor depistate în Cimpia de Vest a țării au ape cu temperaturi cuprinse între 60—100 grade. Cu astfel de temperaturi la captare apele pot fi folosite la uscarea și tratarea plăcilor de cimenturi ușoare, la uscarea materialelor organice (semințe, fin, zarzavaturi etc.), la spălarea și uscarea lînii, la operații de dezghețare intensivă, la încălzirea locuințelor și halelor industriale prin termoficare, la încălzirea serelor, a fermelor zootehnice și la producerea frigului pentru limita inferioară. Și iată că ne apropiem și de a treia mare categorie de ape geotermale, cea care cuprinde apele cu temperaturi între 20—50 de grade, acestora fiindu-le accesibile următoarele întrebunțări: cultivarea ciupercilor, încălzirea solului și a aerului în sere, încălzirea solului în solarii, în procesele de degradare biologică prin fermentație, precum și în balneologie. Și lista domeniilor de întrebunțare a apelor geotermale rămîne, fără doar și poate, deschisă.

Considerînd că, prin intermediul inginerului Grigore Nechit din cadrul colectivului de fluide al Întreprinderii de foraje și lucrări geologice speciale, care ne-a pus la dispoziție majoritatea datelor de mai sus, am răspuns în linii mari la cele două întrebări, cea privind oferta și domeniile de întrebunțare ale energiei geotermale, să punem deocamdată punct, promițînd că într-un viitor număr al revistei vom reveni cu un reportaj-anchetă despre actualii — din păcate încă prea puțini — consumatori ai energiei geotermale.

VICTOR NIȚĂ ■

În județul Alba prind viață indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu privind dezvoltarea micii industrii

La Teiuș, trei schimburi complete pe mașini scoase de la reformă!

La Teiuș, în județul Alba, cea mai mare unitate economică din localitate este o cooperativă. „Meșteșugarul” se numește și e mare nu numai pentru că lucrează în ea 800 de oameni, bărbați și femei, ci și pentru faptul că oamenii aceștia realizează anual o producție de peste 75 milioane lei.

— E mult? Il întreb pe Viorel Tărău, președinte de 9 ani, om de-al locului, fost brigadier la Salva-Vișeu, acolo unde a-vea să învețe, cum singur mărturisește, sensul revoluției, adică al devenirii noastre.

— Mult, zice, pentru că acum 9 ani realizăm o producție marfă de numai 6 milioane lei și provenea din câteva activități de prestări de servicii către populație: croitorie, cizmărie, construcții. Cu timpul, am dezvoltat aceste activități și am început să desfășurăm altele.

— Si ca să ne convingem „pe viu” de felul în care înțeleg meșteșugarii din Teiuș să dezvolte mica industrie, am fost invitat în secția mecanică, pe care o conduce un foarte tânăr muncitor, Liviu Crișan, vopsitor de meserie, școlit în liceul seral și ridicat la rangul de tehnician. Secția are 30 de utilaje și o istorie tânără și frumoasă: în sensul că meșteșugarii din Teiuș au luat cea mai mare parte dintre aceste utilaje, strunguri, freze, raboteze, mașini de găurit, de la I. M. Cugir, dintre acele utilaje scoase la reformă, dintre acele utilaje moarte, dar pe care le-au reparat, le-au recondiționat, au suflat un fel de duh peste ele și cu aceste mașini unelte fac acum producție, în toate cele trei schimburi. Exclus! veți spune. Exclus pentru cei care n-au văzut și nici nu vor să creadă. Eu am văzut și am crezut, așa cum aveam să cred și să văd cum în unele întreprinderi, dotate cu tehnică de vîrf, asemenea mașini stau sau au o încărcare de numai un schimb sau două.

Cu mașinile acestea, cooperativii din Teiuș realizează, în cooperare cu I. M. Cugir, peste 800 de repere de piese de schimb. Care ar fi prestația reală? Aceea că între piesele de schimb se află și unele repere pentru mașinile de cusut, mașinile de spălat, altele care merg direct la populație. Dar în secția mecanică, nu demult înființată, se mai realizează confecții mecanice, cazane, boilere, hidrofoare, mobilier de fier forjat; se realizează de asemenea lanțuri pentru biciclete, motociclete, pentru mașinile agricole și ferăstraiele mecanice. Și în... un amănunt: pentru dotarea unei secții de împletituri de sîrmă, s-au confecționat aici 29 de mașini de împletit sîrmă. Cine le-a confecționat? Ei, cooperativii din Teiuș, dintre care am reținut numele cîtorva: Iacob Popa, creator de modele, Ioan Cîmpean, strungar, Ioan Rusu, lăcătuș, Vasile Rusu, șef de echipă.

— Care este eficiența economică a acestor activități?

— La o producție de 4 milioane de lei pe lună, coeficientul de rentabilitate este de 17 la sută, ne răspunde președintele Viorel Tărău; aceasta și pentru că a aproape o mie personal muncitor și 75 milioane lei producție, numărul personalului TESA este de numai 22, deci foarte mic. Și știți ce mi-au spus cooperativii cînd am venit acum 9 ani?

— Nu știu.
— Mi-au zis că ei nu au nevoie de unul cu mapa aici!

— Și ce-ați făcut? Ați lăsat mapa?
— Nu, umblam eu cu mapa nici atunci, așa că am apreciat mult concepția lor despre muncă, despre hărnicie, deci n-am făcut mai mult decît să-i mobilizăm la muncă; la muncă organizată, eficientă.

Am vrut să renunț la câteva date din carnetul meu de reporter, dar îmi dau seama că nu se poate: activitatea cooperativilor din Teiuș ar apărea oarecum neîntregită. Mă văd deci nevoit să le fac publice: 70 la sută din necesarul de cofraje metalice din sîrmă, de 5 și 6 metri, al mineritului din Valea Jiului, se fabrică la Cooperativa „Meșteșugarul” din Teiuș; și tot la Teiuș s-au confecționat plugurile raclare, pentru dejectare, pentru 22 de cooperative agricole de producție din județ. Și numesc aceasta colaborare. Se poate numi, credem, chiar și alianță!

„Munții noștri aur poartă, iar noi, cooperativii din Stremț și din Aiud, avem obligația să-l valorificăm!”

— Știți cum se scot 25 milioane lei, într-un an, din pustiu? Nu știți! Eu am aflat-o la Stremț, sat în Alba. La început, cițiva cooperativii au avut o idee. Nu le dau numele, pentru că s-ar supăra ceilalți: sint convins că au visat-o aproape toți!

— Spuneți care a fost ideea!
— Ideea a fost muntele.
— Nu pricep.

— Priviți muntele ăla; în el sint ascunse milioanele.
Cam hitru bărbatul ăsta de 56 ani, pe nume Lucian Avram. Ar fi dorit să mă joace mult în bulestru, pînă să-mi spună de unde scot ei milioanele. I-am făcut jocul un timp, știind că stă în plăcerea omului să se bucure cînd simte că îi sporește ciștișul. La urma urmei, de ce n-ar mai și glumi pe canicula asta, sub care oamenii secției mixte din Stremț bat cu baroasele în piatra de calcar. Se îndură și zice:

— Cit vedeți în jur era un loc pustiu; și muntele ăla de colo, tot numai din piatră de calcar, cu 98,5 la sută carbonat de calciu. Asta înseamnă, pentru noi, vărării, aur curat. Ardem piatra de var și producem varul nemstins: în stare de bulgări și de pastă. Și-l vindem la pungi de 5, sau 10, sau 15 kilograme, după cum dorește gospodina. Și nu mai ajungem să fabricăm atîta var cît ni se cere, de cît îi nevoie în țara asta în plină reconstrucție.

La secția mixtă din Stremț a cooperativii meșteșugărești Alba se lucrează în trei schimburi, la toate cele trei activități de prestări de servicii: la atelierul de împletituri din sîrmă, la atelierul de prefabricate și la atelierul de var, adică la cele două cuptoare. Secția a apărut într-un timp record, de 45 zile, ridicată de ei, de cooperativii. Utilajele, mașinile de împletit sîrmă, cuptoarele de ars varul, malaxorul pentru fabricarea pastei de var, tiparele, cofrajele metalice permanente, instalațiile de măcinat și pulverizat praful de cărbune, toate singuri și le-au făcut. Cu bani și cu forțe proprii, în scopul de

a valorifica resursele locale, de a le transforma în milioane. Și după ce secția a fost conturată în acest loc pustiu, a început să coboare muntele de calcar, muntele Măgura Geomalului. Coboară zilnic, puțin cite puțin, în remorci tractate de tractoare; tractoare pe care le suie și le coboară din munte cei doi mecanici, Daniel Avram și Traian Teoșca. Aduc, pe zi, cite șase remorci, cam 60 tone amindoi. Acolo, în Măgura Geomalului, pușcă artificierul Achim Tătaru. După un calcul al oamenilor de la cuptoare, Tătaru poate să puște cam o mie de ani! Atîta materie primă există în Geomalul — pînă acum încă nevalorificată! Cuptoarele le încarcă Avram Teodor, Avram Nicolae, tată și fiu, Aurel Truța, Radu Nicolae. Le încarcă, bat cu baroasele, le dau foc și le veghează arderea. Combustibilul e un deșeu: roți din cauciuc, uzate, care nu mai pot fi resapate, care sint pur și simplu aruncate. Ei scot milioane și din ele. La fel fac și oamenii din Cheile Aiudului, într-o depresiune fantastică: fabrică var în două cuptoare. Și sint doar șase oameni: Viorel Păcurar, un tânăr de 23 de ani, el a avut ideea aici. Il ajută acum Costică Luchian, Traian Ilea, Victor Birgoz, Constantin Morogan, Teodor Docea și excavatoristul Ioan Sighetu. Varul arde trei zile și trei nopți, apoi se răcește într-o zi și o noapte. Se sparge cuptorul, se dezlipește, și iese șarja: o șarjă conține 15 tone de var! Iar un kilogram de var se vinde cu 1,30 lei. Valoarea producției unui cuptor se ridică la 200 000 lei pe lună (în situația în care se fabrică 10 șarje pe lună)! Dar ca să nu mai umblăm cu prea multe cifre, vom reține că, la două milioane lei producție lunară, secția mixtă de la Stremț obține 500 000 lei beneficii lună de lună, adică 6 milioane de lei pe an! Rețineți, numai din resurse locale. Și ne revin în memorie acum cuvintele secretarului general al partidului, rostite cu ocazia consfăturii cu activul și cadrele de bază din cooperativă de consum, cooperativă meșteșugărească, cooperativă agricolă de producție și consiliile populare: „...este necesar să angajăm sistemul cooperativist în punerea în valoare, într-o măsură mult mai însemnată, a resurselor de materii prime și materiale locale, în primul rînd pentru producția proprie dar și pentru alte necesități”. Resursele patriei noastre sint infinite, prin regenerarea lor, prin capacitatea spiritului uman de a le refolosi, de a le subordona principiului universal valabil... totul se transformă.

— Cum răspunde în continuare cooperativă meșteșugărească din județul Alba, indemnului secretarului nostru general al partidului, de a valorifica și mai mult resursele locale?

— Noi, zice inginerul Dumitru Magda, vicepreședinte al U.J.C.M. Alba, mergem, în utilizarea resurselor locale, pe trei variante: pe utilizarea resurselor din activitatea proprie; seame rezultate de la covoare, din care realizăm saltele; deseuri textile, rezultate din unitățile de confecții, din care obținem discuri de polizat; capete provenite de la prelucrarea chernellelor de fag, din care fabricăm minere pentru scule; capete de bușteni de rășinoase din care fabricăm produse de arti-

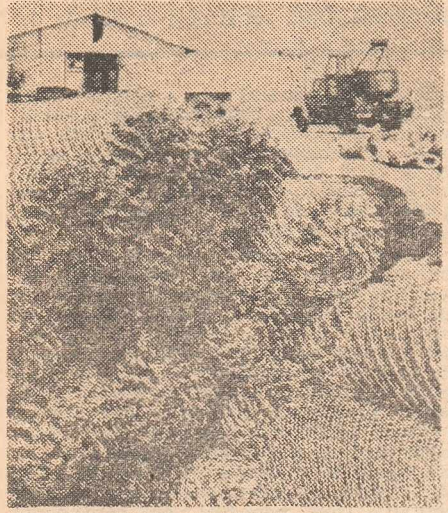
zanat; praful de cărbune de la depozitele de combustibil, care se arunca, il folosim dupa arderea pietrei de var; folosim dopurile de plastic la fabricarea unor obiecte din plastic. Valorificăm în al doilea rînd resursele naturale locale: balastul de riu — la Teiuș am amenajat o balastieră din care se extrag circa 530 m.c. pe an, producem prefabricate în valoare de jumătate de milion (tuburi pentru fîntini, tuburi de canalizare, dale, fundații); folosim argila, nisoul, buștenii de nuc, iar la Stremț, pe unde ați trecut, vom da în folosință în curînd un furnal de ars varul; achiziționăm coarnele de vite și fabricăm din ele diferite obiecte artizanale. Valorificăm, în al treilea rînd, resursele rezultate din activitatea altor întreprinderi: capete textile din care executăm lavete; deseuri de placaj pentru arderea varului; cupoane de stofe de la întreprinderile Argeșana din Pitești, Carpatec din Brașov, Libertatea din Sibiu. În total, prin valorificarea unor deseuri care pînă acum se aruncau pur și simplu, obținem o producție de bunuri de larg consum în valoare de 16 milioane de lei!

— La ce a mai condus această activitate?

— La reducerea cheltuielilor materiale cu 4 lei la o mie lei producție marfă. Și cum noi avem o producție marfă de 625 milioane lei pe an, rezultă că am realizat o economie de circa trei milioane lei beneficii directe.

Ni se pare că orice comentariu e de prisos. Doar atît trebuie să mai adăugăm, vorbele unui om simplu care fabrica varul în frumusețea fantastică a Cheilor Aiudului: „Pînă nu demult, eram priviti cam de peste umăr de unii colegi de-ai noștri care lucrează în marea industrie, în economia republicană; acum însă, de cînd am devenit milionari și noi, cooperativii, prin munca noastră, prin valorificarea resurselor noastre locale, își scot palaria în fata noastră. Înseamnă că prestigiul ni l-am cîmpătat singuri, numai prin muncă!”

N. GRIGORE MARĂȘANU

Intrarea în cel de-al doilea semestru al anului reduce în centrul atenției starea economiei. În aceste prime luni din anii '80 starea economică suscită interesul cel mai înalt nu numai la noi ci pretutindeni în lume. Opiniile sint diverse și adesea departe de a fi liniștitoare. Se vorbește de o incetinire și restrîngere a activității, de stagnare, în alte locuri de o scădere drastică însoțită de o creștere simțitoare a șomajului și o inflație cu două cifre pentru al doilea an consecutiv. Lumea economică resimte acut cel de-al doilea șoc petrolier, apreciat ca foarte puternic. Ca amploare, se spune, el este superior primului, prețurile dublîndu-se pe parcursul unui singur an. Factura petrolieră atît de încărcată împovărează greu economiile importatoare de energie, fie ele oricît de dezvoltate. Ea generează pesimism și incertitudine.

Pentru noi, activitatea acestui semestru are o dublă semnificație. Peste șase luni se va face bilanțul unui an foarte important, primul după cel de-al XII-lea Congres al partidului, care a imprimat orientări noi dezvoltării noastre economice și e de știut în ce măsură și cu ce rezultate prind ele viață. Peste același interval de timp se va face bilanțul acestui cincinal, primul de la adoptarea programului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism și este, de asemenea, important de știut cît de mari sint pașii făcuți în această etapă și în ce măsură se confirmă previziunile făcute.

Starea economiei românești a fost analizată în urmă cu numai cîteva zile de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. care, se spune în comunicatul dat publicității, a apreciat „rezultatele pozitive obținute în creșterea producției fizice și nete, în sporirea productivității muncii și ridicarea calității produselor, în reali-

zarea sarcinilor în domeniul reducerii cheltuielilor materiale și creșterii eficienței economice, al investițiilor și comerțului exterior”. Cu puțin timp mai înainte, la Consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta că în această primă perioadă a anului 1980 s-au obținut rezultate bune în mai toate sectoarele industriale, pe ansamblul industriei producția netă crescînd cu peste 9 la sută, într-un ritm superior producției globale

de a maselor, investiția noastră de inteligență. Ele au fost definite cu claritate, nu demult, de secretarul general al partidului în urma de consfățuirii de lucru cu cadrele de bază din economia țării, organizate în Capitala țării.

Atenția trebuie îndreptată în primul rînd spre realizarea producției fizice în sortimentele necesare consumului intern și pentru export. În condițiile economiei noastre planificate, produsul fiecărui colectiv de muncă, oricît de mic ar fi ace-

dificile. El trebuie să asigure nu numai un echilibru export-import, ci și o cifră suplimentară datorată creșterii prețurilor la petrol și alte materii prime. De prisos să mai insistăm pe însemnătatea excepțională dobîndită de producția pentru export. Ea trebuie să ofere produse de calitate, realizate la prețuri care să le facă competitive pe piețele internaționale.

Trebuie, apoi, produs cu consumul materiale și de combustibil cît mai mici. Cea mai sigură sursă de aprovizionare este economisirea, recuperarea materialelor refolosibile. De aceea toate unitățile economice sint chemate să acționeze cu fermitate, răspundere și exigență pentru respectarea strictă a normelor de consum stabilite la materii prime, materiale, energie, combustibil, pentru recuperarea și valorificarea resurselor materiale refolosibile, pentru promovarea tehnologiilor moderne de fabricație. Ceea ce se cere fiecărei unități este realizarea în toate sectoarele a unei productivități superioare, gospodărirea cu grijă a mijloacelor tehnice, a resurselor materiale și financiare, singura cale în măsură să asigure obținerea de produse cu parametri tehnici superiori, în condiții de rentabilitate și eficiență economică sporită.

Realizînd obiectivele economice ale acestui semestru vom reuși nu numai să încheiem cu rezultate pozitive bilanțul acestui an și al întregului cincinal, dar, în același timp, creăm condițiile absolute necesare pentru un bun demaraj al cincinalului următor, etapă deosebit de importantă pentru viitorul socialist al țării, la capătul căreia România va depăși stadiul de țară în curs de dezvoltare și va intra în rîndul statelor cu dezvoltare economică medie.

VASILE BARAC

Prioritate absolută creșterii economice

care a sporit și ea cu ceva mai mult de 8 la sută.

O creștere economică de 8-9 la sută este, în condițiile actualei conjuncturi economice internaționale, mai mult decît încurajatoare, e generatoare de un robust optimism. Și să nu uităm că anul acesta am avut o iarnă grea și foarte prelungită care ne-a provocat o serie de greutăți în toate sectoarele, dar mai ales în construcții, agricultură și transporturi.

Așadar, un prim răspuns îl avem. Previziunile făcute se confirmă. Orientările economice stabilite de ultimul congres al partidului își dovedesc, zi de zi, deplina viabilitate, practica socială confirmînd în mod strălucit justetea liniei politice a partidului. Am intrat în cel de-al doilea semestru al anului cu o bază bună ce trebuie amplificată la nivelul cotelor prevăzute pentru această perioadă. Care vor fi, în continuare, obiectivele spre care trebuie a îndrepta prioritar puterea de crea-

ta, este necesar și așteptat. El trebuie livrat la timp și în condițiile de calitate prevăzute. O atenție specială trebuie acordată producerii materiilor prime și materialelor, mașinilor și utilajelor tehnologice, produselor chimice și de construcții necesare ramurilor economice și care condiționează realizarea producției și a investițiilor.

După cum se știe, România, mai ales în ultimii ani, participă tot mai intens la circuitul mondial al bunurilor materiale. O bună parte din materiile prime, din sursele primare de energie, din utilajele tehnologice le procurăm din import. Pentru a le procura trebuie să vindem, să ne asigurăm produsele necesare pentru export. Iată un alt argument care pledează pentru realizarea ritmică a producției fizice, unica sursă de furnizare a bunurilor pentru export. Sarcinile comerțului nostru exterior devin, în condițiile actualei conjuncturi economice internaționale, tot mai

Carpați 2000

MICROINDUSTRIALIZAREA — o șansă a dezvoltării zootehniei montane (XII)

Cuvintele secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recentele consfătuiri de lucru cu cadrele din zootehnie și din sistemul cooperatist și al consiliilor populare, au adus noi orientări pentru activitatea celor două sectoare importante ale economiei naționale, menite să impulsioneze o mai eficientă organizare a muncii, utilizarea rațională a forței de muncă și reducerea timpilor neproductivi, folosirea unor materii prime locale s.a., în scopul unic al sporirii producției și implicit al bunăstării tuturor categoriilor de realizatori ai bunurilor materiale.

În domeniul zootehniei s-a accentuat în mod deosebit asupra îmbinării celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii cu bogata tradiție existentă în țara noastră, a necesității ca crescătorii de animale să-și cunoască meseria și să iubească animalele. S-a pus problema asigurării bazei furajere, creșterii natalității și efectivelor, realizării construcțiilor pentru adăpostirea animalelor ș.a. De asemenea s-a precizat rolul important al învățămîntului și al cercetării științifice care trebuie să-și sporească eforturile pentru ameliorarea raselor de animale autohtone, românești, adaptate condițiilor climatice ale țării noastre.

În domeniul micii producții industriale, s-a precizat că aceasta nu este o ramură minoră ci majoră, cu un rol social deosebit, plurivalent, în ocuparea forței de muncă a țării, indicîndu-se dezvoltarea acestor activități care nu se pot realiza rentabil în marea industrie. Ponderea producției mici va trebui să ajungă la 18—20 la sută, adică o triplare față de situația actuală.

Secretarul general al partidului a acordat o importanță deosebită micii producții cu munca la domiciliu, care trebuie să devină un larg sistem de angajare a maselor la producția de bunuri materiale accentuîndu-se în mod deosebit rolul său social.

Ca de altfel pentru toate localitățile țării și pentru satele de la munte, pentru creșterea animalelor în aceste regiuni cu condiții naturale mai vitrege, se deschid noi și deosebit de importante, esențiale, perspective de dezvoltare. Deosebirile dictate de diversitatea factorilor naturali și a experiențelor în creșterea animalelor creează aici o problematică aparte, devenind o chestiune de larg interes găsirea nu a unor soluții oarecare ci a celor mai bune soluții de la început, care să asigure o funcționare utilă, reglativă și completativă între zootehnia montană și microindustria. Devine justificat să se nască întrebarea dacă ar putea exista vreă deosebire între efectele probabile ale microindustrializării satului de cîmpie și a celui de munte, iar dacă da, cu ce cauzalitate și cum se conturează aceste deosebiri?

— În satul de cîmpie sau deal, prezența unei unități de producție (fabrică, atelier) va constitui necondiționat un avantaj prin micșorarea distanțelor față de locul de muncă și crearea astfel a unor timpi disponibili și utilizabili în favoarea agriculturii, legumiculturii sau zootehniei, deci și a sporirii veniturilor, la care se adaugă și alte efecte favorabile pe plan social. Mecanizarea principalelor lucrări agricole, tehnologiile complexelor și ale fermelor zootehnice mari ca și concentrarea locuințelor și anexelor în vetre de sat cu perimetru restrîns, tipice, favorizează o anumită formă de existență umană și un anumit mod de producție, cu deosebiri adeseori radicale față de formele de existență și de producție proprii satului de munte. Căutarea unei formule optime raportate la realitățile actuale și aservită scopului zootehnic implică în mod necesar elementul îmbinativ, zoo-microindustrial, presupunînd tratarea microindustrializării locale — în formă — ca adjuvant de cea mai mare importanță a zootehniei montane, într-un sistem precis de condiționări reciproce.

Într-o fază a edificării în abordarea unei formule de perspectivă pentru muntele românesc, este nevoie de analize temeinice, exacte, care să țină cont de un număr cât mai mare de aspecte economico-sociale ce caracterizează existența umană în spațiile montane și care într-un număr mare de țări sînt considerate „zone defavorizate” și se bucură de condiții speciale de sprijinire.

În acest context ne-am propus să reținem cîteva repere ce dau personalitate zonelor montane din țara noastră și care este strict necesar să se găsească la baza oricărei forme de a gândi despre un proces evolutiv în aceste regiuni:

Deosebiri după condiții naturale: În Munții Carpați există zone și microzone cu climat rece și umed sau dimpotrivă zone cu climat mai călduros și uscat. Există zone expuse unor curenți puternici, reci, precum și cîteva zone cu climă blîndă. Există regiuni împădurite, unele cu conifere, altele cu foioase sau amestecuri, precum și zone erodate, cu vegetație lemnoasă puțină, sau pietroase.

Privitor la gradul de înerbare acesta este strict dependent de factorii naturali, existînd zone cu vegetație erbacee luxuriantă sau zone cu vegetație furajeră

sărăcăcioasă, iar în cadrul unei aceleiași microzone producțiile variază — uneori considerabil — după expunerea față de soare, tipul de sol, altitudine ș.a., cu deosebiri foarte mari între producțiile terenurilor plane și ale pantelor înclinate.

Unele zone sînt pretabile unei micro-agriculturi cerealiere, altele nu. Există înclinații ale pantelor foarte accentuate, mijlocii, obține, precum și o suprafață mai restrînsă de poiene. Solurile sînt în general acide, cu mari variații locale, cu deosebiri de microstructură și implicit de structură a speciilor de plante furajere, grosimea stratului productiv fiind însă în general mică și producțiile dependente strict de adaosul anual de îngrășăminte naturale.

Deosebiri după preponderența speciilor de animale: Unele regiuni sînt crescătoare de bovine, altele de ovine, existînd și îmbinări după condițiile locale. Există zone în care creșterea porcului poate fi și rentabilă (făgete, stejărișe), ca și zone lipsite de resurse de hrană specifice speciei porcine.

După preocupările meșteșugărești: unele microzone și chiar zone au tradiție meșteșugărească și manualitate formată într-un anumit sens. În alte regiuni astfel de stări sînt slab exprimate. Unele localități sau grupe de sate sînt mari producătoare de obiecte de artizanat, altele sînt canalizate spre activități în domeniul mineritului și forestierului etc.

De cea mai mare importanță devine luarea în analiză a gradului de împrăștiere și izolare a gospodăriilor crescătoare

că retribuită în proporții limitate (muncitori sezonieri în forestier, minerit, cariere ș.a.) și, în fine, categoria în fapt cea mai numeroasă, a tărănilor-muncitori care dețin o mică gospodărie, iar baza de existență o reprezintă angajarea ca muncitori permanenți în activitățile industriale ș.a.

Vom porni de la premisa logică a necesității existenței în continuare și simultană a tuturor acestor categorii principale de locuitori activi ai satului montan, care chiar atunci cînd dețin o bază materială zooagricolă slabă nu sînt totuși doar consumatori ci și producători ai principalelor alimente de calitate necesară unor eforturi fizice sporite impuse de profilul muncii în minerit, cariere, forestier și ș.a. (lapte, carne, ouă, legume, ș.a.).

De altfel este semnificativ faptul că unele fenomene de slăbire a zootehniei montane nu se înregistrează în cadrul gospodăriilor mici, ci în gospodăriile crescătorilor de animale „profesioniști” și mijlocii, de unde și firescul necesității de intervenire mai întîi acolo unde urgența este mai mare. Desigur că dezvoltarea meșteșugurilor și a activităților artizanale reprezintă nu doar o necesitate ci și un mod de îmbunătățire a nivelului de trai, de fixare a unei părți din forța de muncă în localitatea de origine și implicit la creșterea animalelor. Totuși nevoia de meseriași pentru deservire are limite, un sat de munte necesitînd un număr relativ restrîns de tîmplari, dulgheri, zidari, fierari, mecanici etc., as-

animalelor, iar atunci cînd revine randamentul său este minimal datorită stării normale de oboseală.

În acest sens, o îndrumare de cea mai mare valoare o găsim în cuvîntarea recentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu lucrătorii din sistemul cooperatist și al consiliilor populare, în care se accentuează asupra organizării activității microindustriale cu munca la domiciliu. Devine evident că dacă un crescător de animale va putea dobîndi condiția de încadrat în acord, cu munca la domiciliu propriu, contribuția acestuia la producția zootehnică va spori substanțial, prin însuși actul de permanență a prezenței sale în gospodărie.

Într-o formulă de organizare a unor astfel de activități rămîne însă absolut esențială condiționarea dreptului de a participa la sistemul microindustrial cu munca la domiciliu de îndeplinirea strictă a doi parametri:

1. asigurarea acoperirii permanente a suprafeței de teren deținute cu un număr optim de animale la hectar (după calitatea terenului);

— Respectarea unei structuri care să asigure un deziderat de o deosebită importanță: marea de reproducție.

De exemplu, 3—4 vaci cu lapte sau 20—25 oi fătătoare ar putea constitui un criteriu stabil în vederea acordării posibilității de participare la sistemul microindustrial-domiciliar, ca drept ce izvoarește dintr-un act normativ și din îndeplinirea unei condiții zootehnice precise.

Într-un astfel de angrenaj, apariția concurenței pentru participarea la sistem ar putea avea ca prim efect sporirea efectivelor de bovine și ovine-măcă.

Rămîne ca obiect de studiu și ca problemă de marketing selecționarea tipurilor de produse ce se pot realiza cu maximum de succes și alegerea formelor de organizare a unor ateliere-scoală în care să se califice crescătorii de animale și prin care să se asigure asistența tehnică și activitatea comercială.

În acest sens este prea binecunoscut sistemul de organizare a producției de cașuri în Elveția, a unor aparate de măsură și a altor produse căutate pe piață, în Japonia, R.F.G. ș.a. și chiar experiența unor unități de la noi din țară, fără a fi fost însă legată de ideea zootehniei. Este însă o certitudine că astăzi, în fața vitezei de propagare a progresului tehnic, siguranța asupra longevității unui produs este din ce în ce mai redusă (spre ex. influența ceasului cu cuarț, japonez, asupra poziției ceasului elvețian).

Există așadar riscul de a califica o populație în producerea unui anumit obiect și de a nu se putea garanta piața de desfacere, datorită apariției la un moment dat a unui inlocuitor superior sau egal calitativ, dar mai ieftin.

Din această cauză mai realistă și cu mai mulți sorti ni s-a părut perspectiva producerii prin sistemul cu munca la domiciliu a unor obiecte simple, sau părți din ansamble, relegate după cerințele la zi ale pieței, inlocuibile fără eforturi majore de adaptare, formate de manualitate și realizabile nu doar de subiectul trecut prin cursul de calificare ci și de o parte a membrilor de familie (mici obiecte din mase plastice, lemn, bobinaje, părți unice dintr-un angrenaj mai complex etc.).

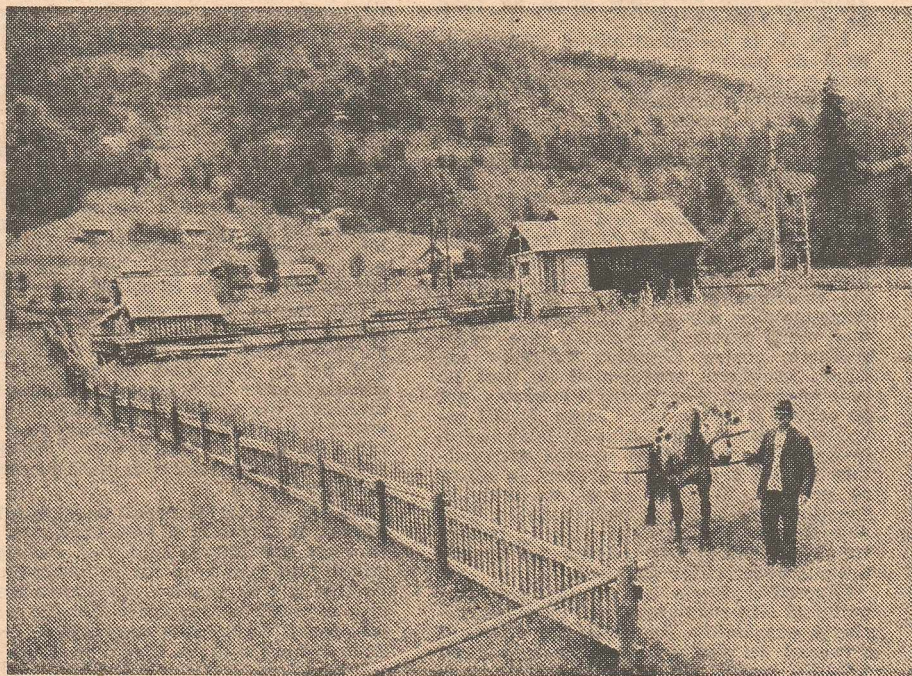
Odată stabilită orientarea asupra tipului de produs, apare imediat și necesitatea precizării unei norme de lucru pe gospodărie, nu pe persoană fizică, astfel calculată încît să poată fi realizată în 6—7 ore/muncă pe zi, tocmai pentru a se crea disponibilitatea de timp investibilă în zootehnie.

Dacă realizarea constantă a acestei norme îi va oferi crescătorului de animale condiția de încadrat, cu toate drepturile ce derivă din această poziție, ea va trebui să aibă totodată și caracter fix, întrucît nelimitarea creează imediat și pericolul devierii interesului dinspre creșterea animalelor spre activitatea microindustrială, aspect ce trebuie prevenit, din rațiuni de interes general și de perspectivă.

Limitarea producției microindustriale la o normă pe gospodărie, eventual cu unele creșteri în funcție de numărul de copii, alături de condiționarea participării la sistemul microindustrial domiciliu, de asigurarea acoperirii cu animale a terenului deținut, inclusiv cu marea de reproducție, ar putea reprezenta soluții pentru atingerea scopului zootehnic, în multe localități montane.

În fond discutăm despre o formă co-interesativă de sprijinire a creșterii animalelor în zonele de munte, despre un posibil argument în favoarea fixării la zootehnie a unui necesar de forță de muncă, adaptată și calificată, cu influență pozitivă asupra generației tinere de crescători de animale munteni, tocmai prin formarea treptată a sentimentului de stabilitate, de siguranță și perspectivă, prin soluții de tip interdisciplinar, zoo-microindustrial montan.

Dr. RADU REY ■

Fotografie de GH. AMUZA ■

rilor de animale din zona de munte, din acest punct de vedere existînd o scală de situații: sate cu vetre adunate (tip Poiana Sibiului, Jina, ș.a.) și munți proprii nelocuți, sate cu grad mediu de împrăștiere a gospodăriilor, cu vetre zootehnice largi (tip munții Bucovinei) și sate cu gospodării răspîndite și stări de izolare accentuate (tip Munții Apuseni).

Legat de condițiile naturale și economico-sociale mai pot fi luate în considerare: rețeaua de drumuri, patul hidroic, tipul de vegetație furajeră, valoarea peisajistică — și de aici perspectiva turistică —, precum și încă multe alte aspecte care împreună dau individualitate fiecărei zone și microzone carpatice în parte.

Așadar criteriile multiple, datorate în primul rînd unor factori naturali permanenți și experiențelor tradiționale diversificate și legate direct de condițiile locale, fapt ce stabilizează o concluzie limpede: în Carpați există o mare deosebire de situații economico-sociale determinate în primul rînd de condițiile naturale — imuabile —, iar soluțiile nu pot fi uniformizate decît cu riscul unor inevitabile afectări.

În analiza problematicii montane intră și aspectul general-valabil al deosebirilor pe categorii de crescători de animale, în orice sat de munte existînd în fapt trei stări diferențiate: crescători de animale așa-zis profesioniști, care dispun de o bază materială proprie în măsură să poată asigura reproducerea simplă a forței de muncă (în condiții de efort sporit, cauzat de factorii naturali); crescători de animale cu o bază materială mijlocie și care spre a-și asigura existența lor și a familiilor proprii prestează mun-

pect ce privește și artizanatul, cel puțin atunci cînd vorbim despre obiecte decorative.

Într-o discuție pe care am avut-o de curînd cu gazetarul Alexandru Ionescu, acesta sesiza cu multă acuitate și dreptate pericolul pe care l-a prezentat pentru anumite localități dezvoltarea necontrolată a artizanatului în dauna creșterii animalelor, ocupație străveche din acele locuri din care, domnia sa cita, ca exemplu, Breaza. Și într-adevăr, acest aspect e important și include o adevărată stare de pericolitate dată de faptul că dezvoltarea excesivă a producției artizanale poate conduce la micșorarea interesului pentru creșterea animalelor, adică tocmai inversul scopului principal, existînd suficiente situații în care, spre exemplu, iile, împletiturile, bondițele, ceramica ș.a., au determinat micșorarea efectivelor de animale.

Dacă într-o localitate montană va lua ființă un atelier sau o mică fabrică în care vor fi încadrate cîteva zeci sau chiar sute de crescători de animale, în regim de 8 ore, zootehnia va fi desigur și ea cistigată prin scurtarea navetelor și crearea „stării de stabilitate”, prin îmbinarea surselor de venituri. Situația este însă valabilă numai în zonele montane cu vetre de sat adunate în perimetru restrîns, iar sprijinirea zootehniei se va realiza incomplet.

În zonele cu o zootehnie dezvoltată și gospodării răsfrînte, o astfel de soluție nu ar putea asigura, după părerea noastră, o eficiență zootehnică maximală, deoarece naveta continuă să existe, chiar dacă ea este scurtată, dar mai ales pentru faptul că tărănilor-muncitori părăsește pentru 8—10 ore activitatea în creșterea

Au rămas țărani, dar și-au făcut și industrie la ei acasă

La Stoicânești, arșiță de zile mari. Oltul curge pe aproape, dar nu se aude, nu se simte. Pământul este atât de pirjolit, încât o bucsă desprinsă de la o combină pierde înghițită în adâncuri și nu mai poate fi recuperată, de parcă prin crăpătura din sol s-ar fi strecurat spre antipodii. Mecanicii și inginerii sosiți cu „Gloriile” tocmai din Harghita pentru a ajuta la secerișul din sudul țării dau din cap uimiți. Secetă cumplită. Totuși pentru C.A.P. Stoicânești, Olt, se anunță un an agricol bun, ca și cei precedenți, ca și cei ce vor urma, fiindcă și aici omul sfințește locul. Stoicâneștenii, cu tehnica lor avansată și, mai cu seamă, cu priceperea lor gospodărească nu mai sînt la cheremul capriciilor naturii, au ajuns la liman, se știu — în cel mai prozaic și mai îmbucurător sens al cuvîntului — rentabili. Adică nu ei, ci cooperativa, una din primele înființate în România, la 18 august 1949, prin decret al Consiliului de Miniștri.

Am folosit termenul de „rentabilitate” fiindcă el consfințește o realitate, care însă, în esență, este și politică, nu numai economică, înscriindu-se la capătul unei lupte dirze, cu sușuri și coborișuri, cu îndoieli și elanuri, toate împletite și învâlmășite. Acum, ea aparține trecutului, de care însă se cuvine să ne amintim în anii de rod. Ne povestește președintele cooperativei, Dumitru Tudose, Erou al Muncii Socialiste, cum și azi, după atîția ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu îl mai întreabă cînd se întîlnesc:

— Mai trăiesc cei din neamul lui Botoargă?

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat în repetate rânduri Stoicâneștii; încă de pe timpul cînd era activist de partid și deputat în Marea Adunare Națională venea des aci, pe jos sau cu șaretă, de la Drăgănești, cale de vreo zece kilometri. S-a aflat printre sătenii și la bucurie, dar și la greu, în primele zile după înființarea C.A.P., cînd a tras la Stanca Botoargă, în bordeiul ei de pămînt. Și azi, secretarul general al partidului și Dumitru Tudose, om al acestor locuri, vorbesc cu înduioșare de primele „investiții” ale cooperativei, din 1950: o fîntînă și un grajd pentru 16 vite — totul păstrat pentru a servi drept lecție de istorie vie pentru urmași.

Sătenii erau oameni necăjiți, înfomețați; femeile țeseau o iarnă întreagă o cămașă din bumbacul dărăcit de ele cu „arcușul”; copiii mergeau la școală pe picioroange, prinse cu șoara de picior, căci altfel nu răzbeau prin marea de noroi; piine se mîncea de două ori pe an, de sărbători; carul de grîu, rod al muncii de un an, țărani îl vindeau la Caracal „pe sare, gaz și perceptor”, adică pentru impozite, rămînînd ca și înainte flămînzi și dezbrăcați.

Toate acestea nu fac parte din trecutul îndepărtat, saltul fiind cu atît mai uimitor cu cît a fost trăit și înfăptuit de oameni azi încă în puteri. Factorul poștal Anghel Slujitoru, bunăoară, a făcut parte din „ultima generație pe picioroange”, cum o caracterizează el cu umor amar; un alt sătean între două vîrste, Constantin Rădulescu, povestește cum în clasa a VII-a nu a mai luat premiul I la școală, deoarece, neavînd bani să-și cumpere abecedar, îl împărțea cu Nicu Știrbu și, învîntînd pe din două, a trebuit să împartă și premiul pe din două; profesora de matematică Ioana Moldovanu, femeie încă tînără, o îndeamnă pe fiica ei de 13 ani să nu facă nazuri la carnea de pui, amintindu-i de copilăria ei, de unica

strachină cu lapte în jurul căreia se înghesuiau cei zece frați: cine nu se grăbea să apuce o sorbitură se culca nemîncat.

Copiii de azi înțeleg cu greu tinerețea părinților. De fapt, aceștia din urmă își se arată uimiți de repeziciunea progresului. Nu ne referim la înnoirile din Stoicânești devenite obișnuite pentru satul românesc (din 1965 s-au construit blocuri pentru specialiști, un magazin universal, o școală generală cu 20 clase, poduri peste Călmățui, trotuare etc.), ci avem în vedere gîndirea economică îndrăzneală, diversificarea continuă a activităților productive, constanța preocupare pentru eficiență și rentabilitate. În acest context, realizările din Stoicânești reprezintă o pregnantă materializare a spiritului înnoitor din economia românească atît de caracteristic pentru ultimii 15 ani.

— La început — spune Dumitru Tudose — C.A.P.-ul nostru a fost pur agrar, apoi agrozootehnic, apoi agro-zoo-industrial, pentru ca actualmente să capete un caracter industrial-zoo-agrar.

Ce semnificație are această exemplară evoluție? Secretarul comitetului de partid al C.A.P., Marin Dogaru, este și contabil-șef. El explică politica partidului în termeni economici, așa cum s-a reflectat ea în acest sat de cîmpie condus de oameni gospodari.

„Nu am făcut modernizare de dragul modernizării, nu am neglijat experiența de veacuri a țaranului român. Într-un moment cînd alții nu știau cum să scape de cai, noi am luat cai. Avem o sută de atelaje și tare bine ne prind. Le folosim în special la efectuarea transporturilor pe raza cooperativei, cînd nu se justifică transportul auto, și realizăm importante economii de carburanți, lubrifianti și piese de schimb. Căi ne furnizează și gunoii indispensabili pentru ciupercăria industrială, care ne aduce anual un venit de peste 5 000 000 lei.

Încă de la începutul anului 1978, comitetul de partid al cooperativei a îndrumat consiliul de conducere să aloce fonduri pentru construirea unui mic laborator pentru a produce singuri miceliu, sămînța de ciuperci, și a reduce cheltuielile pe care le suportam prin procurarea ei din import.

La puțin timp după aceea, în martie 1978, a apărut, după cum se știe, hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. privind introducerea noului mecanism economico-financiar. Comitetul de partid a organizat studierea și dezbaterile temeinică a documentelor plenarei. Cu acest prilej, mai mulți comunisti, printre care președintele nostru, Dumitru Tudose, Ion Dună, secretarul organizației de bază de la ciupercărie, Constantin Florescu, șef de echipă la ferma nr. 4 cîmp, și alți tovarăși au propus să extindem laboratorul, în așa fel încît în final să aibă o capacitate de 250 t anual. În prezent, a ajuns să producă 50 t pe an și va intra în funcțiune cu întreaga capacitate în 1981. Atunci vom renunța definitiv la importul de miceliu și vom asigura noi necesitățile ciupercărilor din țară.

Diversificîndu-ne activitățile, am dezvoltat și alte sectoare anexă cu mare eficiență economică. De pildă, am construit o fabrică de cărămizi care produce anual 4 000 000 bucăți. Cu acest material, brigada de construcții pe care am înființat-o (am angajat și un inginer!) ne permite să ne dezvoltăm singuri diversele sectoare, de exemplu, cel zootehnic, să ridicăm construcții pentru cooperativă, pentru membrii ei, pentru unitățile socialiste din

raza comunei. Această brigadă a construit peste 500 case și 12 apartamente proprietate personală.

Ciupercăria are nevoie de frig. Am procurat instalații frigotehnice și am deschis o fabrică de gheață. Satisfacem nevoile proprii și cereri din tot județul: vindem la Drăgănești, la Slatina, nu prididim să-i mulțumim pe toți. Pe lângă sectorul zootehnic am înființat o fabrică de mezeluri. Producem practic tot ce ne cere comerțul: salam „București”, italian, parizer, mușchi file, tobă, cîrnați, tot în afară de salam de Sibiu. Venit anual, peste 10 000 000 lei.

Să nu se înțeleagă din cele spuse mai înainte că uităm de menirea noastră agricolă. La urma urmei, tot ce zidim, pe agricultură se sprijină. În ultimii ani, producția la hectar a depășit constant 4 000 kg la grîu, 5 000 kg la porumb, 2 500 kg la floarea-soarelui, 35 000 kg la sfeclă. Nu am uitat că sintem toți țărani!

Dar să mergem mai departe cu aneele industriale. Întrucît culturile cîmpului sînt echilibrate — mă refer la proporția dintre culturile tradiționale și plantele tehnice și legumicole — ne-am propus să continuăm dezvoltarea pomiculturii și valorificarea superioară a celor peste 1 500 t fructe, inclusiv a căpșunilor, precum și mazării, fasolei și ciupercilor. Drept care am început să construim o fabrică de conserve. Ca urmare a mecanizării, la cultura mare lucrează circa 340 cooperatori din totalul de 1 246, în timp ce doar la fabrica de conserve vor munci vreo două sute (acum se află în practică la Caracal). Vedeti deci cum se schimbă proporțiile. Desigur, în campanie, ieșim cu toții la cîmp, dacă e nevoie, iar în rest, muncim în industrie la noi acasă.

Noi am introdus noul mecanism economic în toate sectoarele încă de acum doi ani, cu stricta evidență a costurilor de producție și a corelării principalilor indicatori de plan, cum ar fi producția globală, producția marfă, producția netă, fondul de dezvoltare. În fiecare zi, președintele C.A.P. are pe birou situația curentă și cumulată astfel încît, cu o singură privire, îmbrățișează întreaga activitate economico-financiară a cooperativei și știe unde trebuie intervenit. Nici un pericol pînă în clipa de față: sintem și rămînem rentabili! Dispunem de mijloace fixe în valoare de peste 120 000 000 lei, realizăm o producție globală de aproape 105 000 000 lei anual și un beneficiu de aproximativ 30 000 000 lei.

Iată de ce C.A.P. Stoicânești deține înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste și medalia de aur „Secera și Ciocanul”, iată de ce, fără lipsă de modestie, fiecărui vizitator care ne-a cerut părerea în probleme de agricultură am avut ce să-i spunem și ce să-i arătăm, iată de ce tineretul, chiar după absolvirea diferitelor școli de la oraș, revine în masă în comuna natală.

Ni s-a relatat și cazul unor tineri calificați în profesii industriale la oraș care au preferat să plătească despăgubirile legale pentru a nu se prezenta la post și a se întoarce să muncească în sat, în meseria lor. Nu-i dăm ca exemplu, totuși faptul rămîne, încercat de doctoare semnificații. În C.A.P.-ul industrial-zoo-agrar de lângă apa Călmățuiului se caută și strungari, sudori, frigotehniști, fochiști, mecanici de întreținere, electricieni, șamotori și foarte mulți zidari. Se construiește mult la Stoicânești și e nevoie de toți fiii satului.

LIONEL NIJESCU ■

Cuvîntul curat

Cuvîntul curat îmbrățișează-l pentru aidoma unei inimi curate de prunc. În voia vîntului nu-l părăsi, pe bani cînd răsună în gînduri și lucruri aseu ascultă-l cum mîngie și cum tînjește cum deschide caiilor elanului porțile cum infloresce și cum dă rod.

Rostește cuvînt curat despre fară cum rostești, demn, despre părinți și cuvîntul acela pune-l de strajă la va sta drept ca un ostaș drept, ca adevărul acestui timp făcut lăta-l, străbate țara cuvîntul curat și un trandafir poartă-n inimă.

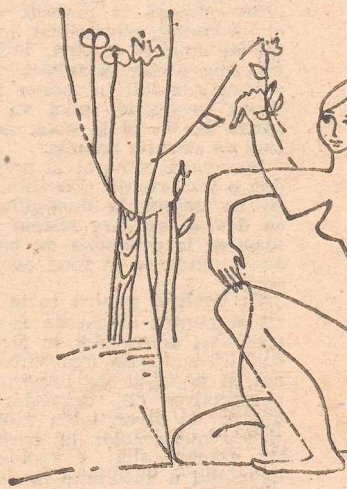
Rostește cuvînt curat despre fară cum rostești despre pragul de lemn a despre streășina pe care o porți nu în ci în singe.

Nu în vază smălțuită așază cuvîntul ei în urmele adînci ale trecerii neamu

Cuvîntul curat aidoma rîului la izvoa acest cuvînt ce nu va deveni apă nicî să-l ai mereu la îndemînă pentru oan Rostește-l cînd vizul nu e împlinit pe cînd vîntul lovește zidiri încă subredă și durerea se insinuează în inimi nece

Așază cuvîntul curat pe scîlpătul apelor pe culmile Carpaților și ale poemelor în formă de corabie, de penel sau vioară dar mai cu seamă în formă de patrie. Cel ce are cuvîntul său sfînt, curat ca dlopotelor soarelui este prieten.

IVAN
In românește de ION

Desen de SIMONA

Cum a cre

Ce anume mai putem regăsi în vria noastră comună din sumedeni fapte legitimate de istoria trecută detului Buzău, o vatră de oameni lung abandonată la marginea victiilor ne mai rămîne decît să tragem o li să încropim o sumă: în jumătatea a a veacului care a fost, la Gura T un haiduc născut prea tîrziu. Năchî nume, după o scurtă și dramatică trivire la rînduile timpului, s-a prî impuscat de propria sa mamă, întîlnî stîrnind o vilvă trecută cîrînd în ou locului; mai aproape de noi, prin la Vintileanca, un ceferist amărit a cît nu face pentru o ciocnire înspăimtoare de trenuri. Intîmplarea această, norocită, de asemenea, a stîrnit și ea și așa a intrat în istorie acarul F în sfîrșit, prin ivirea pe lume a genlor de la Pătirlagele, comentată cu fize în epocă, județul de altădată a nit în actualitatea efemeră a presei belice și nu este mai puțin adevăr: abia prin această intîmplare de fapt vers s-a arătat în lumină și teribilă cie a locuitorilor din sudcarpații Buzău.

Spre o pilduitoare comparație, a cîna aniversăm împlinirea unui decen jumătate de la Congresul al IX-lea partidului, să încercăm să refacem is din ultimii ani a județului Buzău. nînd de la pragul decupat în anele tîr lui chiar de acest remarcabil evenit trîit de generațiile noastre, un evenit răsruce, un eveniment-adevăr. Si să lăm, înainte de toate, la cîteva cifre numai semnificative, dar și înzestrat o tonică elocventă evocatoare. Cu atît evocatoare cu cît se relevă a fi chiar pere ale propriei noastre vîeti.

Si să începem cu oamenii, ei sînt punctul de plecare și punctul de con gență al tuturor demersurilor noastre ciale. Creșterea ca atare a popu județului nu este spectaculoasă în

Ca unul care am trăit mult timp la Hunedoara și mă-ntorc des la Hunedoara, parcă pentru a lua mereu câte-o gură de putere proaspătă, am rămas surprins și oarecum contrariat de-o recentă afirmație statistică potrivit căreia Hunedoara ar fi, chiar și la ora actuală, un oraș în care numărul femeilor — în raport cu cel al bărbaților, firește — este cel mai scăzut din țară.

Ei bine, acum 20 de ani sau și mai de vreme acum 10 ani, n-aș fi avut nimic împotriva unei astfel de afirmații. Da, pe-atunci Hunedoara era, fără doar și poate, un oraș al bărbaților. Nici nu se putea altfel, fiind un oraș de numai 8 000 de locuitori, ciți au fost înregistrați în anul 1948, avea să crească vertiginos până la impresionanta cifră de aproape 100 000 de locuitori. Nu vreau să fac, neapărat, o trecere în revistă a recente istorii a acestui oraș, istorie cunoscută de mai toată țara, dar trebuie, vizavi de acea afirmație statistică, să fac câteva precizări: marele salt demografic al Hunedoarei a fost direct determinat de uriașa dezvoltare industrială a cetății de foc și oțel.

Asaltul l-au început bărbații. Din Moldova, bătută de seceta și foametea de după război, au sosit, mai întâi și-ntii, bărbații. Mai tineri sau mai virșnici. Și Hunedoara i-a primit cu brațele deschise, așa cum, tot cu brațele deschise, avea să-și înceapă și pe brigadierii care tocmai terminaseră lucrările marelui șantier național de pe Valea Jiului. Acestor prime două valuri de bărbați, numai și numai bărbați, între anii 1948—1950 li s-a adăugat un al treilea val, de-o mai lungă durată, până prin 1965—1970 când Hunedoara a tot continuat să fie orașul bărbaților veniți de pretutindeni, din toate colțurile țării. Și iată, la ora actuală, potrivit celui mai recent recensământ din 1 iulie 1980, Hunedoara numără, fără să-i punem la socoteală pe locuitorii ștagiri sau flotanți, exact 91 092 locuitori dintre care 47,8 la sută, adică aproape jumătate, sînt femei. Mai poate fi numită Hunedoara orașul cu cel mai mic număr de femei din țară ? !

Nu mai că rîndurile de față nu și-au propus doar punerea sub semnul întrebării a acelei situații statistice. Cu alte cuvinte, abordîndu-l pe Victor Pez, hunedorean get-beget, secretar al Consiliului popular municipal, mai plină de interes ni s-a părut a fi comentarea acestui proces de reechilibrare.

„Nu m-am gîndit niciodată, avea să ne declare Victor Pez, să descifrez, sociologic vorbind, acest proces de reechilibrare, dar, iată, o fac cu acest prilej. Ar fi de spus, mai întâi și-ntii, că Hunedoara, prin acel masiv import, ca să-i zic așa, de oameni veniți din toată țara și-a pierdut în bună măsură specificul de oraș transilvănean. Marele număr de nou-veniți a ridicat atunci, prin anii 1950 și pînă spre anul 1965—1970, o deosebită problemă, cea a locuințelor. Apreciem că, la ora actuală, această problemă s-a rezolvat. Adică, în Hunedoara s-au construit aproximativ 22 000 de apartamente, acestora adăugîndu-li-se și un mare cartier de case proprietate personală, cartier plasat sub

poalele pădurii Chizid, o zonă plină de verdeață. Practic, peste 90 la sută din populația Hunedoarei, exact cea venită de-a lungul celor 30 de ani, trăiește în aceste case și aceste apartamente. S-ar cu-

veni să mai aduc în discuție încă un amănunt, un fel de contrapunct al ideii că Hunedoara a fost orașul cu cel mai mic număr de femei. Adică, vreau să spun, Hunedoara se află înaintea multor altor

orașe în ceea ce privește numărul căsătoriilor. Acum cîțiva ani, de exemplu, pentru rostirea tradiționalului da în fața ofițerului stării civile se prezentau la noi, la primărie, cam 1 500 de perechi pe an. Între timp cifra a mai scăzut, dar ea se menține totuși ridicată. În 1979 s-au celebrat, de pildă, 835 de căsătorii, iar anul acesta, pînă în luna mai, s-au celebrat doar 395 de căsătorii, dar pînă la sfîrșitul anului cifra va urca vertiginos, mai ales spre toamnă. De ce am insistat asupra acestui aspect ? Pentru că eu însumi, oficiînd, în calitate de ofițer al stării civile, astfel de momente capitale fără doar și poate în viața unei femei și a unui bărbat, am descifrat, ca să zic așa, micul și marele mecanism prin care la Hunedoara natura s-a reechilibrat. Mai exact spus, azi, 26 iunie, vă invit să participați la un astfel de moment.”

Zis și făcut. Într-o clădire alăturată Consiliului popular municipal participăm la singura căsătorie din acea zi cînd, în fața ofițerului stării civile, Vasile Floriceș, șeful sectorului administrației locale de stat, mecanicul de locomotivă Ilie Buliga, de 29 de ani, din comuna Cordăreni, județul Botoșani, și Constantina Spătaru, 28 de ani, viitoare macaragistă, de feș din comuna Scundu, județul Vilcea, au rostit, spre bucuria tuturor celor prezenți, tradiționalul da. Adresîndu-le cuvenitele urări de sănătate și fericire, să menționăm că familia Spătaru din comuna Scundu numără exact 10 fete. Cinci dintre ele, adică Eugenia, Valentina, Silvia, Elena și Constantina, au venit la Hunedoara unde s-au și căsătorit cu un moldovean, cu un clujean, cu un oltean și cu un tulcean. Cel de-al cincilea s-a întimplat să fie tot un moldovean. Prețizînd că a doua și a treia zi, adică vineri și sîmbătă, erau programate alte zece căsătorii, să tragem concluzia cea mai firească, aceea că, la Hunedoara, ca și în oricare altă parte, problema echilibrării numărului de bărbați și femei s-a realizat numai pe această cale, dealtfel singura și cea mai sigură.

Și totuși, vorbind despre populația Hunedoarei să mai notăm un amănunt de o deosebită importanță: de peste trei ani Hunedoara nu mai este un oraș care oferă locuri de muncă doar pentru bărbați. Cu alte cuvinte, conform indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au construit la Hunedoara două mari întreprinderi, una de încălțăminte, cealaltă de tricotație, unități în care lucrează aproape 2 500 de femei. În general sotiile și ficele siderurgistilor. Iar în prima parte a cincinalului următor se va construi la Hunedoara o a treia mare întreprindere de industrie ușoară, o filatură de lînă pieptănată, care, la rîndul ei, va asigura 1 200 locuri de muncă pentru femeile acestui oraș.

Acestea fiind zise, Hunedoara celor aproape 100 000 de locuitori nu mai poate fi considerat drept orașul cu cel mai mic număr de femei, ci un oraș al unei armonii pe care a impus-o viața însăși. O armonie pe care oamenii o mențin și o desăvîrșesc în numele vieții.

VICTOR NIȚĂ ■

it un județ

de la 498 600 locuitori în 1965 s-a ajuns la 513 000 astăzi, însă faptul că ponderea populației urbane, în același răstimp, a sporit de la 17,7 la 26,8 la sută deja spune mai multe; de asemenea, spune multe și faptul că ponderea populației ocupate în industrie a sporit de la 21,8 la 72,8 la sută, că în cifre absolute numărul muncitor a crescut de la 58 600 la 134 100 oameni. Și în substratul acestor tonice adevăruri aflăm tot adevăruri: pentru 1965, din acest punct de vedere, nu dispunem de o apreciere exactă a situației, dar este cert că în 1970 valoarea fondurilor fixe ale județului concretizau 7,5 miliarde lei; de atunci, valoarea aceasta s-a înmulțit pînă la 21,9 miliarde. În 1965, un locuitor al județului realiza o producție evaluată valoric la 3 200 lei; același locuitor produce astăzi 31 900 lei. Una peste alta, producția globală a județului s-a ridicat de la 1,6 miliarde lei la 16,4 miliarde și este limpede că multiplicarea cu zece se dovedește aici o operațiune care a funcționat și funcționează, practic, la toate nivelele și în toate compartimentele activității sociale. Și dacă saturația județului, în numai 15 ani, s-a împlinit de zece ori mai înaltă, se expune și abundența izvoarelor puterii în virtutea căreia constructorii buzoieni au putut edifica, pentru ei și pentru familiile lor, 3 792 apartamente între 1966 și 1970, 6 378 apartamente între 1971 și 1975, 11 501 apartamente între 1976 și 1979.

Viața Buzăului, privind lucrurile prin prisma unei demografii spațiale, curgea prin câteva văi originare și se revărsa în cîmpia mănoasă a Bărăganului. Mișcarea aceasta, decenii în șir, nu a fost nici univocă și nici fertilă din cale afară. Trebuia într-un fel sau în altul așezată o stavilă în calea exodului ciclic al muntenilor din Calvini sau din Chiojduri, din Cislău sau din Gura Teghii, spre cîmpiile sudice, unde fuseseră cîndva improprietăți peste mîna, parcă așa, în batjocură, cu pămînturi ce le storceau și bruma de vlagă în

drumuri chiar fără sfîrșit. Și stavilele acestei migrații, treptat, ca rod al unei politici înțelepte și clarvăzătoare, s-au ivit rînd pe rînd în geografia județului, așezînd viața oamenilor în matca unor structuri fundamentale: industriile noi ale locurilor, de prelucrare a maselor plastice, de sîrmă și produse din sîrmă, de geamuri, de utilaj tehnologic, de lînă pieptănată, textile și tricotație, de materiale de construcții, de contactoare, de țimplărie metalică, de garnituri de frînă și etanșare, de organe de asamblare, de mobilă, de sticlărie de menaj și produse ceramice... Totodată, au fost supuse unui amplu proces de dezvoltare și modernizare unitățile existente: întreprinderea de aparate de cale ferată, întreprinderea Metalurgica, Fabrica Flacăra, întreprinderea de confecții, Fabrica de regenerare a uleiurilor sau întreprinderea

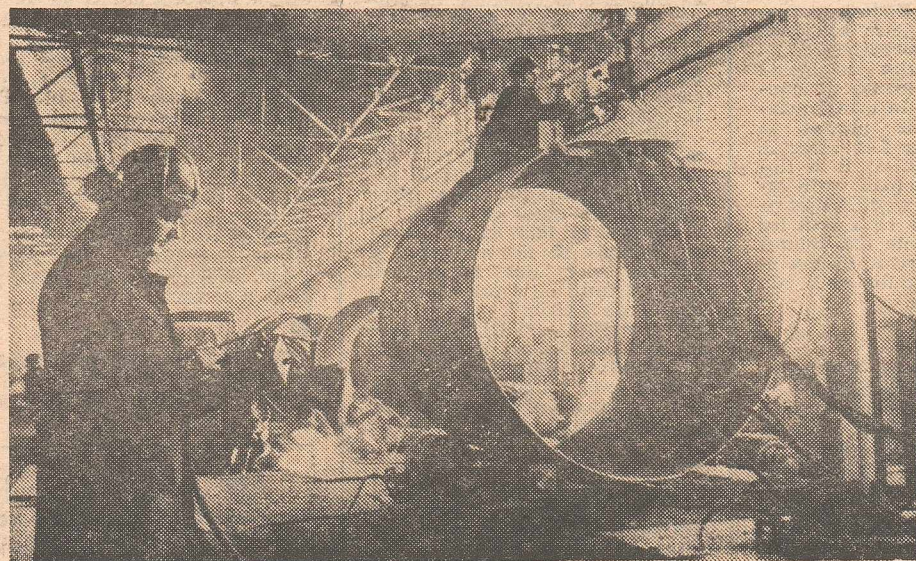
forestieră de exploatare și transport din Nehoiu. Încît însăși simpla lor enumerare ne așază înaintea unui spectru larg și excepțional diversificat de preocupări profund ancorate în spiritul timpului nostru.

Revelatoare sînt și ritmurile de expansiune ale industriilor nou implantate aici, cit și modificările alerte privind ponderea lor în bilanțul economic general al județului. În perioada 1951—1979, ritmul mediu de creștere a industriei a fost de 14,5 la sută, superior celui înregistrat la nivelul întregii țări și nu întimplător tocmai ramurile ei definitoriu moderne au cunoscut o prioritară atenție: construcția de mașini și-a mărit ponderea de la 13,9 la sută în 1968 la 23 la sută în 1979; metalurgia de la 9,9 la 11,9 la sută; chimia de la 8,7 la 15,5 la sută. În ultimii zece ani, a cunoscut o puternică dezvoltare și industria ușoară, ca factor de ridicare ne-

milocită a nivelului vieții fiecărui locuitor în parte: producția acesteia a crescut de 7,7 ori, într-un ritm mediu anual de 22,6 la sută. Și acum, desigur, se cuvine să tragem o nouă linie și să procedăm la întocmirea unui nou bilanț: județul Buzău realizează întreaga producție de aparate de cale ferată, garnituri de frînă și etanșare, de cord metalic și de plase sudate pentru construcții a țării; 75,5 la sută din producția de electrozi pentru sudură; 51,8 la sută din producția de sîrmă trasă; 23,2 la sută din necesarul de prelucrate din mase plastice. Și acesta nu mai este bilanțul unor întimplări menite să provoace doar o efemeră rumoare în conștiințele unor oameni terorizați de nesiguranta zilei de mîine...

Și pe fondul acestui peisaj laborios, din chiar interstițiile lui, nu neapărat ca o floare rară, ci ca o floare vestitoare a unei noi primăveri, iată, la Buzău au început de mai mulți ani să se zămislească intruchipări ale sticlei capabile să egaleze în splendoare celebrele gală-uri, atît de căutate în lumea întreagă. Întimplarea aceasta, dacă poate fi numită întimplare, dezvoltîndu-ne în inteles descătusat de apăsarea hazardului. Dăruiti unor profesii noi, generatoare de certă prosperitate, temeli ale unor idealuri noi, și aici, pe meleagurile Buzăului, oamenii s-au obișnuit să pătrundă pînă în miezul lucrurilor, să nu se multumească doar cu calchierea mecanică a gesturilor pe care le presupune industria, să ducă relația lor cu uneltele specifice unui veac revoluționar pînă la ultima ei consecință: invenția, pasul sărit dincolo de drumul bătut, răsbatut. Și acesta mi se pare a fi și un simbol adecvat al renasterii locurilor: peste frămîntarea pămîntului și a pietrei, peste truda de zi cu zi a oamenilor, peste molozul în care se topesc ziduri vechi, eliberînd locul cititorilor noi, peste valurile de fum izvorînd din citadelele muncii și peste temperaturile febrile ale ritmurilor în care se forjează aici o existență radical înnoită, strălucește acum o floare tulburătoare din sticlă, răsărită chiar din inimile în care un timp generos a sădit un curaj fără margini.

MIHAI PELIN

În septembrie, 1979, dosarul cu propunerea unui flux tehnologic de transport, asamblare și legare a lăzilor (paleților) pentru cauciuc export a fost avizat favorabil de Comisia tehnico-economică și de C.O.M. al Combinatului petrochimic Borzești. Conform procesului-verbal, propunerea urma să intre în faza de execuție la sfârșitul lui martie 1980, dată la care atelierul de proiectare a terminat toate piesele desenate. Erau aprobate și fondurile necesare, dar de atunci nimeni nu a mai făcut nimic, de parcă nu ar fi vorba despre mărirea productivității muncii. Gurile rele spun că trebuia să-mi iau colaboratori și atunci inovația ar fi avut o soartă mai bună. Eu n-aș vrea să cred așa ceva. (Gheorghe Totu, dulgher la C.P.B., Uzina de cauciuc, secția edile)

Subsemnata Dumitra Moise din Brăila îmi plătesc cu regularitate chiria pentru locuința ce o am în str. Rahovei 163 și cu toate acestea primesc din când în când somații de la IJGCL pentru imagineare restante (ex. 5464/12.4.1980 și 10020/10.6.1980). Prezentându-mă la Biroul fond locativ, cu chitanțele la zi, se ia notă, mi se cer scuze și după o vreme povestea se repetă. Mie plimbările îmi plac, dar prefer parcul în locul birourilor IJGCL Brăila.

Ministerul Sănătății. În legătură cu pingerea adresată revistei Flacăra de Hilda Florica din Criseior (Hunedoara), vă facem cunoscut că am dispus să i se expedieze petentei, prin Oficiul farmaceutic Deva, 3 cutii Triaminolon comprimate.

Ministerul Muncii, referitor la solicitarea reacției de a se cerceta și soluționa memoriul tovarășei Virsta Vasile din Sighet (str. Constructorilor bl. 6, ap. 40, sc. III), datat 18.2.1980. Ca urmare a internării petentei la IEMRCM la 6-14 mai a.c. a investigațiilor clinice și de laborator, s-a stabilit că are capacitatea de muncă în cea mai mare parte pierdută — gradul II de invaliditate. Aceste concluzii au fost înaintate CJEMRCM Maramureș pentru a se propune emiterea deciziei corespunzătoare gradului II de invaliditate de către Comisia județeană de pensii. În concluzie, cele solicitate și-au găsit o rezolvare favorabilă.

N.R. Da, în concluzie, prin intervenția Ministerului Muncii, rezolvarea a fost favorabilă, adică dreaptă. Dar înainte, cu o perseverență demnă de o cauză mai bună, diferite organe de resort au respins unul după altul apelurile tovarășei Virsta. Spicuim mai jos din răspunsurile primite de petentă anterior. „...Ca atare, prin hotărârea adoptată la data de 18 august 1979, Comisia centrală de pensii confirmă Decizia nr. 1681/18.IV.1979 emisă de Comisia județeană de pensii și respinge apelul dv. — „...Intrucât obiecțiunile menționate în contestație nu au fost confirmate de documente medicale și respectiv de starea reală a incapacității dv. de muncă, comisia (județeană de pensii — n.r.) întrunită în plen (la 19.I.1980 — n.r.) a hotărât respingerea acesteia. Față de cele arătate mai sus, ați fost menținută în gradul III de invaliditate“.

Consiliul popular al orașului Aiud. Referitor la solicitările tovarășei Tat Iulia, om al muncii la întreprinderea metalurgică, vă comunicăm că, la recomandarea noastră, unitatea i-a oferit din nou o garsonieră în bl. G 2, cu condiția ca să efectueze numărul stabilit de ore de muncă patriotică pe șantiierul de construcții de locuințe. Din discuțiile purtate a rezultat că ea acceptă condiția de mai sus.

Ni se adresează 20 de familii din blocurile V1 și V2, zona de vest a orașului Buziaș: La mijlocul lunii mai ne-am recepționat apartamentele (cu o întârziere de mai bine de un an!) și am avut surpriza de a constata că nu era făcută conectarea la rețeaua electrică. De atunci, în casele noastre locul curentului electric îl țin promisiunile ferme ale Grupului 5 Energo-montaj Timișoara.

Parcurgând rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” din 26 iunie, am citit cu surprindere răspunsul adresat în-

vătătorului pensionar Titu Ghițulescu, în care se spunea că nu există nici în București și nici în alt oraș un muzeu pedagogic. În realitate, un astfel de muzeu ființează din 1974 pe lângă Casa corpului didactic din orașul nostru. (Nicolae Mitrofan, învățător emerit, pensionar, Bacău, bd. 6 Martie 112)

Sint Elena Georgescu din București, str. Plantelor 77. În 21 iunie, fiind cu cițiva invitați la restaurantul din Pădurea Băncasa, ni s-au servit produse de o calitate dubioasă, unele chiar stricte gata. Iar pe nota de plată — fără număr, neștampilată și fără dată — mi s-a adăugat: „folclor 60 lei“! Întreb: cînd nu sint consumatori, cine plătește „folclorul“; cînd localul e plin, ce sumă se încasează și unde se duce? Pentru că, repet, încasarea se face cu note de plată neinseriate și fără ștampilă, deci neangajante pentru I.A.P.L.-ul respectiv.

Ministerul Muncii, referitor la sesizarea tovarășei Copaci Elena din Iași. Perioada 1.5.1945—1.12.1945 nu poate fi luată în considerare deoarece petenta nu a făcut dovada plății contribuției de asigurări sociale, munca fiind prestată la o persoană fizică. Perioadele 27.7.1950—11.3.1953 și 16.3.1953—24.8.1953, în care a lucrat la F.C. Brăila și L.L.H. Călărași, au fost avizate de comisie ca vechime în muncă utilă la pensie.

Trustul de construcții Cluj. Din verificările noastre rezultă că numita este căsătorită cu încadratul nostru B. P. (abrevierea noastră — n.r.), iar acesta fiind chemat pentru clarificarea situației familiale a afirmat că sint în divorț. Astfel situația relatată de sus-numita în scrisoarea adresată dv. nefiind de competența noastră, nu poate fi soluționată decît de forurile competente.

N.R. Trimițiind scrisoarea la comitetul oamenilor muncii de la T.C.C.C., ne închipuim că acest C.O.M. este competent să-l muștruluiască pe B. P. pentru neomnoasa-i atitudine față de soție și copii lui. Dar, iată, ne-am înșelat!

Direcția sanitară a județului Satu Mare. În cursul ultimilor doi ani, Tulbure Ileana a fost sancționată de 6 ori pentru abateri grave, în special prezentarea la serviciu în stare de ebrietate, purtare imorală, bruscarea pacienților. Cu toate măsurile luate și cu toate prelucrările făcute în cadrul colectivului de la secția Obstetrică-ginecologie a Spitalului județean Satu Mare, ea a perseverat în rău. Fiind din nou găsită în stare de ebrietate avansată (alcoolemie 1,7), în ziua de 27.2.1979, ea a fost pusă încă o dată în discuția colectivului, propunindu-se desfacerea contractului de muncă. Măsura rămîne ulterior definitivă, prin hotărâri ale instanțelor de judecată. Considerăm că T.I. nu poate fi reincadrată în rețeaua sanitară, unde ar pune în pericol sănătatea pacienților.

Consiliul popular al municipiului Hunedoara. Din verificări rezultă că abonatul S.C. din Hunedoara a solicitat o convorbire telefonică cu localitatea Zam și că imediat după ce a fost servit a cerut din nou legătura cu aceeași localitate, iar telefonista Stan Rodica, autoarea scrisorii adresate redacției, i-a pus unele întrebări și astfel s-a creat o discuție neplăcută cu schimburi de insulte și amenințări reciproce. În urma reclamației depuse de abonat la D.J.P.T.C., cazul a fost cercetat, rezultînd că tovarășa Stan Rodica a fost sancționată prin diminuarea cu 10% a retribuției pe 3 luni. În discuția ce a avut loc pe data de 3 iunie a.c. telefonista și-a recunoscut partea ei de vină în incidentul cu S. C., pensionat medical.

Mă numesc Magui Gheorghe, sint maistru electromecanic la I.M. Voievozi și locuiesc în satul Sacalășu Vechi, comuna Derna, județul Bihor. Vreau să vă semnalez niște rețineri care se fac la noi din retribuție, mă tem că nu tocmai legal. Spre exemplificare vă trimit acest „Bilet de intrare” pe care, după cum vedeți, scrie că „nu este valabil fără data organizării manifestației culturale-artistice și

ștampila organizatorului” iar ambele lipsesc (confirmăm și păstrăm biletul — n.r.). Ni se iau astfel, din banii muncii de noi toți, în fiecare lună, zeci de mii de lei, despre care nu ni se spune măcar ce destinație au.

Sintem un grup de 16 nevătători de la secția cartonaj AEIPI Buzău, calificați la școli profesionale speciale și repartizați la acest loc de muncă, singurul din oraș accesibil nouă. Activitatea productivă a acestei secții întîmpină o serie de greutăți concretizate adesea în stagnarea temporară a producției din pricina lipsei de materie primă. Am dori să se ia măsuri în așa fel încît secția să producă normal, iar noi să ne realizăm cel puțin retribuția de bază.

Vă scriu 2 locatari de la etajul 3 al blocului 40 din str. Pricazului 2, Orăștie: Ioan Ciuraru și Ioan Bota. Înainte de a ne adresa revistei, am apelat la forurile competente locale, în speță EGCL și Consiliul popular, cu rugămîntea de a ne face și pe noi consumatori de apă rece. Dar din septembrie 1979 nu am primit decît vorbe și s-au tot fixat termene de rezolvare. De cite ori au venit controale de la EGCL, dimineața pe la 8-9, apa fieria. Ciudate coincidențe! Păcat că nu vin controalele după-amiaza, să ne vadă cîrînd apă de la etajele inferioare. Așteptăm și sperăm.

Cred că am bătut recordul de așteptare a televizorului dat la reparat. L-am dus în decembrie 1979 la atelierul din Pașcani, l-am vizitat de 2 ori pe săptămîna, cheltînd o mulțime de bani pe tren. Președintele cooperativei l-a pus pe meșterul respectiv, Alilușoi Constantin, să semneze pe pingerea mea că mi-l dă gata în 4 zile. Mă tem că mi l-a și dat gata, dar în alt sens, pentru că ultima oară cînd mi-am văzut televizorul m-a apucat groaza, arăta ca de pe front. (Mihal Pănciu, Ruginoaș, județul Iași)

Blocul BR 4 de pe str. Brăilei din Galați are 10 etaje și are lift la fiecare din cele 5 scări, dar din păcate aceste ascensoare mai mult stau, din pricina materialelor proaste folosite la instalare. Noi reclamăm la OJCVL, acesta trimite adrese și telegrame la IFMA București și între timp locatarii fac alpinism, iar perioada de garanție trece. Sperăm că pe această cale apelul nostru va ajunge pînă la IFMA și vom fi ajutați (Asociația de locatari nr. 179 din Galați).

U.N.C.A.P., referitor la sesizarea tovarășului Bărgăan Nicolae din București. E adevărat că anul trecut ferma zootehnică din Bălteni (Buzău) nu a obținut rezultate multumitoare la producția de carne și lapte, din cauza neasigurării necesarului de furaje. Cu toate acestea, mortalitatea la ovine și bovine a fost în trimestrul I 1980 mai mică decît în 1979. S-au depus și se depun în continuare eforturi de ameliorare a situației, pentru asigurarea furajelor necesare. Se constată creșterea în greutate a animalelor și sporirea producției de lapte.

U.J.C.M. Sibiu. S-a constatat că lucrările la comanda numiților Anca Mircea și Toma Traian din Sibiu au fost întrerupte în cursul anului 1979 deoarece forța de muncă a Cooperativei Constructorilor a fost dirijată la lucrări de investiții.

N.R. Toate bune și frumoase, numai că explicația de mai sus nu constituie un răspuns la sesizarea „numiților”, în a căror scrisoare se arată că „pînă la 1 septembrie 1978, cînd lucrarea trebuia să fie terminată și predată celor doi beneficiari, Constructorul nu a mișcat nici o lopată de pămînt”. Aspect pe care „verificarea” U.J.C.M. Sibiu îl ignoră cu grație. (Menționăm că la data primirii scrisorii lucrările erau reluate, urmînd a se termina pînă la 31.7.1980. (N.R. Să-i mai credem?!))

Tribunalul județean Iași. După condamnarea tovarășei Dumea Tereza la 2000 lei amendă de către Judecătoria Pașcani, cazul a fost reanalizat de tribunal, constatîndu-se că numita a luat obiectele de uz casnic respectiv

în scopul protejării celor doi copii minori ce se află în întreținerea sa, în condițiile în care ea plecase de la domiciliul comun fără a lua de acolo unele bunuri de folosință imediată, strict necesare minorilor. Ca atare, prin decizia 259 din 27 mai 1980, Tribunalul județean Iași a dispus achitarea petentei, în acest mod interesele legitime ale petentei și ale celor doi minori fiind protejate legal. (N.R. Da, Tribunalul județean Iași a pus capăt neomeniei unui „tată” care își dăduse în judecată fosta soție pentru că a „furat” din locuința comună o plapumă de care avea nevoie, să-și învelească copiii. Ce să mai zicem despre judecătorul de la Pașcani care a considerat că aceea mamă trebuie pedepsită cu 2000 lei amendă!).

Procuratura județeană Maramureș. Vă comunicăm că au fost luate măsuri pentru elucidarea problemelor ridicate în scrisoarea trimisă redacției dv. de către Deac Gheorghe din comuna Bogdan Vodă nr. 605, județul Maramureș.

U.J.C.M. Bistrița Năsăud, răspuns la sesizarea tovarășului Veresezan Ioan. Cele sesizate corespund adevărului, dar acest lucru se datorează lipsei de piese de schimb. (N.R. Noi credem că la Cooperativa meșteșugărească „LEMN METAL” din Bistrița trebuie să mai lipsească și altceva, în afara pieselor de schimb, pentru a explica faptul că V. I. a fost purtat pe drumuri și dus cu vorba luni de zile de reprezentanții cooperativei și că la reclamația din 17 aprilie nu i s-a răspuns nici după 60 de zile!). Intrucît și după depanare televizorul a funcționat rău, la data de 17 iunie el a fost înlocuit cu un aparat nou.

Uniunea centrală a cooperativelor meșteșugărești: „Referitor la scrisoarea cititorului Vasile Bălăceanu din București, prin care acesta sesizează că instalația de încălzire centrală executată de Cooperativa „Instalatorul” din anul 1976 nu corespunde cu proiectul iar injectorul nu funcționează corespunzător, fixîndu-se drept plată o valoare mai mare decît cea reală, vă facem cunoscut: în urma verificărilor pe teren făcute de către un colectiv de specialiști din UCECOM și U.C.M.B. Metal a rezultat că: 1.) — Cooperativa Instalatorul a făcut unele modificări față de proiect, datorită spațiului mai mic al încăperii în care a fost montată instalația, dar acestea nu influențează buna aprovizionare a instalației, însă îngreunează unele intervenții în timpul întreinerii și reparării. Executantul nu a luat în prealabil acordul scris al beneficiarului însă sustine că a avut acordul verbal al acestuia. Astfel se trage concluzia că modificările au fost acceptate în timpul executării așa cum sustine executantul. 2.) — Unele defecțiuni sesizate de beneficiar după o perioadă de peste trei ani de funcționare nu se mai pot verifica. Exemplu, samotarea cazanului. 3.) — Cu privire la funcționarea necorespunzătoare a injectorului: conducerea Cooperativei „Instalatorul” susține punctul de vedere comunicat în 1977 — injectorul nu pulverizează combustibilul pe toată suprafața cazanului datorită tipului a celui injector, fapt pentru care s-a stabilit atunci de comun acord cu beneficiarul să procure, cu sprijinul cooperativei, un injector automat, valoarea acestuia urmînd a fi scăzută din nota de plată (...) 7.). Petentul în scrisoarea trimisă mai sesizează unele abateri ale responsabilului de centru care a executat lucrarea. Intrucît asemenea sesizări au mai venit și pe alte căi, au fost verificate, în urma acestor verificări fiindu-se măsuri de schimbare din funcție a tov. Crăciun Dobre, responsabilul în cauză“.

Consiliul popular al județului Buzău: „Privînd rezolvarea scrisorii

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

ANUL XXIX — Nr. 29 (1 310) — 17 iulie 1980

adresată de Alexandru Dogaru din București prin care solicită sprijin ca soacra sa, Vișan Stoița, din comuna Ghergheaza, județul Buzău, să intre în posesia carnetului de C.E.C. Pentru garanții pe numele defunctului Vișan Grigore, care a detinut funcția de gestionar la moară, în urma cercetărilor făcute au rezultat următoarele: Consiliul popular al comunei Ghergheaza a eliberat cetățenei Vișan Stoița C.E.C.-ul de garanții nr. 510-1-57174, titular Vișan Grigore, și adevărata pentru eliberarea sumelor consemnate nr. 570/14 iunie 1980“.

Pagină realizată de MIRCEA FODOREANU

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Elena Buzică — București: Persoanele fără copii, căsătorite sau necăsătorite, în vîrstă de peste 25 de ani, care muncesc în unitățile socialiste de stat și instituțiile de stat, plătesc o contribuție fixă, lunară, diferențiată în funcție de retribuția tarifară de încadrare. Cei care nu pot avea copii nu sint scutiți de la plata contribuției, fac excepție de la aceasta obligație persoanele care au invaliditate de gradele I sau II și soții acestora pe timpul cit durează invaliditatea, aceasta referindu-se la invaliditatea de muncă. Elena Parfenie — Tr. Măgurele: Intrucît dv. nu sinteți încadrată în muncă din anul 1975, nu puteți solicita evaluarea capacității de muncă în vederea pensionării de invaliditate. La împlinirea vîrstei de 57 de ani puteți solicita acordarea pensiei pentru munca depusă și limită de vîrstă pentru cei 21 de ani vechime în muncă dovedite prin carnetul de muncă. Maria Ilie — București: Dacă nu puteți ajunge la o bună înțelegere cu colocalata, adresați-vă comisiei de judecată a scolarului. Petru Șerban — Alba Iulia: Scrieți-ne despre necazul dv. Afrodită Iliescu — București: Legea nr. 3/1977 nu prevede posibilitatea recalculării nici unui fel de pensie stabilită înainte de 1 iulie 1977. Dealtfel, chiar dacă ar fi existat această posibilitate, pensia s-ar fi recalculat după noua reglementare și nu ar fi ajuns la nivelul pensiei pe care o aveți în prezent.

MARGA NEDELEA

SOCIAL

E. Leah — Arad: Cel mai nimerit ar fi să veniți la redacție după confirmarea telefonică. V. Lădăriu — Hunedoara: Un sfat ar fi prea mult; o părere: însurați-vă; aveți încredere în instanță; deveniți un model pentru fiul dv. C. C. — Cluj-Napoca: Fapta nu s-a prescris; a fost grațiată; celelalte lucruri au fost lămurite; vă mulțumim. Ferenc Gheorghe — Satu Mare: Aminăm pentru un timp; reveniți cu un telefon în septembrie. Iancu Fănică — București: Instigare din durere (fără urmări); procurorul a procedat corect. Haric C. — București: Mărturisirea nesustinută de alte probe materiale sau martori nu este suficientă pentru condamnare. Ileana Oancea — Pitești: Aveți drept de recurs, dar fără noi probe efortul ar fi zadarnic. Pinteș Ilie — București: Acordați și oponentului dv. drepturile pe care vi le atribuie și totul va fi în ordine. Firtoi Alexandrina — București: Acțiunea de partaj nu înseamnă un nou proces, ci una din consecințele lui. Vladimir Dobrescu — București: Contestați în instanță deși, repet, nu e obligatoriu să fie lămurite toate împrejurările colaterale cauzei principale. Vasile Lunca — Suceava: Cauzele civile nu sint urmărite de procuratură. Vasilie Pantazi — București: Fapta s-a petrecut la restaurantul Moldova. Medicul au fost scoși de sub urmărire penală. NICOLAE CRISTACHE

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

15 ANI DE ISTORIE — 15 ANI PENTRU ISTORIE

Minunea de la Măgura

Minunea de la Măgura împlinește în această vară un deceniu încheiat, rotund, rodnic, și după zece campanii fertile, înaintea unui ciclu nou de devenire și explorare a unor noi orizonturi, sculptura monumentală românească își poate îngădui și luxul unui bilanț grăitor. Desigur, în acest bilanț, ca fapt de artă temerară și ca misiune asumată, minunea de la Măgura revindică o înțelegere aparte. Și ne bucurăm să-i putem dedica rindurile noastre într-un context de două ori aniversar.

Ar trebui să începem prin a elogia gestul clarvăzător al ctitorilor acestei tabere a artelor oficiate în aer liber, substratul lui constituindu-l ambiția unui județ proaspăt reintrat în istoria tumultuoasă a țării de a așeza o cărămidă distinctă în remelile unei culturi noi. Și gestul lor a făcut școală. Cei dintii sculptori care au descins pe aceste meleaguri, la invitația generoasă a comitetului de inițiativă și organizare, au fost George Apostu, Liana Acsinte, Aurelian Bolea, Cristian Breazu și Mihai Buculei, Gheorghe Coman, Lehel Domokos, Nicolae Ghiță și Mihail Laurențiu, Bata Marianov, Mira Nicolae și Grigore Patrichi, Nicolae Roșu și Daniel Suci, împreună cu Napoleon Tiron. În sfârșit, în ediția ultimă, jubiliară, s-au abandonat înțeleștii cu piatră, la Măgura, în Carpații Buzăului, Gavrilă Abrihan, Radu Aftenie, Antoaneta Andrei, Corneliu Camarovsky și Al. Călinescu-Arghira, Dinu Cimpeanu, Alina Enache, Gheorghe Goidaci și Mihail Laurențiu, Nicăpetre, Dan Vladimir Predescu și Leonard Răchită, Liviu Russu și Sava Stoianov, și din nou Grigore Patrichi, și mereu Gheorghe Coman, motorul și sufletul acestei idei îndrăznețe.

La Măgura, în Carpații Buzăului, cuvântul muzeu plutește în aer și uneori chiar

își face loc în prospecte turistice întocmite cu pripa celor coplesii de revelația că au ce arăta lumii. Dar eticheta aceasta, între noi fie vorba, mult mai bine se potrivește colecției de semne de hotar și ghizduri de fințină, adunate în imediata apropiere, pe teritoriul comunei Tisău, toate din piatră masivă, toate de autentică sorginte țărănească, toate rupte din zarea acum estompată de trecerea anilor a unei vieți care

Atelier

a fost și iremediabil nu mai este și nu va mai fi niciodată. Intr-adevăr fantastica lor întrunire, într-un original muzeu al pietrei Buzăului, pecetluiește o epocă trudnic marcată de avatar și nestinsă speranță. În schimb, aici, unde tabăra de sculptură își cucerește lent spațiul de la an la an mai extins, dărind în umbra pădurilor însemnele unei mitologii proprii timpului nostru, cuvântul muzeu se rostosește cu o reținere explicabilă întru toate. Apoi, am fi tentați să numim acest spațiu muzeu viu, însă iar vorba viu nu suportă în vecinătatea ei vorbe moarte. Minunea de la Măgura nu are pereche și atunci, evident, e mai înțelept să renunțăm la orice arătare de rost incapabilă s-o califi-ce și s-o cuprindă în întregul ei fastuos. În primul rând, ea reprezintă imaginea elocventă, palpabilă, poate cea mai eloc-

ventă și cea mai palpabilă, ajunsă dovadă de-acum, a unui gând caracteristic, dominant pentru anii trecuți de la Congresul al IX-lea al partidului: sub soarele artei românești încap toate stilurile, toate modalitățile de exprimare artistică, adevăr de aflat chiar în linia tonică și virilă prin care se vădește privirilor solidaritatea indestructibilă a pietrelor vii de la Măgura. Între mai noul Lăcaș al lui Gavrilă Abrihan și mai vechiul Izvor al lui Gheorghe Coman, între Semnul Antoanetei Andrei și o sculptură rămasă pentru noi fără nume a lui Horia Flămîndu, între Moara lui Dinu Cimpeanu și restul simbolurilor din acest insolit sanctuar al cutezanței de a insufla viață pietrei, este limpede, întrezărim o unitate principală, ca marcă trainică și specifică a unui timp glorios.

Și din toate, nu întâmplător, se ridică mai drept în privire tocmai semnele destinate să aprindă în memorie legătura cu tradiții verificate în timp: **Luptătorul cu seut** semnat de Mihai Buculei, tulburătoare sinteză a tuturor rănilor îndurate în toate războaiele patriei; sau **Burebista** de Radu Aftenie, imagine sacră a eroiului crescut din acest pământ și rămas cu pământul desfășurat ca o vrajă sub tandra apăsare a miinii întinse peste ceea ce i se cuvine din capătul veacurilor. Iar restul se cere descoperit prin descindere la fața acesteia miraculoasă a locurilor.

Fără precedent în trecutul sculpturii românești, tabăra de la Măgura revindică un loc de excepție în istoria contemporană a artelor noastre plastice. Și dacă nu e muzeu, atunci ce altceva poate fi spațiul de elevație spirituală al soborului de pietre modelate în Poiana Rotată a Măgurii? E un vast atelier și, firesc, lauda lui o transcriem chiar la rubrica **Atelier**.

MIHAI PELIN

La prima vedere, cei doi termeni par a se exclude. Nu oare originalitatea s-ar afirma prin ruperea de tradiție și arboarea, cu orice prof, a noului? Așa se manifestă în istoriile literare de pretutindeni grupările, care țin să se afirme prin manifeste zgomotoase, precum și tinerele personalități, reale sau presupuse, doritoare de scandal. Cum însă nu tot ce e original e sortit viabilității, experiența literară ne arată labilitatea veleităților, prin eșecuri tot atât de răsunătoare ca și încercările teoretice de innoire. De fapt, fiecare generație literară pleacă la drum cu pornirea de a face **tabula rasa** cu valorile în curs și de a le substitui altele, superioare, ba chiar și definitive. Cred că G. Călinescu a numit teribilism acea tendință a unor debutanți, mai ales în poezie, de a-și deruta cititorii, prin violarea lexicului și a sintaxei, și prin cele mai neprevăzute asociații, în manevrarea figurăției lirice.

Intr-adevăr, tradiția nu este altceva decât o însumare a valorilor estetice, verificate cu timpul și constituind imaginea autentică a specificului național. Mi-aduc aminte cu ce emfază vorbea poetul macedonkian Al. T. Stamatiad, după primul război mondial, despre „splendida generație” pe care credea că o reprezintă și cu onor. Cam aceeași este conștiința de sine a rindului de poeți de mai acum-cincisprezece ani, convinsă de a fi restaurat în drepturile lui lirismul și de a fi dat literaturii noastre o pleiadă de mari poeți. În rindul lor, ce este drept, sînt și unii care și-au tras seva din creația orală a poporului nostru și din cunoașterea aprofundată a marilor noștri clasici și a vrednicilor lor urmași interbelici. Balada, oda, elegia, poemul filosofic, cultivate de

această generație, nu acuză global o rupere cu trecutul, ci dimpotrivă, o armonioasă evoluție, tehnicește vorbind, mai ales cînd dă glas marilor evenimente sociale și naționale, întregindu-se idealurilor culturii socialiste. Același lucru se poate spune și despre fecunda producție epică din ultimii cincisprezece ani, cînd

Originalitate și tradiție

s-au ivit talenți romancieri în toate centrele scriitoricești din țară. Nu mai puțin impetuoasă s-a afirmat creația teatrală, tematic nutrită în bună parte de marile figuri ale istoriei naționale și de acelea ale revoluționarismului.

Se poate așadar încheia, fără a cita vreun nume, că bilanțul numiților ani de lumină 1965—1980 reprezintă o sinteză fericită între inovație și tradiție, sinteză verificată prin aflul publicului la spectacolele teatrale și în librării, adeseori luate cu asalt în zilele „lansării” unor cărți.

Un alt fenomen, care nu trebuie trecut cu vederea, este interesul mereu mai viu față de lucrările de critică, de istorie și de estetică literară, de biografie și bibliografie literară, de ediții critice ale

operelor și corespondenței marilor scriitori din trecut și de deshumare, în colecțiile **Restitutio** (Editura Minerva) și **Restituirii** (Editura Dacia, Cluj-Napoca), a unor scrieri uitate sau de publicare a unor, inedite.

Originalitatea, în fond, nu este în funcție de negarea valorilor trecute și de pretenția de a le înlocui prin altele, aleatorii, ci în funcție de talent. Talentul este acela care dă scrisului literar, în poezie sau în proză, pecetea noului și a originalității.

Un singur geniu de factură tradițională, în primele cinci decenii ale secolului nostru, — 1-am numit pe Mihail Sadoveanu, — a lăsat o operă mai vastă și mai durabilă decît toate încercările sincronice de dinamitare a limbajului și a prozodiei noastre. S-ar putea spune același lucru despre nu prea voluminosul ciclu de **Joc secund** al lui Ion Barbu, care trage mai greu în cumpănă decît întreaga maculatură ermetistă ce i-a urmat sau care a precedat-o.

Talentele zilelor noastre continuă cu strălucire glorioasele tradiții ale literaturii noastre.

Seriem ca să ne facem înțelegi, seriem cu fața la public, seriem să contribuim fiecare, după puterile noastre, la formarea educației estetice a cititorilor și edificarea unor opere ilustrative ale vremilor noi, așa cum a recomandat tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu, în Raportul rostit la al IX-lea Congres al partidului, la 19 iulie 1965.

ȘERBAN CIOULESCU

Opera Horia — un spectacol monumental

Tulburător spectacolul creat de regizorul George Teodorescu pe scena Operei din București. **Horia**, tragedie istorică transfigurată prin muzică de Nicolae Bretan, un pionier al artei interpretative și componistice de operă de la noi, a devenit un spectacol monumental, coplesitor prin simplitate și solemnitate, ca o tragedie greacă. Dramaturgia operei este în general puternică, incandescentă, cu unele fragilități și lungimi care pot fi corectate sau eliminate. Muzica e directă, patetică, izvorită dintr-un magnetic impuls emotiv, filtrată prin tezurul folcloric transilvănean, prin cîntecul de jale și de dor ale românilor de dincolo de Carpați.

Intr-o lume dominată de experimente artistice contradictorii, într-o lume care consumă galopant modalități de expresie estetică predominant concrete, care reproduce zbuciumul zgomotos și eșapant al civilizației amenințate de dezagregare, într-o lume în care oamenii se întorc tot mai mult la ei înșiși, cu mai multă candoare și sensibilitate, cînd relațiile interumane devin mai afective, mai delicate și melomanii rafinați revin la frumusețea melodică a existenței, opera **Horia** de Nicolae Bretan se întoarce la timp pe scenă, printre noi. Traducînd muzical un fragment de epopoe scaldată în sînge, de revoluție țărănească vulcanică împotriva asuprii habsburgice și intru apărarea ființei noastre naționale, opera **Horia** devine o operă etalon pentru iubirea de țară și de popor, o operă cu mesaj patriotic impresionant. Nimic contrafăcut, nimic fals, nesincer, nimic comercial și emfatic în această desfășurare de secvențe și de sonorități. Fără grandilocvență și demagogie, Nicolae Bretan a scris o operă care poate fi amendată pentru unele influențe, pentru unele inabilități în asimilarea cîntecului popular sau a romanței în complexitatea genului muzicii de operă, dar exprimarea sa e sinceră și convingătoare ca dramaturgie și ca poezie, pentru că e rodul unor îndelungi și grave meditații asupra personalității în istorie, asupra multimilor care se regăsesc la modul ideal, ca într-o sinteză, în conducătorul mișcării lor de revoluție, asupra omului care se trezește brusc în fața prăbușirilor unor iluzii și aspirații și trebuie să-și ia soarta în propriile sale mâini, chiar dacă soarta aceasta e tragică.

Regizorul a manevrat în acest spectacol un ansamblu masiv: zeci de cîntăreți, de coristi, de balerini, de figuranti, de electricieni și sonorizatori. A lucrat cu migală și sacrificiu de sine. A pus întotdeauna accentele necesare și la locul lor în desfășurarea dramatică a evenimentelor scenice, cu echilibru, cu bun-gust, fără stridențe, fără să se exalte pe sine. George Teodorescu este categoric la această oră (dincolo de activitatea sa boartă, inferesantă și controversată în teatru) cel mai bun regizor de operă pe care-l avem. A întîlnit, e adevărat, colaboratori de mare elevație. Mă gîndesc la dirijorul Cornel Trăilescu, sobru, exact, lucid, stăpîn pe un ansamblu orchestral care a servit cu dăruire spectacolul. Mă gîndesc la maestrul de cor Stelian Olariu care a demonstrat încă o dată că pregătește cu exigență și competență excepționale orga de voci a celui mai bun compartiment artistic al instituției. Mă gîndesc la Hristofenia Cazacu, autoarea unui decor mobil, eficient, cu un înalt coeficient de emoție în sine, servind tulburător dramaturgia. Mă gîndesc la cîntărețul George Crăsnaru, cu vocea sa amplă, strălucitoare în toate registrele, cu felul său inteligent de a cînta și a juca pe scenă, care-l fac competitiv pe toate marile scene ale lumii. Vrem să subliniem, în aceeași ordine de idei, contribuția celorlalți artiști ai operei din București: Cornelia Pop, cîntînd cu plăcere și o mare tensiune lăuntrică, Nicolae Urziceanu și Constantin Iliescu ridicînd temperatura spectacolului prin tragediile personajelor interpretate, cu voci care spintecă aerul și răscolesc conștiințe, Emil Iurașcu, de o mare sensibilitate și cu esență tragică în glas, Cornel Finațeanu, cu lirism și detașare înțeleaptă, cu nerv și dramatism exploziv în momentele de conflict. Ezitant și superficial, Dan Zancu și, în general, interpreții caricaturizați ai grupului habsburgic de repressiune!

Opera **Horia** de Nicolae Bretan, jucată în premieră absolută în anul 1937 la Cluj-Napoca, și reluată de Opera din București, acum, la sfîrșit canicular de stațiune, într-un spectacol impresionant, merită să fie văzută de toți iubitorii de muzică, nu numai ca spectacol muzical în sine, ci și ca un moment din istoria teatrului nostru liric.

ADRIAN DOHOTARU

1965 - O ADEVĂRATĂ RENAȘTERE

Din mers

În anul 1965, în vară, aveam treizeci și șapte de ani. Debutasem ca scriitor în 1963, cu romanul **Cordovanii**. Scrisesem, în afară de asta, câteva nuvele. Și cam atât. În anii următori, 1966, 1969, 1974, 1975, 1978, 1979, activitatea mea literară avea să cunoască deschideri noi, cucerind terenuri la care abia dacă visasem înainte de asta. De fapt, anii menționați au avut și au o importanță deosebită pentru mine (și poate că și pentru alții). Anul 1966, de exemplu, este legat de apariția nuvelei **Eclipsă de soare**, care nu s-a publicat ușor, dar s-a publicat, a apărut, în presa literară mai întâi iar după aceea, în anul 1969, a apărut în volumul cu același nume. Celălalt an, 1974, este legat de **Drumul ciinelui**, scriere la care am ținut și țin mult (fiind subiectiv, desigur), iar anul 1975 înseamnă, numai pentru mine, bineînțeles, **Caloianul**, carte care nu a apărut imediat, care a stat patru ani pe la edituri, fiind judecată în fel și chip, ajungând în cele din urmă în mîinile celor pentru care fusese scrisă. Ca și **Drumul ciinelui**, mai înainte, împreună cu care a trecut deașfel pe sub aceeași furcă. Ca și **Suferința urmașilor**, care a ieșit la lumină în anul 1978. Ca și **Nevoia de adevăr**, carte programatică (dar numai pentru cel ce a scris-o). Ca și recentul **Fiul al secetei**, a cărui apariția s-a săvîrșit în 1979, stagiul editorial fiind, de data aceasta, de nici măcar un an.

Nu voi stăruia asupra meritelor personale, nu voi face din datele amintite aici răscruci de epocă. Cred totuși că ele, datele acestea, au o semnificație a lor, cu totul și cu totul deosebită, indiferent ce vor zice unii și alții, de aici sau de pe alte meridiane (dusmanii progresului sînt la fel, orice piine ar mîncă). Semnificația rezidă, în principal, în interferența dintre năzuința individuală și năzuințele și cerințele unei întregi colectivități sociale și naționale.

Fiindcă nu am fost și nu sînt singurul scriitor care poate enumera, fără false modestii, titluri de lucrări literare date la iveală în această perioadă extrem de fecundă, care a stat și stă sub semnul înnoirilor, sub semnul unei lupte permanente împotriva inertțiilor.

Fiindcă literatura română, în ansamblul ei, s-a îmbogățit în ultimii 15 ani cu foarte multe cărți noi (din toate punctele de vedere), cunoscînd febrilitatea creatoare a unei dezvoltări ample, cucerind noi și noi orizonturi, cum nu s-a întîmplat decît în perioadele ei de maximă și fericită înflorire.

Nu știu cite și care cărți vor intra în istoria literaturii, din tot ce s-a publicat în acești ani. Nici nu interesează atât de mult aspectul acesta al problemei. Interesează fenomenul, ca atare, interesează creșterea aceasta amplă, care trebuie ferită, e adevărat, de încintarea de sine și de inerie, care trebuie apărată, cu și mai multă stăruință, de descurajarea subminatorie a „mediocrității combatante”, care crede, încă mai crede, că e în fruntea literaturii, cu toate că e pe la marginea demulț și numai revansa o mai ține în picioare, animînd-o din cînd în cînd, cum animam noi în copilărie cite-o sperietoare de ciori.

O epocă literară nu poate fi apreciată cu exactitate din chiar tumultul nasterii și configurării ei. O privire de ansamblu asupra perioadei la care mă refer nu se poate însă să nu releve existența unui flux creator de excepție, care s-a conjugat și se conjugă perfect cu strădanile unei întregi țări, pe ștama căreia scrie, cu litera mari, **ROMANIA**, care nu va naște din nimic talente și genii, care va plămădi însă, prin muncă și luptă, noi și noi valori culturale și sociale, într-o continuitate limpede și puternic conturată.

De aceea nici nu mai stăruim, întorcîndu-mă liniștit spre cartea la care lucrez, cum o vor face, desigur, și alți confrăți, cum se cuvine să o facem cu toții, trecînd odată, și pentru totdeauna, peste discordiile necreatoare, care i-au hrănit și îi hrănesc pe „tovarășii impostori”, creația și valoarea fiind surorile de suflet ale solidarității într-o muncă și cinste.

ION LANCRANJAN ■

Ieșirea din dogmă

Lată, mi se pare extrem de firesc să spunem că nimic nu îi este interzis literaturii. Mai mult, este la îndemîna oricărui scriitor să dovedească foarte concret, prin fapte, acest adevăr; dacă are talent, cultură și conștiință, nu trebuie decît să vrea. Și, mai ales, există nu puține fapte, nu puține fapte de cultură care susțin cu

prisosință afirmațiile, le dau valoare, credibilitate.

Confruntîndu-se cu spiritul coercitiv, atît de rezistent la timp, cu numeroasele prejudecăți, cu vigilența agresivă a păstrătorilor de tabu-uri, cu obscurantism și dogme, literatura română și-a cucerit un loc distinct în conștiința contemporană. Cine a urmărit cu atenție drumul de la ultimul război și pînă astăzi, cînd se află la ora deplinei maturități, cine a cunoscut teroarea rețetei unice și lumea debilă, ireală, formată de aceasta, cine s-a gîndit la energia cheltuită de atîtea valori pentru a se sustrage „punctajului” pentru a lărgi „ochiurile plasei”, ale conștiinței deformate și la ființele crescute strîmb într-un univers umilit de dogmă, va ști să aprecieze cum se cuvine dreptul dobîndit de scriitor în anul 1965 de a fi el însuși, de a nu-i fi frică să spună ce gîndește, ce crede, de a nu-i fi frică să se simtă om întreg, liber în țara lui.

Scriitorul a înțeles că adevărata literatură nu trebuie să delecteze sau să se muleze după gusturile celor ce ar fi vrut-o transformată într-un mijloc de reclamă a ideilor și produselor greu vandabile, nu trebuie să ilustreze activitatea diferitelor profesii, entuziasmul lor, din diversele procese tehnologice, ea nu trebuie să fie doar „frumoasă” ci este obligată să intrebe, să strige, să se implice, să spună — cum susține Camus — „conștiințelor că nu sînt nepătate și rațiunilor că ceva le lipsește”, cu alte cuvinte să contribuie la îmbogățirea spirituală a omului, la complexizarea lui, la eradicarea a ceea ce uritește viața. Dar atît opera literară cit și cei cărora li se adresează se pot împlini cu adevărat numai în climatul binefăcător al libertății de creație; semilibertatea, libertatea parțială, limitată, oferind cîmp de manifestare, șanse de realizare deplină doar mediocrităților și nu marilor talente, celor ce reprezintă cu adevărat potențele și valoarea unei complexități. Libertatea, așadar, nu este, asemenea talentului, un dar al naturii, consecința unui joc neștiut de forțe, inspirație fericită a materiei, ci un element vital — valoarea cea mai incomodă pentru spiritul primar agresiv, cum numea Marin Preda pe cei cu fobia gîndirii — oxigenul literaturii și al dezvoltării firești a omului, care desigur se obține prin luptă. Din perspectiva a ceea ce am dobîndit acum avem obligația să spunem că fiecare pas străbătut, fiecare adevăr adus la lumină, a costat energii și strădanii imense; restabilirea legăturii vitale cu tradiția noastră culturală, revenirea, cu alte cuvinte, la albia firească nu s-a făcut fără contorsiuni și dificultăți. Firul ce ne leagă de marile noastre valori din trecut, de civilizațiile cu care în decursul timpului, în dialog rodnic ne-am dezvoltat și îmbogățit, a fost adesea pus la încercare, tocmai comoditatea spirituală, teama de nou, de confruntare, de adevăr au izbucnit nu o dată, însă, ceea ce s-a clădit pe temelia tradiției s-a dovedit a fi fost foarte tracic, capabil să reziste oricărei răbufniri, iar garanția acestei continuități în bine este asigurată nu numai de câteva conștiințe, ci de deprinderea oamenilor cu dificilul alfabet al libertății. Dacă anul 1965 este începutul marilor schimbări în aceste zile de bilanț, putem spune că noi, scriitorii, nu am stat degeaba, că am profitat de libertatea dobîndită, am făcut cit ne-au ajutat puterile și talentul, pentru ca literatura scrisă în climatul ei binefăcător să fie la înălțimea așteptărilor. Faptul că romanele, versurile, piesele de teatru etc. ale multor autori români au un loc privilegiat în sufletele oamenilor, se vînd la concurență cu oricare autor străin este un semn că acest drum rodnic rămîne fără întoarcere. La consolidarea lui, trebuie să amintim, a contribuit și desființarea cenzurii, act extrem de important prin care oamenii de cultură au dobîndit dreptul de a decide ei înșiși ce e bine și ce e rău. Sigur, cenzura nu a încetat odată cu desființarea ei ca instituție; la început unii au fost derutați, alții au privit acest act cu neîncredere, așteptînd să apară alt organism asemănător; alții, puși în situația de a decide, au devenit de o prudență ce te făcea să regreți defuncta instituție. Pînă la urmă însă lucrurile și-au intrat în normal și timpul scurs de atunci a dovedit că pasul făcut, noul pas spre libertate, a fost mare și astăzi putem să-l apreciem cum se cuvine importanta și consecințele lui binefăcătoare. Evident, în sufletele multora au rămas întipărite puternic urmele acelor practici: autocenzura, însă, ca orice altceva și libertatea se învață și aș îndrăzni să afirm, cu destulă dificultate.

Mai devreme sau mai tîrziu va trebui și autocenzura să dispară ca și literatura idilică pe care o promovează, o literatură situată în afara vieții și interesului general, scrisă mai ales de acei cu ceasurile oprite în anii 1950. Cititorii de azi, extrem de mulți și cu o înaltă calificare, vor adevărul despre ei înșiși, despre lumea în care trăiesc; ei sînt conștienți că oamenii puternici, încrezători în propriile lor forte nu au ce ascunde, nu le este

teamă să-și recunoască aspirațiile, defectele. Cine își asumă riscul să rostească cu glas tare ceea ce gîndește, cine se antrenează în uriașul dialog pentru mai bine, mai frumos, mai adevărat, nu poate fi „suspectat” decît de o imensă dragoste de oameni și țară, de ideile vitale care în decursul vremurilor au pretins atîtea sacrificii. A lupta pentru viitorul țării înseamnă a nu rămîne indiferent la necazul celui mai neînsemnat dintre oameni, a te opune demagogiei, lenei, minciunii, egoismului, deformării celor mai nobile lozinci. Sigur, literatura adevărată, literatura care se scrie astăzi nu e comodă pentru cei deprinși să-și cultive cu obstinție propria grădină, propria comoditate și ignoranță. S-a mai auzit adesea: „Nu așa arată muncitorii noștri, harnicii zidari și cooperatori, medicii sau inginerii. Nu ne recunoaștem în cărțile lui X, Y sau Z”. Dar pentru că acestea nu sînt decît ecouri întîrziate, anacronice ale tipicului și „tipizarea” din anii 1950 este bine să nu uităm că — în nota celor învățate de la Liviu Rebreanu — în loc să dorim schimbarea literaturii este mai profitabil și mai firesc să acționăm asupra vieții din care aceasta se inspiră.

Viitorul este, prin urmare, o afacere a fiecărui individ. El depinde de conștiințele existente astăzi, conștiințele la formarea cărora contribuie substanțial și literatura, el poate fi edificat numai de oameni liberi cu o solidă cultură și informație. Or, asta presupune noi eforturi, un dialog mai susținut cu alte culturi, înlăturarea cu desăvîrsire a suficienței și închistării regionale, a fricii de dialog și confruntare, a împăcării cu un destin fecund. În acești ani am învățat că nu facem o excepție de la soarta comună a omenirii, și am mai învățat că marile resurse morale și spirituale de care dispunem ne dau dreptul să aspirăm la mai mult. Nemulțumirea, pe care este momentul să o spunem acum, cînd, în sfîrșit, literatura, noastră, bogată diversă a ajuns la ora deplinei maturități, este semnul încrederii noastre în viitor.

AUGUSTIN BUZURA ■

Popoare, cărți, cititori

Viteza de circulație a informațiilor și raza lor de răspîndire a înregistrat pe parcursul timpului sensibile variații de la o epocă la alta și de la o țară la alta. O experiență multiseclară a demonstrat că popoarele nu se mai comportă ca niste monade închise, schimbul rapid și complex de informații reprezentînd un factor fundamental de progres în viața fiecărei națiuni.

Ne-aducem aminte că atunci cînd cronicarii români se aplec asupra trecutului nostru istoric, ei nu se comportau ca niste simpli grefieri care înregistrează fapte auzite, ci ca niște învățați instruiți care cercetau cu pricepere izvoare străine despre istoria poporului român.

O țară cu o literatură tînără și o știință care se constituia din mers, pe măsura unor cerințe practice acute și multiple, trăiește mai puternic și mai trepidant ritmul acumulării de informații din toate domeniile de cercetare și creație.

Să nu uităm că, pe vremea cînd Italia i-a dat pe Dante și Petrarca, noi nu aveam decît tezaurul literaturii populare și, dacă Dimitrie Cantemir a intrat în circuitul european prin cărțile sale enciclopedice, literatura română și-a cîștigat marelui certificat de universalitate prin Eminescu. Creangă și Caragiale, Săltu era tîrziu, din cauza unor împrejurări istorice nefecite, dar apare cu atît mai mult urias și sublim.

Alte popoare realizaseră această uriașă zestre pe parcursul unor secole: „miracolul” literaturii române s-a produs în cîteva decenii care au relevat o perfectă sincronizare cu fenomenele artistice europene.

Un erudit al folclorului (Creangă) și un poet cu o cultură enciclopedică au deschis fața culturii românești spre universalitate.

Nevoia de erudicie, de informare multilaterală s-a înscris ca un fenomen constant în istoria culturii noastre. De la Cantemir, Hasdeu, Eminescu, Iorga, pînă la Tudor Vianu și alții alții, ritmul acesta de acumulare creatoare de informații a apărut mereu ca un act de datorie națională.

Dar ceea ce făceau în toate timpurile anumite elite ale spiritualității românești, nu puteau realiza și ceilalți oameni din aria noastră de cultură. De aceea, toate spiritele demofile din aria noastră de cultură de la cîrturarii **Scolii ardelenne** pînă la Ion Heliade Rădulescu, V. Părvan, N. Iorga ș.a., ei au căutat să realizeze colecții de cărți de popularizare, bibliotecă de traduceri, serii de cărți științifice și filozofice, talmăcite din alte limbi pentru a oferi tuturor cititorilor posibilitatea de a cunoaște marile valori ale literaturii și ale științei universale.

Date fiind condițiile de dezvoltare ale culturii române, se poate afirma că una din trăsăturile ei caracteristice a fost permanenta deschidere spre cărțile de valoare din întreaga lume. Fără îndoială că pe parcursul istoriei coeficientul acesta de deschidere a fost uneori mai mare, alteori mai mic, din cînd în cînd înscriindu-se în acest luminos traseu cu unele puncte negre de claustrare, din fericire de scurtă durată.

Dar cum în trecut sistemele de educație și cultură nu depășeau, de la un anumit grad, principiile de tip elitar, de circulație a informației, într-o cultură de tip democratic în care un alt principiu profund revoluționar cum este acela al meritocrației, impune datoria fundamentală de a oferi tuturor oamenilor aceleași șanse în cultură.

Așadar, nu cărți puține, doar în limbile originale de elaborare, pentru oameni puțini, dinainte alesi, ci cărți multe și bune pentru toți cititorii dornici să se instruiască. Așa ne explicăm de ce traduceri ale capătă în țara noastră, mai ales în ultimii cincisprezece ani, o amploare și complexitate necunoscute niciodată mai înainte în istoria culturii noastre.

Într-o epocă în care se vorbește de bună dreptate, de necesitatea instaurării unei noi ordini mai drepte și mai echitabile în viața economică internațională, acelasi principiu capătă o nobilă funcționalitate și în viața culturală a poporului român.

Cînd școala și-a deschis larg porțile pentru tot tineretul, cînd universitățile au format în acest deceniu și jumătate mii de specialiști în diverse domenii, alături de cărțile originale, traduceri au devenit cea de-a doua componentă a culturii noastre.

Astăzi nu mai avem conștiința că trăim doar într-o epocă deschisă, coroborată în mod firesc cu explozia de informații a timpului contemporan, astăzi participăm la aceste canale de informare, sîntem conectați la ele, le folosim pe măsura puterilor noastre.

Noua ordine, prin principiile ei deschizătoare de largi perspective, a permis o altă lectură a hărții culturale a lumii. Eliberată de orice formă de tutelă culturală, ieșită de sub sfera de influență a oricărui centru hegemonic unic, citim cu alți ochi harta culturală a lumii, știind că valorii mari pot să apară și în rîndurile unor popoare mici, că scriitorii de seamă pot fi dați și de culturile tinere, nu numai de acelea cu îndelungate tradiții.

Eliberați de prejudecăți și de complexe, ne-am plimbat în acest deceniu și jumătate pe harta culturală a globului cu privirea larg deschisă spre toate valorile clasice și moderne, de pe toate meridianele pămîntului.

Visul secular al cîrturarilor noștri din trecut de-a împlini o **Bibliotecă universală**, vis care altădată părea a fi doar o superbă utopie romantică, a devenit o realitate în vremea noastră. Din Urall pînă în Irlanda, din țările Nordului pînă în Grecia și Italia, din Europa pînă în Africa și Asia, din Statele Unite pînă în țările Americii Latine, din Canada pînă în Australia, cartea tradusă în acest deceniu și jumătate este marea carte a lumii, este cartea tuturor timpurilor, este cartea de valoare a tuturor popoarelor.

Traducerile susțin strategia politică a democrației culturale, relevă meritocrația și înlătură orice alte principii discriminatorii.

Traducerile din țara noastră intră în acel urias muzeu imaginar al culturii lumii, ca un semn de prețuire a valorilor tuturor popoarelor, ca un act de cînstire a tuturor oamenilor de omenie.

Ne-am deschis spre lume și am intrat în lume, am publicat cărți de pe toate meridianele globului și ne gravăm numele țării în marelui concert al culturii tuturor popoarelor.

În România de astăzi, superbul concept goethean de **Weltliteratur** a devenit o realitate cotidiană.

Cititorului i se prezintă zilnic în față această bucurie firească de-a veni în contact cu uriasa zestre culturală a omenirii.

Invitația la lectură este deschisă, așa cum deschisă este întreaga noastră politică a culturii.

ROMUL MUNTEANU ■

A SPIRITUALITĂȚII ROMÂNEȘTI - 1980

Redescoperirea trecutului

Sinteză superioară a idealurilor revoluționare, sociale, naționale și morale care au frământat vreme de milenii sufletul poporului nostru. Partidul Comunist Român, sub a cărui conducere înțelegea construirea prezentului socialist și ne cucerim viitorul luminos, ne-a recucerit, totodată, și trecutul glorios și progresist, integrându-l organic în fluxul vieții noi. „Dezvoltând recunoștința și prețuirea față de strămoșii care, cu sacrificii și jertfe uriașe, au apărut ființa națională a poporului, au purtat steagul luptei pentru libertate și neatințare, pentru dreptate națională și socială — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să sădim în conștiința oamenilor sentimentul răspunderii față de moștenirea înaintașilor, al hotărârii de a duce mai departe, în noile condiții istorice făclia progresului și civilizației pe pământul României”.

Partidul a înfăptuit dezideratele mari, vitale, ale luptelor și zburcunilor noastre de veacuri. El a împlinit năzuința marelui truditore de dreptate socială, lichidând definitiv exploatarea omului de către om, așa cum cereau muncitorii socialisti și comunisti în manifestele lor revoluționare din trecut. El a împlinit visul Vladimirescului, făcând ca pentru totdeauna patria să fie poporul și nu tagma jefitorilor. Visul lui Bălcescu și Kogălniceanu, visurile luptătorilor pentru unire, realizând o puternică unitate morală a poporului în jurul său, a programelor și ideilor sale. Legat prin mii și milioane de rădăcini spirituale de istoria și viața națiunii noastre socialiste, partidul, aplicând ferm în politica sa filozofia revoluționară, materialismul dialectic și istoric, a condus strălucit revoluția socialistă, dezvoltarea economiei, a învățămîntului, științei și culturii, a rezolvat exemplar problema națională, a întărit necontenit democrația noastră socialistă.

Ideile partidului au devenit în chip firesc programul de lucru al fiecărui cetățean al țării.

Se știe, istoria a demonstrat-o de atâtea ori, ideile devin o forță materială fără egal atunci când cuprind masele, când țesesc din propriile lor idealuri cind se identifică și se îngemănează cu gândurile și sentimentele acestora. Ideile revoluționare, profund înnoitoare ale Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român — adevărată piatră de hotar în istoria noastră contemporană — au azi chipul țării, al oamenilor ei, chipul visurilor lor împlinite, al independenței și suveranității naționale, al cuceririi constructive, creatoare și al omiei, chipul trecutului nostru istoric, revoluționar și progresist. Ele au chipul visurilor împlinite prin munca, inteligența și strădaniile întregului popor al tuturor oamenilor muncii români, maghiari, germani, sârbi și de altă naționalitate, care construiesc în frăție, sub conducerea partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o viață nouă, liberă și demnă o viață pe care au visat-o și pentru care s-au jertfit înaintașii noștri. Partidul a făcut din trecut nostru de lupte și suferințe, din istoria, cultura și civilizația noastră un puternic aliat ideologic; el ne-a redat demnitatea națională, independența și suveranitatea patriei, deschizând mai ales de la Congresul al IX-lea încoace un dialog viu cu trecutul, cu gândirea înaintașilor, cu experiența lor prețioasă. S-a realizat, astfel, un strălucit exemplu de aplicare creatoare a teoriei marxist-leniniste cu privire la moștenirea trecutului nostru cultural, militant și progresist.

Din inițiativa secretarului general al partidului citor de măreață și glorioasă istorie, ne sărbătorim cu mîndrie și demnitate națională evenimentele din trecut și eroii, acordăm o atenție deosebită geniului creator al națiunii noastre, culturii și civilizației de pe pământul patriei străbune. Muzele de tot felul au împinzit țara în acești 15 ani de construcție socialistă. S-au reeditat mai toți scriitorii valoroși ai literaturii noastre, au fost studiate într-o viziune științifică toate scările și curente literare și artistice de la noi și din alte culturi. Trecutul a devenit o realitate vie, integratoare, în viața acestor 15 ani de trudă și epocale realizări. Deoarece etapa istorică deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, prin esența ei umană, prin spiritul său revoluționar, prin programele științifice care au călăuzit-o, prin imensa sa grijă față de visurile strămoșilor și față de omul contemporan, față de continua înflorire a patriei este, fără îndoială, cea mai rodnică din întreaga noastră istorie.

Este etapa care ne-a redescoperit în adevărata lui lumină trecutul istoric și cultural, care ne-a redat demnitatea națională la dimensiunile ei firești, ne-a recucerit istoria glorioasă, de lupte și sacrificii, în care s-a dezvoltat continuu democrația socialistă, a apărut valoarea cea mai de preț a epocii noastre: omul nou, cu un larg orizont, de cultură și civilizație, un om care poartă în fizionomia sa generoasă atributele cele mai de seamă ale istoriei noastre naționale, ale ideilor Congresului al IX-lea al partidului. Prin acest om real, autentic, în carne și oase, ideile acestea care string în ele idealuri de demult și de departe, din trecutul nos-

tru istoric, sint profund umaniste și nepieritoare, lăsînd să vibreze, parcă, în ele, versul lui Eminescu: „Vrei viitorul a-l cunoaște, te întoarce spre trecut”. Nu orice trecut, firește, ci acela care a rămas viu și pe care politica înțelegea a partidului nostru l-a integrat în eternitatea gloriei românești.

ION DODU BĂLAN ■

15 ani de școală românească

Am cunoscut, ca școlar, învățămîntul dinaintea de 1944; un învățămînt foarte inegal, cu mulți slujitori capabili și devotați, dar cu o foarte slabă implicare în problemele sociale și culturale ale țării. Perioada care a urmat după eliberare se poate împărți în două. Prima, marcată de reforma învățămîntului din 1948, caracterizată printr-o creștere cantitativă vertiginoasă a învățămîntului de toate gradele; a doua,

„Arta și literaturii le sint proprii preocuparea pentru continua innoire și perfecționare creatoare a mijloacelor de exprimare artistică, diversitatea de stiluri; trebuie înlăturată orice tendință de exclusivism sau rigiditate manifestată în acest domeniu. Esențial este ca fiecare artist, în stilul său propriu, păstrîndu-și individualitatea artistică, să manifeste o înaltă responsabilitate pentru conținutul operei sale, să urmărească ca ea să-și găsească drum larg spre mintea și inima poporului”.

NICOLAE CEAUȘESCU
(Din Raportul la al IX-lea Congres al P.C.R.)

de după 1965, marcată de istoricele hotărâri ale Congresului al IX-lea al partidului, perioadă despre care ne propunem să discutăm în cele ce urmează.

Lucrez de 30 de ani în învățămînt. Dacă adaug și anii de studenție pot spune că știu viața noastră universitară, viața școlii românești în genere, de 35 de ani; o cunosc nu din afară, ca spectator, ci dinăuntru, ca unul direct implicat în cele mai multe evenimente pe care le-a parcurs în acești ani învățămîntul nostru. Nu a fost o evoluție liniară. Mai mult poate decît în alte domenii, în problema educației bunele intenții dau rezultate numai dacă sînt aliate cu competența și, desigur, cu o politică de dreptate socială. Competența se dobîndește prin experiență și învățare, prin învățarea din experiență. Dar experiența, în domeniul educației, dacă nu exclude experimentul, îl limitează considerabil, la grupuri umane relativ mici și pe durate mici. În medicină se fac experiențe pe șobolani, în educație însă experiențele cu animale sînt prea puțin relevante pentru pedagogia umană.

Ceea ce trebuia făcut după eliberare era evident pentru toți cei care doreau binele acestei țări; lichidarea analfabetismului, introducerea învățămîntului elementar obligatoriu, democratizarea învățămîntului, prin mărirea numărului de școli și de instituții de învățămînt superior și prin crearea condițiilor în care cit mai mulți fii de muncitori și de țărani să capete acces la formele superioare de învățămînt; înființarea învățămîntului seral și a celui fără frecvență care să dea posibilitate celor aflați în cîmpul muncii de a-și completa instrucția și de a dobîndi o calificare superioară.

În fața acestui proces de transformare revoluționară în primul rînd calitativă s-a aflat Congresul al IX-lea al partidului în 1965. Acest congres, ca și congresele următoare, a dezvoltat și amplificat acest proces, pînă la un punct care nu putea fi nici măcar visat în urmă cu 40 de ani. După cum se știe, Congresul al XII-lea al Partidului a marcat generalizarea învățămîntului de zece clase, preconizînd pentru un viitor apropiat generalizarea învățămîntului de 12 clase. A realiza acest lucru după numai 40 de ani de cînd analfabetismul făcea ravagii la noi, iată o performanță unică, demnă de nobilele tradiții ale unor iluminiști ca Gheorghe Lazăr și Gheorghe Asachi, care au pus bazele învățămîntului în limba română în Țara Românească și Moldova, și ale unui mare reformator al școlii românești ca Spiru Haret, la începutul secolului nostru.

Dar, oricît de necesară ar fi fost, creșterea cantitativă nu putea fi suficientă.

Învățămîntul nostru suferea de multă vreme o doplingea în rapoartele sale de revizor școlar: instrăinarea școlii de viață, de nevoile societății. Dimensiunile acestei instrăinări deveniseră tot mai mari în secolul nostru. Comanda socială devenea tot mai presantă, deceniul al șaptelea al secolului nostru făcea tot mai vizibilă în lume explozia demografică, iar revoluția științifică și tehnică era în plină desfășurare. Grave probleme globale ale omenirii privind hrana, materiile prime, energia, mediul ambiant, înarmarea și atitea altele se precizau și se amplificau. Acum știm că aceste probleme amenință însăși existența civilizației umane. Acestea erau condițiile în care Congresul al IX-lea, din 1965 și următoarele trei congrese ale partidului au trebuit să elaboreze noi strategii privind pregătirea tineretului nostru pentru edificarea unei orînduirii sociale superioare și pentru depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare. A fost elaborată o nouă concepție devenită acum foarte populară, constînd în politehnizarea învățămîntului și în integrarea sa cu cercetarea, proiectarea și producția. Complexitatea acestei noi orientări, în raport cu care puține din experiențele noastre anterioare puteau fi valorificate, ne-a implicat într-o activitate intensă de căutare a modalităților concrete cele mai adecvate prin care, în fiecare sector al învățămîntului, apropierea de nevoile societății poate fi mai bine realizată. Asigurarea unei mobilități cit mai mari a me de o boală gravă, pe care încă Emines-

specialiștilor pe care-i pregătăm, imbina-

cu precădere, forma autoexigenței, forma gospodărească și deplin dialectică de a nu căuta greșeala în ograda vecinului înainte de a privi bine în propria-ți ograda, de a nu critica ex-catedra, înainte de a studia aprofundat realitatea, de a trece orice plan și program prin proba de foc a criticii colective, a discuției publice. Atmosfera călduță de automulțumire, ierarhii existînd prin ele inele și de loc neînsemnata față a inerției au trebuit să suporte impactul cu îndoială, cu adevărul că nimic nu este destinat necîntării, nu este dat o dată pentru totdeauna și că tăria unei experiențe, unei valori rezidă în putința ei de a se confrunța necontenit cu mișcarea vie a vieții, de a răspunde întrebărilor vieții, de a rămîne deschisă. Epoca acestor din urmă cincisprezece ani nu a fost deloc propice comodității, lenenței de gîndire, nu a fost, cituși de puțin favorabilă simplismului, schematismului, șabloanelor în construcția politică, economică, socială! Este acesta meritul spiritului critic pe care l-a pus în adevăratele sale drepturi Congresul al IX-lea al partidului, meritul unei gîndiri superioare și onorante pentru omul adevărat.

PLATON PARDĂU ■

O mărturie de conștiință

Scriu de mai multă vreme la o carte care se va intitula „Dragostea și Revoluția”, o carte despre ziua de azi în România socialistă, despre viața noastră, așa cum e ea, despre eroismul și sacrificiile celor care duc România înainte și sint comunistii, despre acest om care a intrat în conștiința noastră sub numele de activistul de partid și pe umerii căruia stă edificiul de azi și ziua de mine și-mi dau seama scriind ca înaintea Congresului IX și fără Congresul IX această carte nu ar fi putut fi scrisă.

E mărturia de conștiință a unui scriitor care are foarte puternic înrădăcinată în ființa lui ideea de libertate, de libertate de gîndire, de libertate de vorbire, de libertate de scris, de libertatea de a fi tu însuți.

Ce-ăș putea să spun mai mult la aniversarea acestui Congres care e pentru mine, ca și pentru toți oamenii cinstiți și drepti din țara asta, o răscruce istorică pentru România modernă.

Să fii scriitor și să trăiești liber ideea de libertate și să ai libertatea să-ți asumi direct răspunderea istoriei și judecata istoriei și să știi că scriștii tău nu depinde decît de tine pentru a fi el însuși ca o judecată a istoriei și ca un argument al voinței de mai bine, iată motivul recunoștinței mele față de Partidul Comunist Român și față de omul care s-a identificat cu istoria modernă socialistă a României. Istoria e, cum bine se știe, opera oamenilor și un astfel de om care are meritul de a fi pus piatră de temelie a istoriei de azi a României este activistul de partid Nicolae Ceaușescu, primul activist al partidului nostru comunist. Astfel încît n-aș fi cîntit dacă n-aș adăuga că scriind această carte despre activistul de partid pe care mi-am propus s-o intitulez „Dragostea și Revoluția” și scriind liber și în deplină libertate adevărurile zilei de azi, mi se pare o datorie absolut firească a conștiinței mele să spun că această carte se datorește celui căruia țara întregă îi datorează libertatea de a fi ea însăși și de a ieși cu fruntea sus în lume sub numele ei, România.

DINU SĂRARU ■

Restituiri spirituale

Despre cei 15 ani care s-au scurs de la istoricul Congres s-a scris și se vor mai scrie multe. Observatori ai progresului material, ai dinamicii industriale, ai dinamicii construcțiilor, teoreticieni ai filozofiei noastre au notat și vor mai nota, în pagini vibrante semnul distinctiv al anului 1965 în progresia, în saltul calitativ al unei țări care iubește contemporaneitatea. Oameni de seamă, de pe toate meridianele globului, au marcat pecetea unei personalități deosebite, determinate, în fruntea unui popor, a unei ascendențe istorice.

La tot ceea ce s-a spus, la tot ceea ce ne va mai spune, as vrea să adaug că pentru sensibilitatea mea deceniul acesta și jumătate a însemnat timpul unor dreptăți, al unor restituiri spirituale. As vrea ca acei mai tineri să nu uite că acum au dispărut imnuri compuse te miri cum, istorii ale românilor scrise te miri de cine, că se poate cînta Deșteaptă-te române.

ION BESOIU ■

Spiritul critic

A vorbi despre epoca ultimilor cincisprezece ani, epoca deschisă de Congresul al IX-lea al P.C.R., înseamnă, din unul dintre cele mai interesante și fertile unghiuri, a vorbi despre o substanțială schimbare a opticii omului față de el însuși, a opticii omului în legătură cu raporturile dintre el și societate. Esențial în această optică a fost și este, răspicat rostit de Congres, spiritul critic, privirea exigentă asupra noastră, desfolierea faptelor din povara derutantă și păbucosă a atîtor vorbe de prisos dintr-un timp trecut. Criteriile științei aplicate construcției sociale au încetat a mai fi ceva abstract și propagandistic în sine tocmai fiindcă au îmbrăcat unitatea concretă a omului. Trăsătura de unire între toate, numitor comun în care se regăsesc atît eforturi cit și rezultate, a fost această exigență obligatorie într-o societate democratică, a fost acest spirit critic manifestat în dublu sens, luînd,

SOLOMON MARCUS ■

1965 - O ADEVĂRATĂ RENAȘTERE A SPIRITUALITĂȚII ROMÂNEȘTI - 1980

Cîntarea omului nou

Vasta și complexă operă constructivă a acestor ultimi cincisprezece ani are drept corolar pe plan umanist, educativ, formarea omului nou, proces revoluționar care, în concepția ctitorului său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, face parte integrantă din Programul partidului pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Omul nou este într-o asemenea viziune în egală măsură produsul cel mai de preț al acestei opere și factorul ei de propulsare cel mai dinamic. Considerată una din sarcinile fundamentale ale partidului încă la cel de-al IX-lea Congres al său, formarea omului nou a cunoscut, datorită permanentei preocupări a secretarului său general, o definire tot mai cuprinzătoare, momente de referință fiind în acest sens Consfătuirea din iulie și Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie, același an 1971, perioadă în care a fost elaborat programul îmbunătățirii activității ideologice și de educare socialiste a maselor, devenit ulterior, pe baza hotărârii celui de-al XI-lea Congres al P.C.R., parte integrantă a Programului general al partidului.

Reunind în iunie 1976 cadrele și activul de bază din domeniile propagandei, educației politice și culturii, pe reprezentanții oamenilor muncii, largul și democraticul forum național, precedat de o amplă dezbateră de masă la scara întregii țări, avea să consfințească, pentru o lungă perioadă de timp, liniile directoare ale formării omului nou, constructorul celei mai drepte și mai umane societăți pe meleagurile României.

Chintesenta programului de măsură adoptat de Congresul mai înainte invocat o reprezintă, fără îndoială, această mișcare, fără precedent și egal de educație politică, științifică și cultural-artistică destinată formării omului nou și înscrisă sub genericul Festivalului muncii și creației cu nume de veche și mereu nouă rezonanță patriotică și revoluționară. „Cîntarea României”. Mișcarea aceasta, după cum cred că a reieșit și din scurta noastră retrospectivă istorică, sintetizează, cu clarviziune ideologică, întinsa experiență acumulată de partidul nostru în domeniul activității politico-educative din toți acești cincisprezece ani, reflectând în mod strălucit gândirea social-politică atotcuprinzătoare a președintelui României socialiste.

Lansat ca idee la Congresul educației politice și al culturii socialiste și ca acțiune nemijlocită în toamna aceluiași an

1976, Festivalul „Cîntarea României” avea să cuprindă într-un timp foarte scurt în sfera educației și creației mase de oameni ai muncii tot mai largi, demonstrând astfel nu numai democratismul său, ci și marea forță de atracție a comandamentelor lui. Dacă în anul lansării sale, numărul formațiilor artistice, ca să ne referim fie și numai la acest domeniu, era de 30 000 cu 400 000 membri, faza de masă de la prima ediție din 1976-1977 înregistrează deja 1 700 000 de participanți pentru ca, la cea de-a doua ediție, numărul formațiilor să se ridice la peste 120 000, cu aproape două milioane și jumătate de participanți.

Dincolo de statistică, ceea ce impresionează este manifestarea geniului creator al poporului nostru atât de inzebrat, revărsarea unor izvoare nesecate de frumusețe, de la cele pururi reținute ale artei populare la vocația strălucită a talenților din rândurile oamenilor muncii, probată în domenii ale creației profesio-

niste. Dealtfel, pentru întâia oară, atât contribuția creatoare a profesionalilor cit și a mișcării artistice de masă sînt integrate unei viziuni unitare. „Exprimînd cu putere democratismul societății noastre, al culturii noi, socialiste din România — sublinia în acest sens tovarășul Nicolae Ceaușescu în Mesajul pe care-l adresa laureatilor și participanților la cea de-a doua ediție a acestei vaste mișcări culturale — festivalul s-a evidențiat ca un amplu cadru de manifestare atât a scriitorilor și artiștilor profesioniști, cit și a talenților autentice existente în masa poporului, a muncitorilor, tărânilor și intelectualilor, dornici să se afirme și pe tărîmul frumosului, să-și dezvolte personalitatea în mod multilateral, să contribuie la îmbogățirea continuă a patrimoniului nostru spiritual”.

Permanenta preocupare a secretarului general al partidului de a transforma Festivalul național „Cîntarea României” într-o largă mișcare nu numai de educație politică și culturală, ci și profesională și științifică și-a găsit materializarea între altele, ca să cităm un moment de referință, în rezultatele primei expoziții a

creației tehnico-științifice la nivel național. Un prim bilanț realizat cu acest prilej a fost cit se poate de relevant: 40 000 produse noi și modernizate, 9 490 procedee tehnologice noi și îmbunătățite, 12 000 sisteme noi de conducere și modernizare. Important este că la această puternică manifestare a inteligenței tehnice românești, participanții sînt zecile și sutele de mii de oameni ai muncii care fac dovada spiritului lor creator în domenii înaccesibile pînă nu demult chiar cunoașterii și inițierii lor. Strădaniile oamenilor muncii în sfera producției, a promovării progresului tehnic s-au amplificat și diversificat odată cu declansarea bătăliei pentru calitate, pentru creșterea eficienței economice în condițiile aplicării noului mecanism economico-financiar prin sporirea productivității muncii și reducerea consumurilor materiale, a energiei — sarcină primordială stabilită de cel de-al XII-lea Congres al partidului.

Punînd în centrul întregii opere de dezvoltare economico-socială a țării omul, nu numai sub raportul satisfacerii optime a nevoilor sale materiale, ci și al formării noii sale spiritualități și personalități, partidul nostru, secretarul său general și-au făcut o datorie și un titlu de onoare din înflorirea virtuților creatoare și morale ale noului cetățean al României socialiste, Festivalul național „Cîntarea României” fiind în acest scop în egală măsură cadru, climat și spirit revoluționar al acestui proces. Nu întîmplător relevînd aceste aspecte în Raportul la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu conchidea, cu îndreptățire: „Putem deci afirma că și în acest domeniu avem o serie de rezultate pozitive. Acestea se reflectă în primul rînd în ridicarea conștiinței oamenilor muncii, în felul în care comunistii, activul de partid își îndeplinesc îndatoririle, în avîntul și spiritul de abnegație cu care oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — înfăptuiesc politica internă și externă a partidului și statului. Putem spune cu mîndrie că în România socialistă se ridică un om nou, profund devotat idealurilor socialismului și comunismului, înarmat cu noile cuceriri ale cunoașterii, cu ideologia revoluționară, științifică a partidului nostru”. Din această perspectivă revoluționară proprie epocii dominate de gîndirea vizionară, de activitatea neobosită, de personalitatea multilaterală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, Festivalul național „Cîntarea României” este și devine tot mai mult Cîntarea omului nou.

NICULAE STOIAN ■

Buchetul credinței

Cincisprezece diamante,
Ca niște Luceferi,
Sînt gravate în aur-lumină
Din siragul anilor de glorie,
Anii fertilității
Ai devenirii noastre istorice,
Ce schițează pe fruntea Patriei
Tot aștepta salturi libere
Spre înaltele piscuri ale muncii
Ca și zborul etern al Păsării măiestre
Spre confundarea ei cu Coloana infinitului.
Zimbetele noastre se contopesc
Cu surisul fierbinte,

Promițătoare de viață,
Al marelui ostaș al Țării.
Chipul lui senin
Se alătură, voit,
Chipului nostru
Și chipului acestui pămînt,
Contopindu-se cu razele belșugului,
Chip senin din seninul primăverii,
Zimbet din zimbetul stelelor.
Cadența pașilor lui este coordonată
Pașilor noștri,
Cuvintele lui
Sînt cuvintele noastre,
Adunate în buchet de credință
Întru cînstirea lui și a noastră!
HORVATH DEZIDERIU ■

Simbolul

ideilor fundamentale

Evoluția culturii și spiritualității românești, datorită multor motive obiective și subiective, a cunoscut după cum știm, în timp, o alternanță de perioade benefice, fertile, eroice, cu altele, mai puțin prietnice, și mai ales mai puțin devotate ideilor supreme ce trebuie să călăuzească și să ocrotească ființa unui popor. Atît de scumpe lui Eminescu și Andreescu, precum și tuturor celorlalți, pe care istoria și condiția lor i-au desemnat ca reprezentanți demni ai gândirii și simțirii poporului român, aceste idei s-au păstrat însă nealterate, s-au îmbogățit și adîncit mai ales, reușind să prezinte și să exprime, în fiecare epocă, adevărul despre oamenii și ținuturile de la poalele Carpaților.

Din această perspectivă, deceniul al șaptelea este pentru mine cel fundamental, pentru că atunci cînd se risipeau norii celuilalt, cînd apăreau lumina și soarele ce aveau să ne ocrotească pe mai departe, deveneam apt să înțeleg entuziasmul și dăruirea lui Labis, mă întîlneam mai ales în fiecare luni seara cu o parte din generația mea, în cenele ce avea să-i poarte numele, îi ascultam și admiram pe cei ce aveau să devină mai tirziu Ioan Alexandru, Fănuș Neagu, Nichita Stănescu, Gheorghe Pituț, Adrian Păunescu, Ion Gheorghe, Gheorghe Tomo-

zei, Mihai Ungheanu, Grigore Arbore, I. Neacșu.

Prin ei și lingă ei mi-am format crezurile și idealurile, împreună cu ei aveam să salut pe cel care, la jumătatea deceniului, devenea simbolul ideilor, de libertate și mîndrie națională, pe care l-am urmat cu toții, lingă care am stat și la bine și la rău.

Atunci mai ales, acel Congres, al nouălea, odată cu alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului, avea să definească și să încununeze aspirațiile unei întregii perioade, de nemaiîntîlnite transformări, marcînd hotarul dintre două lumi, avea să redea un popor atît de încercat celorlalte națiuni, în condiția sa adevărată și fundamentală, aceea de demnitate, hărnicie și prietenie.

Sub semnul acestei incontestabile realități se întîmplă acum viața noastră, sub semnul acestui atît de scump adevăr își manifestă noua dimensiune gîndirea și spiritualitatea românească de la sfîrșitul acestui mileniu, ocrotindu-se cu grijă, fiecare floare, pe care apoi timpul și istoria le vor consemna și așeza, alături de toate celelalte, în eterna pașiște, aflată liberă, sub soare, „de cea mai înaltă culme a Carpaților”.

MIHAI BANDAC ■

Unitatea dialecticii materialiste (III)

Prin urmare, concepția materialistă asupra istoriei nu rezultă din extinderea legilor materialismului dialectic la studiul istoriei, ci din studiul istoriei societății, din dialectica ei, dialectică în cadrul căreia dialectica cunoașterii este o componentă în continuă sporire după legea sporirii rolului, conștiinței în dezvoltarea societății. Din această cauză materialismul dialectic și materialismul istoric au ca obiect de studiu totalitatea relațiilor așa cum se constituie ele în cadrul relațiilor umane, în cadrul relațiilor productive și producătoare de nou. Desigur, relațiile cognitive sînt în permanentă prezente și aici. De aici rezultă că nu natura sau dialectica pură a naturii este obiect nemijlocit de studiu pentru materialismul dialectic, ci natura aflată în relații cu omul social, cu omul producător de istorie, producător de determinatii noi ale dialecticii. Numai admitînd că omul este producător de noi determinatii ale dialecticii putem explica proprietatea lui universală de a produce istorie, în opoziție cu animalele care nu produc istorie. O concepție consecvent dialectică nu caută relații privilegiate pentru obiect în afara diversității sau într-o formă anterioară stadiilor ei prezente pe motivul că acestea nu ar fi originare și, în consecință, lipsite de esențialitate. Căci esențialitatea, potrivit dialecticii, nu coincide cu o originaritate în sine, în afara transformărilor spatio-temporale. Dimpotrivă, ea coincide, în gradul cel mai înalt, cu devenirea în universalitatea și specificitatea ei în același timp. Din această cauză, dialectica materialistă nu numai că nu mai opune natura societății, ci depășește această opoziție de pe poziția dialecticii societății în general, a celei mai dezvoltate faze a ei, în special.

Societatea nu-i reductibilă la natură, pentru că legile ei au fost depășite și integrate și din această integrare a rezultat ceva nou: legile societății. Depășirea și integrarea au cauză în acțiunea umană, iar nu în acțiunea naturii în sine sau a animalelor. Cînd Marx afirma că rădă-

cina tuturor lucrurilor pentru om este omul, el avea în vedere faptul că omul produce universal tocmai pentru că universalul căruia i se conformează este produs de el. Omul înovează în sfera universalului. Dacă inovația lui s-ar opri în fața universalului (= a legilor naturii considerate ca universalul absolut și ca dialectică absolută), atunci libertatea nu ar mai trebui considerată ca avînd determinatii specifice. Omul produce universal: în și numai în măsura în care își produce universalul (legea, esența) în permanentă. Iar libertatea este corolarul acestei prelucrei, măsura ei, măsura demiurgică autentică a omului. Legea libertății arată inconsistența încercărilor de a determina legile dialecticii materialiste (= adevărurile ei) făcînd abstracție de specificul acțiunii umane, de relațiile ce se constituie pe temelii ei. Prin determinatia libertății descoperim și însuși esențiale noi ale adevărilor dialecticii materialiste.

Modelul dialecticii societății ne permite să elaborăm nu numai diversitatea modelelor dialectice ale acțiunii sociale, ci și diversitatea de modele ale naturii. Adevărurile dialecticii materialiste nu răsfrîng esențele unei naturi prime, în sine, absolute, ci esențele naturii în permanentă depășire prin acțiunea specific umană. Altfel spus, adevărurile dialecticii concordă cu esențele naturii transformate de practica omenească, cu esențele naturii umanizabile și umanizate.

Prin această ultimă afirmație subliniem latura proiectiv-prospectivă de tip umanist a concepției materialist-dialectice, latură prin care se manifestă veritabilul caracter revoluționar-constructiv al ei.

În concluzie, adevărurile materialismului dialectic și istoric reprezintă un tot dialectic determinat de: a) obiectul istoric aflat în relații active cu oamenii reali; b) teoria dialectică a cunoașterii care le asigură deschiderea, nu numai prin evidențierea contradicțiilor interne, ci și prin rolul ei, activ în depășirea lor efectivă; c) asumarea transformării critice a obiectului din perspectivă umanistă.

ION STROIE ■

Jocurile olimpice sînt gata de start

Moscova, 15 iulie (prin telefon de la trimisul nostru): La ora la care transmitem aceste rânduri, la puțina vreme după sosire, peste capitala Olimpiadei coboară noaptea de marți și, totodată, o ploaie mărunță, sicioasă. Din cite am înțeles, la Moscova plouă de citeva zile. Nu sînt decît 15 grade, împotriva asigurațiilor date de Institutul unional de cercetări științifice în domeniul informațiilor hidrometeorologice! La cererea Comitetului de organizare a Jocurilor Olimpice, acesta a studiat starea timpului pe lungimea ultimului secol și a ajuns la concluzia că sfîrșitul lunii iulie va fi călduros. Iată că și aici, ca și la noi, meteorologii le e dat uneori să calce alături, drept care încă pe persoanele aeroportului Șeremetievo am scotocit în fundul valizelor, apelînd la puțoverele luate pentru cazuri de forță majoră. Se zice însă — am auzit la ultimul radio-jurnal al zilei — că miine va fi soare. Ni-l dörim pentru noi și, mai ales, pentru organizatori, care au depus și depun toate eforturile pentru ca această a XXII-a ediție a Olimpiadei de vară să se desfășoare în condiții cit mai bune.

Urișa Moscovă, întinsă pe 100 kilometri patrăți și numărînd 8 milioane de locuitori, e împodobită sărbătorește și trăiește din plin, prin fiecare cetățean, pe fiecare stradă, emoția apropiatului start olimpic. Ursulețul Mișka, mascota Jocurilor, zîmbește ștregărește de peste tot, dornic parcă să coboare de pe panouri și vitrine ca să te provoace la trîntă.

„Sport, pace, prietenie” — am citit din goana autobuzului pe Leningradski Prospekt, maiestuoasă poartă de intrare în oraș, aceste cuvinte exprimînd exact starea de spirit ce caracterizează la ora actuală Moscova olimpică. Intrecerile se

vor desfășura în cadrul a 21 de ramuri și 203 discipline sportive.

Pînă la ceasul acestei convorbiri telefonice au sosit în satul olimpic, după buletinul la zi al Agenției de presă „Novosti”, 2.982 de participanți din 74 țări, restul concurenților înscriși fiind așteptați să vină în continuare.

Cea mai mare parte a delegației noastre se găsește deja la Moscova. Gimnastele s-au antrenat în cursul acestei seri în sala „Dinamo”, urmînd să efectueze miine un antrenament oficial pe chier arena de concurs. Poloștii au întîlnit la priz formația Australiei, programul lor de miine prevăzînd un meci de verificare cu reprezentativa țării-gazdă. În această noapte urmează să sosească în satul olimpic luptătorii de greco-romane și boxerii, precum și trăgătorii Dan Iuga și Mircea Milca.

În urmă cu un sfert de oră, stimați cititori, televiziunea sovietică a prezentat, color, citeva imagini de la unul din ultimele antrenamente ale Nadiei Comăneeci, triplă campioană olimpică la Montreal. Ne-a surprins acel moment la Centrul de presă, un fel de turn Babel, în care se bate la mașină, se țipă în telefoane, se făcăne la telexuri și se vorbește în toate limbile pămîntului, dacă nu cumva chiar în mai multe!! Cînd silueta Nadiei a umplut ecranul cu mișcările ei de zeiță, rumoarea sălii s-a stins ca la comandă, lăsînd locul unei tăceri admirative, încheiate cu exclamații și aplauze. Exercițiul ei minunat s-a dovedit cel mai potrivit prolog pentru ceea ce a urmat pe micul ecran, un tulburător recital din poezia lui Andrei Voznesenski, susținut de el însuși.

Astăzi, 15 iulie, flacăra olimpică a părăsit orașul Kursk. Ea a înnoptat la Orel, fiind aprinsă de Valentina Tihomirova, maestră emerită a sportului, participantă la două ediții ale Olimpiadei. Prin Tula, flacăra va ajunge cit de curînd la Moscova unde va arde, cu toată puterea, în toată puritatea, între 19 iulie și 3 august.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

File din istoria spionajului (VIII)

Cruciada agenților

Alexie Comnenul, care a discutat și el cu Tutuch, s-a referit la alianța existentă între împărații Bizanțului și șahul Persiei, stăpinul emirului. El a reușit să-și convingă interlocutorul că, după jefuirea teritoriilor bizantine, normandul se va apuca să jefuiască și teritoriile persane. Drept urmare, Tutuch a fost de acord să-l predea pe Roussel de Bailleul contra unei sume însemnate de bani pînă la achitarea căreia un număr de bizantini s-au constituit ostateci. Intrucît împăratul Bizanțului întîrzie să trimită banii, iar turcii începuseră să-și piardă răbdarea, pretinzînd eliberarea lui Bailleul, Alexie Comnenul i-a convins pe locuitorii orașului Amasea din Capadocia în preajma căruia se petreceau aceste evenimente, să plătească ei banii, scăpînd în felul acesta de război și de jaf. Devenit, ca urmare a calităților sale domestice al școlilor¹⁾ și șef suprem al armatei în lîsa împăratului, Alexie a fost trimis în anul 1078 de noul suveran, Nikephoros al III-lea Botaniates, împotriva rivalului său la domnie, Nikephoros Bryennios. Într-una din primele bătălii purtate cu acesta, Alexie a ajuns la un pas de infringere, salvîndu-se pe sine și pe ai săi printr-o îndrăzneată acțiune de diversiune. Împresurat de Bryennios, el i-a răpit acestuia calul și l-a încălecat răspîndind vestea falsă despre moartea pe cîmpul de luptă a adversarului său. La întoarcerea în Capitală, Alexie a primit ordinul să angajeze lupta cu Basilakios, fost duce al themei (tinutului) Illyricum. Ca și în alte cazuri, Alexie a recurs la dezinformarea inamicului său; el s-a prefăcut că-și așază tabăra între vechea albie uscată a riului Vardar și noua albie, plină de ape, părăsindu-și apoi corturile și lăsînd focurile aprinse. Înselat, Basilakios a atacat tabăra goală, primînd din întinerie loviturile decisive ale armatei lui Alexie. Ulterior, Basilakios a fost prins la Salonica unde i s-au scos ochii.

Urcat pe tron în urma unei răscoale conduse de el și de fratele său Isac, Alexie Comnenul a fost contestat de feudalul normand Robert Guiscard, duce al Apuliei și al Calabriei, care a trecut Marea Adriatică pentru a-l înălătura și a-l instala în locul său pe un călugăr, anume Rector, care se dădea drept fostul împărat bizantin Mihai al VII-lea ce îmbrăcuse, la dețronarea lui, haina monahală. În ceea ce-i privea, Alexie și Isac Comnenul, aceștia erau aristocrați originari din Tracia, posedînd întîne moșii în Anatolia. Interesant apare faptul că rabinul Benjamin din Tudela, călător prin Imperiul bizantin la epoca respectivă, le-a atribuit o origine vlahă.

În lupta împotriva lui Guiscard, noul împărat bizantin a fost ajutat de venetieni care nu doreau să-l vadă pe normand prea puternic în Marea Adriatică. Drept răsplătă, venetienii au căpătat privilegiul însemnat pe teritoriul Imperiului bizantin: dogele Veneției a devenit *protosebastos*²⁾, titlu purtat pînă atunci numai de fratele împăratului, Isac. Atît dogele cit și bisericile venețiene al căror conducător a fost decretat *hipertimos*³⁾ primeau anual o mare sumă de bani din vistieria Bizanțului, Veneția a căpătat de asemenea concesiunea tuturor prăvăliilor aflate în vechiul port evreiesc și cartierul Vigla cu cheul aferent. Cei din Veneția au mai primit și alte clădiri în cetatea imperială și în Dyrrachium (Durres) însă darul cel mai de pret l-a constituit libertatea de a face comerț în toate regiunile imperiului fără a fi supuși controalelor și fără a plăti taxe vamale.

Începînd de la 1086, Alexie Comnenul a intrat în conflict cu căpeteniile unor formațiuni statale de la Dunăre: Tatos, Sesthlay și Satzas, în persoana căror Nicolae Iorga a identificat pe seful unor cnezate românești. „Era cu neputință să-i dezbine cineva prin viclenie” — mărturisese Ana Comnena. „Cu toate încercările numeroase ale împăratului, nici unul, nici măcar în taină nu a trecut de partea sa, într-atît sînt de nezdruccinat aceștia în ce au hotărîi”.

Ceva mai mult noroc a avut Alexie în anul 1092 cu emirul turc Căkan (Tzachas în grecește) care, aflînd despre numeroasele greutăți ale Bizanțului în luptele cu pecenegii, și-a construit o flotă pentru a ataca, la rîndul său, imperiul. Pentru a lichida această nouă amenințare, Alexie Comnenul a recurs la o acțiune de dezinformare și influențare a sultanului Kildij-Arslan, astfel încît acesta să ia măsurile de rigoare împotriva emirului. El i-a trimis lui Kildij-Arslan o scrisoare din care rezulta că Tzachas urmărește să-l izgonească de pe tron pe sultan. Însinuirea vicleană a bizantinului a prins, căci Kildij-Arslan l-a atras pe Tzachas într-o cursă, invitîndu-l la o masă unde l-a străpuns cu sabia.

În ianuarie 1097 a sosit la Constantinopol, înaintea celorlalți cruciați, pentru „a discuta în liniște cu Alexie” principele normand Bohémond de Tarent. Cunoșcînd firea bănuitoare a oaspetelui său, împăratul a pus să i se servească, alături de bucatele gata pregătite, carne crudă pe care normandul putea s-o frigă personal. Este exact ce-a făcut Bohémond care s-a și interesat a doua zi cum se simteau cei ce mincaseră din bucatele împăratului.

¹⁾ Schole — unități militare alcătuiind una din gărziile palatului.

²⁾ Protosebastos — termen grecesc, însemnînd mare stăpînitor purtat o vreme numai de membri ai familiei imperiale. Cu timpul a fost acordat unor generali bizantini și sefi de state străine ce aduseseră servicii mari imperiului.

³⁾ hipertimos (greaca veche) — termen traductibil prin prea onorat sau prea cinstit.

(Va urma)

■ I. MOCANU ■

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

În această rubrică nu căutăm cu orice preț „spețe” ieșite cu totul din comun, ci urmărîm cu precădere să înfățișăm întîmplări cu o morală certă, cu învățămînte care să îmbogățească, eventual, capitalul de experiență al omului față de „faptul divers dubios” aparent minor, aparent mărunț, socotit adeseori mai mult sau mai puțin inofensiv, așa, o curiozitate ieftină, socoteală care se schimbă nu o dată, și nu de puține ori tardiv (după o revelatoare și tristă matematică a păgubasilor), atunci cînd se constată că efectele nu-s deloc minore, nici mărunte, ci supărătoare, uneori chiar grave. Asadar, să învățăm...

„Fantezie, bogată, de escroc. O casă destinată demolării pe strada Vaporului, în sectorul 6 al Capitalei. Nu știm dacă numele străzii l-a inspirat de tehnicianul B. de la I.C.R.A.L. Giulești, să-l plimbe pe cetățeanul C.M. pe apele unei afa-

Cînd a zis „plus 4 250”, s-a scufundat vaporul...

ceri tulburi din toate punctele de vedere. Cert este că i-a „subînchiriat” — de la sine putere! — contra sumei de 200 lei lunar, plătiți cu regularitate escrocului, din septembrie '79, o locuință compusă din 3 camere și dependințe. Văzînd că vaporul afacerii sale plutește înaintea nestingherit, ce si-a zis tehnicianul B? „Ce-ar fi să-i măresc chiria?” Nu 200 lei, ci 425 lei lunar. Și plata în avans, imediat, cu 10 luni înainte (luni în care casa se va demola probabil). Deci: +4 250 lei. La auzul acestui ultimatum, C.I. s-a dus, în sfîrșit, să reclame, au venit organele de ordine și au surprins flagrantul delict al pre-dării și luării banilor.

Stop!

S-a scufundat... vaporul locuinței din str. Vaporului. Și s-a intrat la apă.

■ MARIUS POPESCU ■

Omul și mediul

Explozia turistică și riscul degradării mediului

În prezent turismul a devenit un atribut al vieții omului modern. Mai bine de un sfert din locuitorii planetei își inseriu în modul lor de a-și petrece timpul liber această modalitate de recreere.

Turismul internațional, în ultimii cinci-șase ani, înregistrează o creștere medie pe plan mondial cu 50 la sută. Turismul intern cunoaște o dezvoltare și mai mare. La numărul total de circa 250-300 milioane de turiști ce călătoresc în alte țări se adaugă de 4 ori mai mulți turiști care rămîn în propriile țări.

În trecut, numai cu un sfert de secol în urmă, turismul nu era atît de practic. Ceea ce explică actuala „explozie turistică” sînt citeva cauze generate în primul rînd de revoluția tehnico-industrială, care a favorizat creșterea timpului liber, extinderea mijloacelor de transport și intensificarea vitezei lor, reclama turistică prin radio și T.V., do-

țările tehnice în zonele turistice.

Turismul este încurajat în unele țări ca o formă importantă de venituri. Spre exemplu, anual turismul a adus principalelor țări turistice din Europa următoarele venituri, în milioane de dolari: Spania — 152,5, Italia — 112, Franța — 119, Iugoslavia — 45. În Canada turismul aduce mai multe beneficii decît exportul griului, iar în Kenya decît exportul cafelei (principalele produse de export). Între cauze nu trebuie să uităm creșterea veniturii pe cap de locuitor și faptul că, în general, psihologic omul suportă greu „prizonieratul” unui singur loc.

Toate aceste motive au dus în multe zone ale lumii la o adevărată presiune turistică, în sensul unui număr enorm de persoane pe unitatea de suprafață. Există zone turistice unde populația sporește de peste 15-20 ori și chiar mai mult, atîngînd frecvență 1500-1800

„locuitori” pe km². Vestitul Vatican înregistrează anual un milion de turiști iar suprafața sa este de numai 0,44 km². Aglomerarea turistică privește nu numai zonele verzi și pe cele naturale destinate păstrării intacte a ecosistemelor. Parcul american Yellowstone ajunge zilnic la 180 vizitatori pe km². În acest context mediul inconjurător este expus unor grave perturbări. De aceea turismul se cere planificat și controlat ca orice activitate. Din păcate adeseori, din interese comerciale, bănești, în numele „drepturilor turistului” s-au supra-aglomerat zone de un deosebit pitoresc sau cu o valoare istorică — artistică sau biologică nu numai inestimabilă ci și greu recuperabilă sau chiar irecuperabilă. Amenajarea unor locuri de cazare, de circulație și parcare, de alimentație publică, distracție au restrîns și aglomerat la maximum, spre exemplu, vestita Coastă de Azur, în aceeași situație aflîndu-se și multe alte zone turistice din Franța, Spania, Italia etc.

În anumite zone din România și noi primim un număr de turiști — din țară și de peste hotare — care depășesc de citeva ori numărul populației locale. Spre exemplu, litoralul primește anual 1 100 000 turiști, ceea ce reprezintă de 5 ori populația orașului Constanța. Creșterea capacității de cazare în hoteluri, amenajarea complexă a zonelor rezidențiale și planificarea numărului de

turisti au asigurat în țara noastră evitarea multor efecte negative ale „presiunii turismului”.

Dar nu putem încheia această scurtă prezentare a „exploziei turismului” fără a arăta că ravagiile turismului, indiferent de țară, de eforturile organizatorice și materiale ale unui stat, sînt posibile ca o consecință a comportamentului neadecvat al vizitatorilor.

Locurile bătorite de turiști au adeseori un aspect de-a dreptul murdar, devastat, sluit. Zonele turistice naturale, vestite altădată prin aerul curat și liniștea lor, sînt astăzi greu de găsit. Tot mai frecvent aerul lor este amestecat cu poluanții de la autoturismele orgolioșilor conducători auto care tin să vină și în inima naturii cu propria mașină. Intrucît plăcerea unor turiști se măsoară și în zgomotul pe care-l fac prin tranzitoare, casetofone, zgomotul în zonele turistice naturale este adeseori mai puternic decît cel de pe cele mai circulante străzi ale orașelor. Așa cum remarcă ecologul E. Bonnefous, în aceste condiții toate noxele și constrîngerile vieții cotidiene sînt transpuse în zonele turistice. Dar pentru a nu ajunge aici, depînde de noi, turistii, de grija noastră de a ne comporta civilizată.

■ Dr. ELENA BARNEA ■
cercetător științific

Lumea în care trăim

Nu există „rețete“ miraculoase

Sute și sute de milioane de oameni, o parte importantă a populației planetei, trebuie să găsească răspunsuri la marile probleme ale depășirii subdezvoltării. În fond, este vorba de viitorul lor, iar identificarea căilor pentru eliminarea unei situații care le împovărează existența a devenit vitală, intrucit menținerea actualelor decalaje este intolerabilă. Cum poate fi parcurs drumul lichidării rămănelor în urmă, drumul către dezvoltare? Există, desigur, o situație generală — produs al moștenirii coloniale — definită prin subdezvoltare economică, dar, în cadrul acestui fenomen, o diversitate de realități concrete. Statele în curs de dezvoltare nu participă la producția industrială mondială decât cu circa 7 la sută. Dar există state, din această categorie, în care industria este practic inexistentă, în care progresul industrial trebuie să pornească de la punctul zero. Există cel puțin 30 de state cu 250 000 000 locuitori, pe care documentele O.N.U. le includ printre țările cele mai vitregite de soartă în materie de dezvoltare.

Pentru toate statele confruntate cu problemele subdezvoltării, indiferent de nivelul pe care l-au atins, indiferent de particularitățile care pot să provină din existența sau absența resurselor naturale, esențială este definirea unei strategii concrete. Intervine, aici, necesitatea unei juste înțelegeri a raportului dintre factorul național, adică propriile eforturi, și colaborarea internațională, în acțiunea pentru eradicarea subdezvoltării. Categorie, colaborarea internațională, așa cum rezultă și din dezbaterile și hotărârile recente sesiuni a Consiliului Economic și Social al O.N.U. (ECOSOC), are un rol important ce nu poate fi subapreciat. Dar factorul primordial, după cum o dovedește experiența, rămâne cel național.

Ca țară socialistă în curs de dezvoltare, pornind de la propria sa experiență, România apreciază că efortul propriu al popoarelor reprezintă factorul decisiv în procesul lichidării subdezvoltării, proces complex, de durată, care trebuie conceput într-o perspectivă clară. Fără angajarea plenară a întregului potențial național, fără mobilizarea ansamblului resurselor de care dispune fiecare popor nu se poate asigura realizarea programelor de dezvoltare, nu se poate concepe progresul economico-social accelerat. Ajutorul statelor dezvoltate, în măsura în care este oferit în condiții ce respectă demnitatea națională și egalitatea în drepturi, poate contribui la grăbirea reducerii rămănelor în urmă. Acest ajutor nu poate fi însă nici total și nici vesnic. Tocmai de aceea, el poate fi eficient dacă este corelat cu propriile eforturi ale țării sau țărilor în cauză. Dezvoltarea economică trebuie să aibă la bază munca, strădania neobosită a fiecărui popor. Această cerință se poate realiza, firește, în condițiile specifice ale fiecărui stat, în funcție de realitățile lor particulare. Adică, prioritățile în dezvoltarea unui sector economic sau altul variază de la o țară la alta, căci pentru țările africane, de pildă, ce abia și-au dobândit independența, problemele au o altă dimensiune și un alt grad de acuitate față de cel din statele latino-americane confruntate tot cu necesitatea înlăturării subdezvoltării, dar de pe o altă treaptă. Dar chiar în interiorul fiecăruia din aceste grupe de state, de pe același continent, există mari diferențe în materie de nivel

economic atins, de resurse naturale etc. Din acest punct de vedere se relevă imperativul unei rezolvări diferențiate, prin forme și metode proprii, a vastelor probleme pe care le implică dezvoltarea. Nu există metode unice, nu există „rețete“ miraculoase. Munca fiecărui popor creează premisele propășirii sale.

Pornind de la această realitate fundamentală, fiecare țară trebuie să-și elaboreze programe concrete, viabile, care să țină seama de posibilități și resurse, care să îngăduie accelerarea progresului economic. Esențială este alcătuirea unei cote importante din venitul național pentru a se asigura dezvoltarea economică. Neîndeplinirea acestei cerințe a dus la situația în care în unele state subdezvoltate creșterea producției n-a făcut față nici măcar sporului demografic. Un grup de experți ai O.N.U. au ajuns la concluzia că un progres rapid al țărilor în curs de dezvoltare — care să permită diminuarea substanțială, în perioada care a rămas până la sfârșitul acestui secol, a marilor decalaje economice — este posibil numai cu condiția ca 30—35 la sută și în unele cazuri chiar 40 la sută, din venitul lor național să fie folosit pentru investiții. Numai astfel va putea fi eradicată sărăcia, satisfăcute nevoile esențiale de hrană, îmbrăcăminte, locuință, asistență medicală. Numai astfel se va putea asigura baza tehnico-materială, perfecționarea forțelor de producție indispensabile progresului industrial și modernizării agriculturii.

În același timp, România apreciază că un rol însemnat în domeniul sprijinirii eforturilor proprii ale țărilor în curs de dezvoltare revine Organizației Națiunilor Unite și organismelor sale specializate. Acest rol sporit se poate exprima și prin elaborarea unor programe concrete de acțiune menite a fi supuse dezbaterii la sesiunea specială din acest an a Adunării Generale a O.N.U. consacrată edificării noului ordin economic internațional. Să nu uităm că perpetuarea distorsiunilor în dezvoltarea și accentuarea decalajelor economice și sociale dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare constituie un factor permanent de instabilitate economică și de agravare a tensiunilor și confruntărilor în viața internațională.

Ultimele evoluții ale situației internaționale au pus încă o dată în relief stringența eliminării subdezvoltării, necesitatea de a se trece de la declarații de bune intenții la acțiuni eficiente. Pentru popoarele care trebuie să biruie sărăcia și rămânerea în urmă nu este o temă de deliberare academică, ci o realitate dramatică ce poate fi modificată doar prin eforturi strălucitoare. Eforturi care trebuie să aibă la bază munca proprie, mobilizarea tuturor resurselor și energiilor de care dispune fiecare popor, fiecare țară. Reușitele României, în anii care au trecut de la eliberarea țării, sînt demonstrația cea mai elocventă a justității punctului de vedere al partidului și statului nostru afirmat cu insistență de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prestigiul și autoritatea de care se bucură România în lume sînt, de altfel, inseparabile de realismul politicii românești și de energia cu care poporul român înalță edificiul vieții sale noi.

AL. PINTEA ■

O viață nebună în grade Celsius...

Dincolo de impactul economic, criza energetică pune în discuție, cînd nu demolează pur și simplu, obișnuințe, gusturi și, deci, și moda. În toată lumea se caută o alternativă rațională la cotele tradiționale de consum și filtrele care se introduc în calea galopului de benzină, de kilowați și așa mai departe impun un fel de re-proiectare a vieții și a hobby-urilor de tot felul.

Hotărîrea administrației americane de a pune punct exceselor de climatizare în instituții, hoteluri, restaurante, a declanșat, spre exemplu, perturbări dramatice în atelierele caselor de modă. Onorata clientelă obișnuită în verile toride să se expună în interioare răcoroase iar în iernile aspre în interioare toride trebuie acum să adopte o linie de mijloc. O asemenea opțiune, impusă de forța crudă a împrejurărilor, conduce cu pași melancolici la constatarea că garderobe sofisticate nu mai au valoare decît în sine din moment ce nu mai pot fi purtate propriu-zis. Cum puține sînt membrele high-life-ului inter-

național care își expun toaletele pe stradă, în clima cîntilă de afară, dinsele pendulînd între automobile și saloane, jocul de grade din calorifere sau din aparatele de aer condiționat le ține drastic în șah.

O încruntare bruscă a început să macine seninătatea cordială a party-urilor și five-o'clock-urilor. Casele de modă pierd bani grei gîndindu-se, totuși, cum i-ar putea câștiga la loc insinuid în suflutele zguduite ale clientelei o formulă nouă, o formulă șoc, apăsătoare și nostimă care să garanteze farmecul vestimentar și la 20 de grade Celsius. Pentru așa ceva e nevoie măcar de gîndirea care se aplică în prezent în domeniul automobilelor.

Trecerea de la limuzinele — dormitor sau salon, cum vreți — uriașe în lungime și uriașe în lățime, cu un consum de benzină uriaș, la automobilele mitite, subțirele și economice s-a făcut prin tiri-bombe publicitare greu de descris în câteva cuvinte. Mitul automobilului care lasă pîionii cu gura căscată și asigură celor din interior o grozavă trufie niche-

lată, un spațiu de lene amplă în care întinderea miinilor și a picioarelor se poate realiza în voie, a trebuit dinamitat cu graba cu care actuala criză energetică s-a instalat pe toate meridianele. O asemenea operație a zdruncinat industria nord-americană și, firește, obișnuința de decenii a cumpărătorilor. Noroc cu reclama care năpustindu-se asupra creierelor normale le-a infiltrat ideea că scaunele înguste ale automobilelor și, în general, automobilul restrîns creează o intimitate adorabilă, un fel de stat pe brînci care este și singura parte veselă a problemei.

După cum se vede, între petrol și rochiile decoltate, între petrol și somnolența în limuzine, între petrol și whisky cu gheață se cimentează o grozavă legătură. M-am referit la gheață pentru că măsurile de raționalizare privesc și industria frigorifică, mare consumatoare de energie. Practic, nimic nu mai crede, jocurile sînt făcute, noroc cu reclama care poate transforma orice în reversul său.

În felul acesta onorata clientelă, își poate inversa gusturile, dominată de senzația plăcută că efectele produc cauze, ceea ce în realitate nu ar fi deloc rău...

RADU BUDEANU ■

Mondo umano ?

Toată lumea mulțumită

Supertancul petrolier „Sea Sovereign“ fusese lansat la apă în urmă cu 11 ani, în portul suedez Malmö. Dealtfel a și fost înregistrat pe peliculă, din numeroase unghiuri, pentru că, datorită capacității sale — 214 000 tone — reprezenta, pe atunci, o adevărată minerie a proprietarului. A fost folosit zece ani, după care libanezul Soudan l-a cumpărat pentru suma de 11 600 000 dolari. l-a rebotezat cu ciudatul nume „South Sun“ — „Soarele din sud“ — și l-a înregistrat sub un pavilion de complezență în Liberia. (Unde altunde va?) Apoi itele s-au cam incurcat, dacă nu erau așa de la bun început. Soudan, cetățean american, își are biroul în Houston, orașul cunoscut mai degrabă pentru centrul său de urmărire și îndrumare a zborurilor spațiale și clinica sa

decît ca adăpostul unor protagoniști de afaceri tenebroase. Aici, Soudan este un modest agent de asigurări dar, scrie presa internațională, nu se știe cum, el a devenit peste noapte patronul unei companii de transport: „Oxford Shipping“, înregistrată și ea (ce „stranie“ coincidență!) tot în încăpătoarele registre liberiene.

Iarăși numele tancului petrolier se schimbă în mai ternul „Salem“, e și asigurat pentru 24 milioane dolari de arhicunoscuta firmă Lloyd's. Apoi în august '79, la Tîrgul maritim din Pireu apare și un Bert S. Stein (necunoscut exactilor și informațiilor agenți ai Lloyd's) care și recrutează un echipaj bun pentru un vas sub pavilion de complezență; la Zürich, cu Ariel Frey, creează firma „Shipomex“ și, în noiembrie, închiriază „Salem“-ul pe care îl trimite într-un emirat din Golf unde, în marele pîntec al tancului intră 194 000 tone petrol ce trebuie adus în Europa. Traseul ales nu va fi Aden-Canalul Suez ci prin Oceanul Indian-Canalul Mozambic ocolind Africa pentru a ajunge la Le Havre. Dar cite nu se pot întimpla pe drum! De pildă — Salem a fost re-re-rebotezat cu „Lem“ — și sub acest nume a făcut o escală tehnică în Durban (Africa de Sud). Cit de „tehnică“ a fost

escala avea să se afle mai tîrziu. La plecarea numele „Salem“ a reapărut. Dar stupeoare! La jumătatea lunii ianuarie Salem era în flăcări la 150 kilometri în largul Senegalului, după care s-a și scufundat. Ciudat sau nu dar toți membrii echipajului au scăpat! Și tot ciudat sau nu dar nici un document de la bord n-a putut fi salvat așa cum nimeni de pe bord n-a văzut la timp incendiul. Teama de „mareea neagră“ a fost spulberată repede cînd s-a văzut că nici după incendiu și nici după scufundare n-a apărut nimic. Tîrziu, în aprilie a.c., bănuielele s-au confirmat: la Durban, supertancul descărcase petrol și încărcase apă în loc. Autoritățile sud-africane au anunțat că vor despăgubi, în parte, compania Shell care a intentat procesul lui Soudan, proprietarul prezumtiv al lui „Salem“, care Soudan aruncă orice responsabilitate asupra lui Stein, care Stein a dispărut nu se știe unde.

Dar Lloyd's, cu informații și zelul săi agenți a rămas inactivă? S-ar putea ca și ea să fi fost calmată într-un fel, așa încît, ca într-o commedia del arte, toată lumea să fie mulțumită!

DUMITRU CONSTANTIN ■

Ochii și urechile lumii

De 14 iulie

Franceza — spunea Arghezi — nu mai e o limbă, ci un stil al inteligenței. Am învățat-o la școală, dintr-o carte care mi-a incîntat copilăria, cum putine manuale didactice o pot face: „J'apprends le français“ a lui Candrea. Numai latina lui Bujor și Chiriac a mai fost atît de frumoasă. Cartea lui Candrea — cu descrierile Parisului, cu exerciții de vocabular la fiecare paragraf, cu paginile de la urmă, cuprinzînd încrîngătura aceea fastuoasă de verbe neregulate — am combinat-o cu un volumas de gramatică, și el de neuitat, al lui Larive și Fleury unde găseai aventurile adjectivelor în trecerea de la singular la plural, regula infernală a lui „si“, care introducea condiționalul, construcțiile meloioase cu subjonctivul, sub bolțile cărora am pășit spre „Nenorocirile Sofiei“, „Fără familie“, Jules Verne, „Mizerabili“ și „Cei trei muschetari“. Franceza e un palat al adolescenței durat — precum la Proust, a-mintirea dintr-o firmătură ajunsă pe cerul gurii — printr-o atingere a limbii de palatul ei. Totdeauna mi-a fost teamă să vorbesc dezinvolt franceza, pentru a nu o sluiți nici măcar cu un accent greșit. Am avut însă liniștea că toți scriitorii și oamenii care mi-au dat ca patrie limba română n-au considerat vredată franceza ca o limbă străină de noi.

Am auzit și am citit în franceză idei și melodii care nu pot părași: de la „Liberté, Egalité, Fraternité!“ pînă la „Que sais-je?“, de la „Les français parlent aux français“ în timpul războiului, pînă la „Pisica a sărit din sac“, propozițiunea care anunța debarcarea, de la un 23 august care ne leagă într-o halucinantă coincidență a istoriei pînă la acel „Bizar, bizar, bizar“ dintr-un film al lui Prévert, de la „Aux armes, citoyens!“ pînă la „J'aime flâner sur les grands boulevards“ al lui Yves Montand, în '53, un „Le Monde“ după care alergam pînă la Gara de Nord în '65 și colecția lui „Miroir-Sprint“, cu ediții galbene și verzi ale Turului Franței, pusă pentru eternitate în pod, lingă acele „Lettres Françaises“ decedate în '68.

Există o unică artă franceză a litotei, a acelei figuri de stil prin care spui cît mai puțin pentru a exprima, tocmai astfel, cît mai mult. Mă folosesc de ea pentru a mă trata de retorici pe cît de necesare pe atît de dificile, dacă sîndesti în acel spirit critic cu care se admite că Franta a dotat civilizația. (Nimic n-a urit Hitler mai mult decît spiritul critic francez). În spiritul litotei, îndrăznesc să ascult „Ne me quitte pas“ al lui Brel pentru a mă dezlega de presiunea „Discursului asupra metodei“. Citesc „Vicentele de Bragelona“ pentru a mă întoarce la Descartes și de acolo la Caragiale, cu care îmi place să tachinez și „Micul Prinț“ și teatrul lui Giraudoux.

Departate de multimea snobilor lînsiti de discernămint, ca și a bogatilor în prejudecăți care sărăcesc. — Franta ne este o țară de suflet, interioară, a Europei noastre de bucurare, care am învățat demult a ne construi demnitatea la răscruți.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

— Tipul acesta de automobil are marele avantaj că nu mai ești nevoit să-l speli în stradă. (După „Bunte, Illustrierte“ — Elveția)

Iarna antrenorilor

Rindurile scrise pe marginea jocurilor de antrenament ale echipei naționale le-am dat deoparte. În definitiv, pentru amatorul de fotbal nu era o noutate faptul că la lotul reprezentativ se regăsesc mai mulți jucători foarte buni, tineri sau virstnici, dar că totuși formația acționează relativ înfimplător, pornind de la unele reușite sau nereușite individuale; în pofida numeroaselor meciuri și antrenamente comune din acest an, ordinea tactică nu ne este nici în prezent sugerată prin ceea ce se petrece pe terenul de joc. Infringerea severă în fața puternicei echipe din capitala Gruziei se datorează în primul rând acestei prelungite carențe în ordinea tactică; se datorează însă și proastei creșteri fotbalistice pe care au arătat-o unii jucători, indisciplinai, scandalagii și brutali, de parcă nu s-ar fi exercitat nici un pic de educație sportivă asupra lor. Cum ne-au costat scump și până acum, ne vor costa și în viitor dezordinea tactică, indisciplinai și educația îndoielnică... M-am gândit că-i preferabil în acest moment să atragem atenția cititorilor asupra actelor de conservatorism ce au loc într-un sector atât de important cum este cel al cadrelor tehnice din fotbal. Presupun că s-a sesizat destul de repede neîncrederea cu care sînt priviți antrenorii tineri, ca și bucuria prost ascunsă la fiecare eșec al acestora. F.C. Baia Mare și Mateianu au fost un asemenea caz și continuă să fie, deși probe favorabile se revărsă de peste două campionate în văzul tuturor. Dar Mateianu, la 42 ani, nu-i chiar atât de tînăr, nici ca viață de om, nici ca antrenor. Marcel Pigulea, care-și vede de treabă cu stăruință și pricepere la Rimnicu-Vilcea, în condițiile prielnice statornicite de organele locale, pare să fie ignorat, cu toate că el a reușit în situații în care mulți alții „cu firmă” au eșuat și eșuează în fiecare an.

Rada tehnică a fotbalului nostru, ce adaposteste numeroase epave, s-a cutremurat din temelie atunci cînd un nou val și-a făcut apariția. Este vorba de reprezentanții acelei generații de fotbaliști iscați în urmă cu peste un deceniu; unii dintre aceștia continuă să joace, și încă bine, pe baza unei clase tehnice și a unei pregătiri corespunzătoare virstei, experienței și aptitudinilor personale. Exemplul cel mai bun: Mircea Lucescu. La Corvinul — Hunedoara, el a dovedit că e departe de etichetarea crudă și nedreaptă — „jucător terminat” — care se atîrnă automat pe tricoul fotbalistului, cam odată cu împlinirea virstei de 30 de ani. În plus, Lucescu a purces la o experiență rară în timpul de față, experiența antrenorului-jucător, demonstrînd calități tehnice, de pedagog și organizator, calități evidente pentru cine a vrut să le pipăie la fața locului. În climatul hunedorean, deosebit de fertil ca mediu de creștere fotbalistică, tehnicianul-jucător nu s-a descurajat de retrogradare, ci a lucrat perseverent la recondiționarea fiecărui fotbalist, unii foarte tineri, alții trecuți peste granița „30”, cu rezultate remarcabile.

Să trecem acum la faptul zilei de luna trecută. Deci, în urmă cu trei zile, s-a intrunit colegiul central al antrenorilor despre care la F.R.F. se zice cum că ar fi unul dintre cele mai inactice organisme ale federației. E și asta un fel de culme. S-a intrunit colegiul acesta, compus din 17 persoane, prezente fiind 14 dintre ele. Președinte al colegiului: tov. Ștefan Covaci. Printre membri: Angelo Nicu-

Ilescu și Coloman Braun, I. Lupaș și V. Stănescu, N. Petrescu și F. Halagian, I. Oană și C. Drăgușin, ș.a.m.d. pînă la 17. Au lipsit Titu Teacă și Traian Ionescu, cărora nu le putem pune drept povară cele ce urmează. Mai întii, discuții aprinse, și împotriviri vehemente, cu privire la numirea lui Ion Oblemenco în funcția de antrenor principal la Universitatea Craiova. Cică n-ar avea experiență, nici categoria de clasificare necesară. Întrebăm: a vrut Craiova să scape de precedentul antrenor? Și, dacă nu, pentru ce să n-aibă dreptul de a angaja un antrenor tînăr, calificat și muncitor, fost jucător de renume, pe deasupra și localnic, care să-i ofere și perspectiva unui minim de interes sufletesc, odată cu stabilitatea? Pînă la urmă, se pare că obstrucționistii au cedat, atunci cînd s-a promis că antrenorul Craiovei va avea un supervizor federal pentru Cupa campionilor! Toți, acești „tories”, unii vechi pensionari, cițiva mai proaspeți, iar alții în prag și cu gîndul la pensionare, n-au mai cedat un pas la Mircea Lucescu. Ori antrenor, ori jucător! În divizia A, nu e posibil, chipurile, și una și alta, deși nici un paragraf de regulament sau măcar de instrucțiune în vigoare nu conține o asemenea restricție. Altfel, susțin conservatorii, s-ar compromite Lucescu, s-ar compromite Corvinul. Vedeți, ce grijă îi bîntuie pe supervetereți, grija bruscă pentru Corvinul, grija de părinte pentru Lucescu, Dobrin, Florian Dumitrescu. Și pentru Dobrin (F.C. Argeș) și Dumitrescu (F.C. Olt) fiindcă pe aceștia nu ar vrea să-i admită colegiul nici ca antrenori adjuccți-jucători la respectivele echipe. De ce oare, ce pericol paste respectivele cluburi? Oare conducerea locală și ale cluburilor nu simt acest pericol atunci cînd promovează antrenori, cu diplomă, din rîndurile propriilor jucători cu experiență? Sau, adevărata primejdie o reprezintă faptul că factorii locali s-au săturat de păcălelile ce li s-au administrat de diverși plimbăreți și că posedă alternativa promovărilor?

Să revenim, totuși, la Mircea Lucescu, fiindcă atacul împotriva lui se îndreaptă, cu scopul, să-i spunem pe nume, de a lichida un exemplu foarte molipsitor. Și să întrebăm: atunci cînd l-ați numit pe Mircea Lucescu la lotul reprezentativ, nu era antrenor-jucător la Corvinul? Sau, între timp, „tînărul” s-a arătat neascultător, deloc docil, cu prea multe păreri proprii și critice, la care ține morțiș? Să fim serioși noi față de grupul „tory” din numitul colegiu și să le zicem că Mircea Lucescu, cu dovezile de calitate tehnică pe care le-a furnizat, cu experiența sa imensă de internațional, înseamnă un ciștig pentru corpul tehnic al fotbalului românesc, dacă a devenit antrenor valabil (chemat la lot!) la numai 34 de ani. Joacă încă, și bine, în propria-i echipă — să-i fie de bine! Lăsați pe Dobrin, Dumitrescu și alții ca ei să se ridice cît mai din timp, chiar dacă joacă un an, doi sau trei. Mai mult, sfătuiți-l pe Cornel Dinu să se așeze la Dinamo ca antrenor adjuccți și jucător. Va ciștiga fotbalul nostru ofilit, vor primi echipele suflu nou, al tinerilor antrenori, care nu cîntă după ureche și sînt minai din spate de ambiția afirmării.

Ce-ar fi dacă din colegiul antrenorilor ar face parte numai oameni activi, cu angajamente ferme la cluburile noastre?

VALERIU MIRONESCU ■

Să ne trezim la realitate!

Foarte bine venit, foarte necesar meciul echipei naționale cu formația sovietică Dinamo Tbilisi! El ne-a arătat, tocmai la timp, pe cit și pe ce putem spera, începînd din toamnă în tentativa de calificare pentru turneul final al Campionatului mondial. Aflată în plin campionat, Dinamo Tbilisi (care, să nu uităm, a eliminat în ediția trecută a C.C.E. formația engleză Liverpool, învingînd-o cu un zdrobitor 3-0 la Tbilisi) a fost pentru jucătorii noștri un partener incomod, agresiv, însă foarte sportiv, un partener care a ținut foarte mult să-și îmbogățească palmaresul cu un rezultat cit mai bun în fața reprezentativei noastre. Pe fondul lipsei de pregătire a selecționabililor și față în față cu dirzenia jucătorilor oaspeți (exprimată între altele în marcajul strict în apărare), au ieșit în evidență aceleși mari deficiențe de joc, de orientare tactică, dar și de subtilitate tehnică pe care le cunoaștem și care, din păcate, au început să devină caracteristice jucătorilor români: lipsa demarcajului, lipsa aproape totală a unei idei tactice majore, lipsa combinațiilor, superficialitate în apărare și, mai la urmă, nervozitate excesivă și chiar neputință. Acum, sigur că am mai văzut destule echipe românești jucînd așa de prost, inclusiv echipa națională. Nu ne așteptăm să se producă minuni peste noapte. Numai că, și tocmai de aceea meciul cu Dinamo Tbilisi a servit o lecție exact la timp, aceste deficiențe de joc în loc să se atenueze, ele par a se accentua, rîpîndu-ne aproape orice speranță de îndreptare, în condițiile păstrării actualei formule în conducerea tehnică.

Am vorbit cu Ștefan Covaci. Argumentele sale, de genul „am ratat foarte mult, deși am avut ocazii mari”, „au lipsit Balaci, Răducanu, Lică și Nicolae”, „dacă am fi ciștigat meciul am fi tras o concluzie falsă despre pregătire”, „abia acum am putut să ne dăm seama de clasa jucătorilor noștri”, și așa mai departe, nu rezistă nici cit un castel din cărți de joc, în fața valului de indignare care a cuprins întreg stadionul, marți seara, la scorul de 2-0 pentru fotbaliștii sovietici. Ștefan Covaci, în chiar ceasul al 12-lea al lungii sale domnii asupra fotbalului românesc, nu-și dă încă seama unde și cit de mult greșete, aruncînd totul numai pe umerii jucătorilor și, în general, așînd un optimism ale cărui cauze ne este imposibil să le descoperim. Ce a transmis domnia-sa jucătorilor echipei naționale, tot afirmînd că n-avem fotbaliști de clasă, că nu sîntem în stare să abordăm jocul de fotbal de pe poziție egală cu aproape oricare formație din lume? Cîți jucători, ca să dăm un exemplu la îndemină, ar selecționa Ștefan Covaci din echipa Dinamo Tbilisi?! Probabil pe nici unul, rămînd tot la Doru Nicolae, Tilihoi, Sameș sau Ad. Ionescu... L-am întrebat ce șanse crede că avem în meciurile din toamnă, că să nu ne extindem prea mult. Ne-a răspuns că speră în 4 puncte (cu Norvegia la Oslo și Anglia la București), dar că „și 3 puncte vor fi foarte bune”. Păreră noastră este însă că, așa cum joacă astăzi echipa națională, atît echipa Norvegiei cit și cea a Angliei au toate șansele să ne învingă, lăsîndu-ne cu zero puncte, pe ultimul loc din clasamentul grupei preliminare. „De ce să ne speriem de un meci ca ăsta?”, afirma senin Ștefan Covaci — deși tot el mărturisese că e îngrijorat de superficialitatea lui Ștefănescu, de jocul slab al mijlocașilor, de numărul mare de ratări.

Este totuși momentul, credem noi, să ne „speriem” în cea mai accentuată formă, acum, cînd se mai poate face cit de cit ceva. Nu după meciul de la Oslo, din 24 septembrie, sau după cel cu Anglia, din 15 octombrie. A trecut cităva vreme de cînd presa semnaleză necesitatea unor schimbări de esență la nivelul federației, unde se muncește anapoda și fără o fărîmă de eficiență, cu consecințe directe asupra fotbalului în sine. Credem că și conducerea C.N.E.F.S. este datoare să ia cit mai curînd atitudine, să-și arate responsabilitatea ne-mijlocită în problemele fotbalului, să introneze ordine și disciplină, o conducere mai activă, implicit un președinte care să cunoască mai bine fotbalul și necazurile sale. Așa cum se află acum, echipa națională a lui Ștefan Covaci nu este decît un corolar al tuturor relelor din fotbalul românesc, pe care le înfățișează de cite ori apare pe gazon.

Un alt antrenor la cîrma echipei naționale? Aici, Ștefan Covaci este formal: „De ce nu? Cedez cu plăcere (sublinierea noastră) conducerea selecționatei țării. Funcția mea nu este legată de echipa națională, eu am primit doar o sarcină de a mă ocupa de ea. Să vină Mateianu, dacă vrea! Dar pînă ce la cluburi se ciștigă mai mult ca la echipa națională, nu vor fi concurenți. Și Mateianu, și Lucescu, și Proca au refuzat. Asta nu o serieți?”. Ba da, o scriem — chiar dacă ne îndoiim foarte tare că lucrurile s-au prezentat așa cum le spune Covaci. Dealfel, din dorința de a asculta și „partea adversă”, i-am cîntat pe cei trei antrenori citați mai sus, acordîndu-le dreptul la replică. Iată ce ne-au declarat ei. Viorel Mateianu: „Cînd am vorbit cu Ștefan Covaci despre echipa națională n-a fost nici pomeneală de drepturile financiare de la club sau de la lot. Covaci mi-a spus doar că se simte nițel bătrîn, că a văzut în Italia că este nevoie de un antrenor mai tînăr, în stare să alerge în teren cu jucătorii. Am refuzat propunerea lui intrușit, așa cum i-am și spus-o, accept să-mi fie director administrativ, dar nu director tehnic”. Mircea Lucescu: „Cînd Ștefan Covaci a vorbit cu mine, în birou se mai aflau alte două persoane, care eventual ar putea să depună mărturie că nu a venit măcar vorba de bani. Mi s-a impus însă să renunț să mai joc fotbal și să trec la federație, ceea ce mi s-a părut inacceptabil. Pentru mine mai important este pentru moment să muncesc zilnic în meseria de antrenor, nu să stau într-un birou pentru a întoarce hîrțile de pe o parte pe alta, ieșînd astfel din circuitul victii fotbalistice reale”. Nicolae Proca: „În ceea ce mă privește este vorba de o discuție mai veche. Nu s-a pus problema să vin ca ajutorul nu știu cui, dar am susținut, ca întotdeauna, că în condițiile actuale ale fotbalului nostru nu pot lucra la echipa națională. Concepția mea despre fotbal este cu totul alta. Despre alte probleme, cum ar fi drepturile materiale, n-am discutat un cuvînt!”.

Lăsăm aici cititorii să judece unde se află adevărul și, mai ales, cui servește lansarea unor asemenea acuzații, preluate dealtfel în rubrica sa de Cornel Dinu. Este însă regretabil, zicem noi, ca pe lingă neputință să mai fie și scorneală, lipsă de adevăr. Argumente fatale ale imposturii.

DUMITRU GRAUR ■

În ultimii ani iubitorii fotbalului și lucrătorii săi au așteptat în această perioadă caldă pentru acest joc, îmbunătățiri reale ale regulamentului de transferare a jucătorilor după ce, foarte mulți se obișnuiseră să-l considere de... ntransferare, încindu-și în liniște licărul de speranță măcar și pentru puțin inedit. Pasajul final al preambulului acestui „nou” regulament este înalțător, forurile respective dovedindu-se iarăși suflete largi atunci cînd se ivesc spații cit de mici în care se pot tipări vorbe mari: „Regulamentul actual are ca scop principal asigurarea condițiilor necesare ridicării calitative a fotbalului românesc”. Ceea ce dorim cu toții, deși știm că sînt și alte lucruri mult mai importante a căror rezolvare poate duce la un fotbal mai bun pe terenurile noastre. Ciudat, dar acum mi se pare că cea mai înțeleaptă prevedere a acestui regulament este cea a obligativității de a rămîne cițiva ani la un club — cinci în momentul de față — asemănătoare cu aceea a semnării de contracte pe un timp variabil, ce se petrece în toată lumea fotbalistică. Din toate punctele de vedere acest aspect asigură atît clubului cit mai ales antrenorului și jucătorului șansa de a-și face planuri reale de muncă, ce au în plus, prin timp, posibilitatea de a se realiza creator pentru fotbal. Dar după ce ții-ai petrecut o jumătate sau — fericit — o treime din scurta ta viață de jucător la un loc, în care se pot petrece multe, iar eventuala despărțire la termen este condiționată decisiv de acordul clubului, totul apardestul de inuman, ducînd cu gîndul la suferința strămoșilor noștri legați bo-

iereste de pămînt. Parafrazîndu-l pe marele Caragiale, ce merge de minune și în fotbal, se pare că actualul regulament de transferare „s-a revizuit dar... nu s-a schimbat nimic”. De primt sigur că-l primim. Realitatea obiectivă, adică ceea ce se petrece în fotbal într-un anumit moment și ordinea celui moment sau dispozițiile care asigură cadrul organizatoric, se găsesc într-un raport de cauzalitate în care

comisie de „incoruptibili” însărcinați numai cu această treabă. Dar incoruptibili... incoruptibili nu federali ce pot avea grijă de cite o sucursală din provincie Văzînd că semnele bune au început să apară, merită să sperăm că și problema transferărilor va fi rezolvată cit de curînd așa cum trebuie Lumea fotbalului este „coaptă” pentru a lua și aici o hotărîre în pas cu vremea.

antrenori ai momentului, „tinerii” Mircea Lucescu și Mateianu ar putea conduce singuri destinele echipei naționale, dispensîndu-se cel puțin de sfaturile unui „bătrîn” de calitate și competența lui Ștefan Covaci. Și lui Mircea Lucescu și lui Viorel Mateianu dar și lui Nicolae Proca, „bătrînul” le-a oferit de curînd locul la cîrma echipei naționale. Mircea Lucescu, despre care cred că va fi un bun antrenor, dar și ceilalți doi au refuzat, argumentînd, între altele, că drepturile financiare de la cluburi sînt, deocamdată, mult mai „interesante” decît aceea pe care le poate oferi echipa națională.

Mateianu și Proca, alături de Valentin Stănescu, conduc în „popul” antrenorilor ultimilor ani. Și nu prin vorbe, ci prin ceea ce au demonstrat „la verde” că pot să facă echipele pe care le-au antrenat. În ultima carte „Fotbal, joc, sport și profesie”, Cesar Menotti declara printre alte lucruri pline de adevăr și viziune: „Tot timpul am avut capul tare. Fiecare idee care a intrat în mine, s-a transformat într-un fel de a lupta”. Și Nicolae Proca și Mircea Lucescu dar mai ales Viorel Mateianu au lăsat să se înțeleagă în declarațiile ultimului timp că au idei cu care fotbalul românesc s-ar putea afirma decisiv pe plan internațional. Oamenii care au idei sînt stăpîni pe ele și simt succesul lor, știu să abandoneze chiar și o recompensă lunară de trei ori mai mare, oriunde, anticipînd că telul nobil la care se înhamă îi va răsplăti ulterior și pentru că este al poporului lor. Pînă la proba contrarie, opinia publică și oamenii care seriu nu merită „plimbății”.

CORNEL DINU ■

Omul care joacă

Evitați plimbatul!

cele două subiecte tind de multe ori, și e firesc, să o ia unul înaintea celuilalt. De aceea, cele care își cadentează pasul la realitățile schimbătoare ale oricărui fenomen sînt dispozițiile, ce ne apară astfel de desuetudine. Este momentul să apreciem noua poziție a Biroului federal al F.R.F., care a pus prin modificarea textului art. 185 al Regulamentului de organizare a activității fotbalistice un „stop hotărîtor mijloacelor ilicite”, ce scriau prea des în ultimul timp scorurile pe tablele de marcaj ale stadioanelor noastre. Pentru ca totul să nu rămînă doar pe hîrtie, nu este rău ca Biroul federal, care își propune „să facă din oficiu cercetările necesare” în cazul unor rezultate dubioase și „să ceară sprijinul organelor competente”, să formeze o

Tot în pas cu vremea în care lucrează trebuie interpretați și oamenii, creații specifice ale timpului. Echipa națională, vasul amiral al fotbalului nostru, și-a primit de curînd conducătorul, Ștefan Covaci, căruia trebuie să-i dorim să fie un Nelson pe puntea lui „Victory”. Actualul antrenor al echipei naționale, una din cele mai mari figuri ale fotbalului mondial din ultimul deceniu va împlini în această toamnă 60 de ani. Ca și la jucătorii, anii se adună sugestiv și în meseria de antrenor, delimitînd de multe ori virsta posibilă marilor succese. Din păcate, noi nu creștem la echipa națională și nicăieri antrenorii după formula Herberger-Schon-Derwall și, probabil Bertie Vogts. Nu cred că doi dintre cei mai discutați

O privire retrospectivă asupra ultimilor 15 ani oferă posibilitatea de a constata că, la fel ca și în domeniul politicii interne, această perioadă s-a înscris și în politica internațională a țării noastre ca cea mai dinamică, mai bogată în roade și mai prestigioasă din întreaga istorie a României. Politica externă românească din ultimul deceniu și jumătate, determinată de concepția și activitatea secretarului general al partidului, președintelui republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se caracterizează printr-un realism profund, prin aprecierea științifică a evenimentelor, a tendințelor lor de dezvoltare, sesizarea și descifrarea fenomenelor majore de pe arena mondială, spiritul inovator, gândirea originală, cutezătore, umanismul, afirmarea dreptului la viață, libertate și progres al tuturor oamenilor și popoarelor.

Politica externă a țării noastre a făcut ca numele României să fie în prezent cunoscut și stimat pretutindeni, cuvântul ei să fie ascultat și apreciat, numărul prietenilor țării noastre pe toate meridianele să crească an de an. Puternica afirmare a acestei politici în ultimii 15 ani își găsește reflectarea, între altele, în extinderea legăturilor internaționale ale României pe toate planurile. Astfel, dacă în 1965 țara noastră întreține relații diplomatice cu 68 de state, în prezent ea are astfel de relații cu 137 de țări. Numărul statelor cu care întreținem relații economice a crescut, în aceeași perioadă, de la 98 la 143, iar al celor cu care avem legături culturale de la 24 la 140. Numeroase și fertile au fost contactele pentru promovarea destinderii, securității și păcii. În anii care au trecut de la Congresul al IX-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins 159 de vizite în 71 de țări ale lumii. În aceeași perioadă, au vizitat România și au avut convorbiri cu tovarășul Nicolae Ceaușescu șefi de stat și de guvern din 64 de țări, numărul total al acestor vizite ridicându-se la 139. Cu prilejul întâlnirilor la nivel înalt au fost semnate 19 tratate de prietenie și colaborare, 36 declarații solemne comune, 33 declarații comune cu 25 de țări.

La baza conlucrării sale cu toate cele 137 de state cu care întreține relații diplomatice, România situează principiile independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Proclamate de tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna Congresului al IX-lea al partidului, aceste principii au fost statuate, în același an, în noua Constituție a republicii. Ele s-au transformat astfel în norme practice, imuabile și permanente ale politicii României socialiste.

În centrul politicii externe a României din ultimii 15 ani au stat prietenia strinsă și alianța frățească cu toate țările socialiste, fără excepție. În perioada de la Congresul al IX-lea și până în prezent au fost reînnoite sau încheiate tratate de prietenie și colaborare cu 8 țări socialiste. În același timp, cu ocazia celor 78 de vizite oficiale de prietenie efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu și a celor 46 de vizite întreprinse în România de conducătorii de partid și de stat din țările socialiste, au fost încheiate, la cel mai înalt nivel, 15 declarații comune bilaterale, 73 de comunicate comune, comunicate, acorduri de colaborare pe termen lung, protocoale și alte documente de colaborare, precum și 30 de declarații, apeluri și alte documente multilaterale. Un curs ascendent a cunoscut și colaborarea economică cu țările socialiste. Astfel, volumul comerțului exterior al României cu țările socialiste a crescut de la 8,5 miliarde lei valută în 1965, la 48 miliarde lei valută în 1980 (după estimări preliminare). Schimburile economice ale României cu țările C.A.E.R. au crescut, față de 1965, de 4 ori. Pentru cîncinalul viitor se pre-

vede o dublare, față de cîncinalul actual, a acestor schimburi economice.

Politica promovată cu consecvență de partidul și statul nostru în relațiile cu țările socialiste are o deosebită însemnătate atît practică, cît și principială, fiind un exemplu care demonstrează, faptic, concret că este de deplin posibil să existe relații de prietenie strînsă și alianță frățească între toate țările socialiste.

O altă orientare definitorie care caracterizează politica externă a României în ultimii 15 ani o constituie dezvoltarea intensă a relațiilor de prietenie și colaborare cu țările în curs de dezvoltare, unde trăiesc nu mai puțin de două treimi din populația lumii. Secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, are meritul de a fi elaborat o concepție nouă asupra rolului țărilor în curs de dezvoltare în ansamblul vieții internaționale contemporane. În perioada de un deceniu și jumătate

tate rînduri s-a evidențiat aportul hotărît al tovarășului Nicolae Ceaușescu la normalizarea relațiilor între state, la determinarea unor mutații pozitive în viața internațională.

Și în relațiile cu țările cu o altă orînduire socială România a înregistrat, în ultimii 15 ani, un bilanț bogat. În acest timp, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat 25 de vizite în principalele țări capitaliste, iar țara noastră a fost vizitată de 30 de șefi de stat și de guvern din țări cu altă orînduire social-politică. Cu astfel de țări au fost semnate 9 declarații solemne și tratate de prietenie, precum și 7 declarații comune; au fost încheiate 332 acorduri și convenții de cooperare. În perioada 1965—1979 volumul schimburilor economice ale României cu statele capitaliste a crescut de 8,6 ori; au fost create 35 de societăți mixte de producție și des-

facere. În spiritul conceptului românesc de po-

calajelor economice. Pentru înfăptuirea dezarmării o însemnătate deosebită ar avea înghețarea și reducerea bugetelor militare, retragerea trupelor de pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare străine și trecerea la lichidarea concomitentă a blocurilor militare — a N.A.T.O. și Pactului de la Varșovia.

În opinia publică europeană și mondială s-au bucurat de admirație, prețuire și respect inițiativele și acțiunile consecvente ale României, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în vederea înfăptuirii securității, păcii și colaborării în Europa, pentru aplicarea integrală a Actului final de la Helsinki. Aceste preocupări sînt ample și puternic reflectate în acțiuni și documente ale politicii externe românești, în contactele și convorbirile cu conducătorii de state, guverne, partide și organizații politice, în vibrante apeluri adresate parlamentelor, guvernelor, opiniei publice. În cei cinci ani care au trecut de la Conferința general-europeană de la Helsinki, cursa înarmărilor a continuat, pe continentul nostru s-au acumulat cantități și mai mari de mijloace de distrugere în masă. De aceea, se impune să se facă totul pentru buna pregătire și desfășurare a reuniunii de la Madrid din toamnă acestui an, astfel încît aceasta să dea un nou și puternic impuls eforturilor consacrate înfăptuirii unitare a documentelor de la Helsinki, și în primul rînd să decidă calea trecerii la dezarmare militară și la dezarmare pe continentul nostru.

După cum este cunoscut, economia mondială este confruntată cu multiple manifestări de criză și dezechilibru în domeniul energiei, materiilor prime, monedei și comerțului. Polarizarea bogăției pe plan internațional a atins proporții irrationale, o zecime din omenire ajungînd să concentreze jumătate din bunurile existente în lume. Ordinea existentă atîzi pe planeta noastră nu asigură cadrul, nu concretizează mijloacele și acțiunile corespunzătoare pentru rezolvarea adecvată a acestor grave și complexe probleme din economia mondială și relațiile economice internaționale. Iată de ce, potrivit concepției partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, este obiectiv necesară o nouă ordine economică mondială, ca alternativă rațională la actualele stări de lucruri, ca modalitate eficientă de a elimina confruntarea și de a afirma colaborarea, de a înlătura dezechilibrele și tensiunile, de a promova progresul și pacea. „Omenirea, popoarele, sublinia secretarul general al partidului nostru, nu vor mai putea suporta adîncirea în continuare a decalajelor, concentrarea la un pol al lumii a bogăției, și la celălalt — a mizeriei și sărăciei. Pacea și colaborarea nu se pot realiza fără lichidarea, subdezvoltării, fără instaurarea noii ordini economice internaționale“.

De-a lungul celor 15 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea, România n-a încetat nici un moment să sublinieze necesitatea imperioasă ca toate problemele litigioase dintre state, conflictele și diferențele internaționale să fie soluționate numai pe cale politică, prin tratative, renunțîndu-se cu desăvîrsire la politica de forță, la presiuni și amestec în treburile interne ale altor state și popoare, respectîndu-se independența și suveranitatea întregii națiuni.

Purtînd amprenta puternice personalității a tovarășului Nicolae Ceaușescu, politica externă a României are și pentru viitor în persoana secretarului general al partidului, președintelui republicii, garanția unei desfășurări ample, dinamice, fructuoase, în interesul făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și înalțării țării noastre spre comunism, al promovării cauzei păcii și înțelegerii în lume.

ION D. GOIA ■

Cea mai dinamică, mai rodnică și mai prestigioasă perioadă de activitate internațională din istoria României

care a trecut de la al IX-lea Congres, volumul schimburilor economice ale țării noastre cu statele în curs de dezvoltare a crescut de aproape 30 de ori. Ponderea acestor țări în comerțul exterior al României a crescut de la 4,9 la sută în 1964, la 22 la sută în 1979, urmînd să ajungă la 25—30 la sută spre sfîrșitul acestui an. România participă la realizarea a peste 130 de obiective economice și sociale în diferite țări în curs de dezvoltare. O contribuție deosebită aduc cele circa 30 de societăți mixte, existente în domeniul industriei, agriculturii, construcțiilor de mașini, comerțului etc. În România învață 16 000 de tineri din țări în curs de dezvoltare, o parte dintre ei fiind burșieri ai statului nostru. Peste 15 000 de specialiști români se află în 60 de state în curs de dezvoltare, pentru a acorda asistență tehnică și a contribui la calificarea personalului autohton, realizîndu-se prin aceasta și un important transfer de tehnologie.

Pornînd consecvent de la realitățile lumii contemporane, de la perspectiva menținerii și îndelungată perioadă istorică a unor state cu orînduiri sociale diferite, ca și de la consecințele incalculabile pe care le-ar avea o nouă conflagrație mondială, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat că în prezent coexistența pasnică între state, indiferent de structura lor social-politică, se impune ca o necesitate obiectivă a dezvoltării umanității.

În întreaga perioadă de la Congresul al IX-lea, secretarul general al partidului nostru, președintele republicii, îmbinînd gîndirea teoretică cu acțiunea practică, a desfășurat o intensă, bogată și neobosită activitate politică pentru materializarea principiilor coexistenței pasnice. În repe-

litică externă, fundamentat de secretarul general al partidului, președintele republicii, în ultimii 15 ani România a militat cu hotărîre, cu tenacitate și consecvență pentru rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității: asigurarea unei păci trainice în lume prin înfăptuirea dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare, realizarea securității europene, lichidarea subdezvoltării prin instaurarea unei noi ordini economice internaționale, impunerea dezideratului soluționării tuturor problemelor litigioase dintre state exclusiv pe calea tratativelor.

În viziunea României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, pacea este un drept inalienabil al popoarelor. „Orice fel de drepturi ar fi discutate, spunea secretarul general al partidului nostru, nimic nu e mai de preț decît libertatea, pacea și viața. Și cu aceste drepturi nu putem face nici o concesie! Vom face totul, în numele dreptului la viață, pentru a înfrînge pe cei ce doresc să ia dreptul fundamental al omului — viața, pentru a asigura pacea — dreptul fundamental al omului!“ Între măsurile necesare pentru asigurarea păcii, pe primul plan se află dezarmarea, și în primul rînd dezarmarea nucleară. Este de domeniul evidentiei că desfășurarea neînfrînată a cursei înarmărilor, acumularea de armamente cu o capacitate de distrugere tot mai mare creează pericole fără precedent pentru însăși existența omenirii. Totodată, înarmările au avut și au consecințe nefaste asupra progresului și bunăstării popoarelor, irosirea în scopuri militare a unor uriașe resurse materiale și fonduri financiare constituînd unul din principalii factori de agravare a crizei economice mondiale, de menținere a subdezvoltării și de adîncire a de-

Placă de Redacție: București, Piața Școlții 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Sector publiciști-comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache Nelu Ionescu) — 1 617, 16 23; Secția politică-economică (Lionel Nițescu, N. Gr. Mărășanu, Ion D. Goia, Liviu Timbus) — 1 623; Secția cultură-cenacelu (George Arion) — 1 619; Secția probleme social-cetățenești (Adrian Dohotaru) — 1 618; Sector știință, sport (Ovidiu Ioanițaia, Emanuel Valeriu) — 1 606; Secția reportaj-anchete (Mihai Pelin) — 1 518; Scrisori, relații cu publicul (Marga Nedelea, Mihai Stănescu) — 1 787; Sector fotoreportaj — 1 595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 1 782 1 621 1 744; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunc (Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlții“. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU